

sehir

ISSN: 2548-0081

kültür sanat

ŞEM'UN EL GAZİ

HACER ORMANLARI

TAŞHAN KAYA CAMİİ

F. NUMAN CEBECİ

21

KAYSERİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

www.kayseri.bel.tr

CITY RIMLESS

“YENİ KANALSIZ KLOZET YIKAMA SİSTEMİ”

Kanalların olmadığı bir klozet anlayışı ile size daha kolay temizlik imkanı sunuyor.

a Kanalsız Hazne
Deliklerin olmaması zararlı organizma üremesinide engellemiş olur.

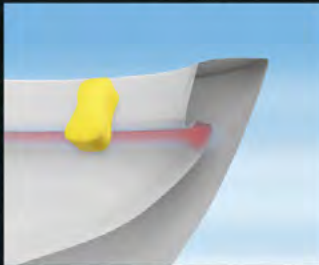
b Su Dağılımı
Tüm iç hazneyi yıkaması için özel tasarlanan su dağılımı sistemi

c Kolay Temizlik
Kanalların olmadığı bir klozet anlayışı ile size daha kolay temizlik imkanı sunuyor.

City Rimless Sistem

Standart Sistem

ŞEHİR KÜLTÜR SANAT

EYLÜL 2018 SAYI: 21

Ücretsizdir

Yerel Süreli Yayın

ISSN: 2548-0081

E-ISSN: 2564-7113

İMTİYAZ SAHİBİ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi adına
Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri
Hüseyin BEYHAN

GENEL YAYIN DANIŞMANI

Yusuf YERLİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dursun ÇİÇEK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Salih ÖZGÖNCÜ

YAYIN KURULU

Ahmet Selman AKYURT
Prof. Dr. Celalettin ÇELİK
Dursun ÇİÇEK
Fehmi GÜNDÜZ
Mustafa İBAKORKMAZ
Dr. Faruk KARAARSLAN

Ayşe ÖNDER
Salih ÖZGÖNCÜ
Osman YALÇIN
Yusuf YERLİ
İlyas YILDIRIM

FOTOĞRAF KURULU

Dursun ÇİÇEK
Ali SARAÇOĞLU
Abdullah KOÇ

Faik ÇİFTÇİ
Fatih S. Mehmet ÇOLAK

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Ahmet Deniz DOĞAN

GÖRSEL YÖNETMEN

Ali SARAÇOĞLU

REDAKSİYON

Mustafa İBAKORKMAZ
Rümeysa ERSÖZLÜ

KAPAK FOTOĞRAFI

Fikri KULAKOĞLU

İLETİŞİM

Milli Mücadele Müzesi
Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No.72
38050 Melikgazi / KAYSERİ
t: (0352) 220 70 50 - 90
sehir38@kayseri.bel.tr
www.kayseri.bel.tr

şehir

kültür sanat

YAPIM

 bilge tasarım atölyesi

Barbaros Mahallesi Oymak Caddesi
Sümer Hukuk Plaza A-Blok No: 8 Kat: 10/55
Kocasinan - Kayseri
t: +90 352 221 16 16
bilgi@bilgegrafik.com

TASARIM

Ahmet Deniz DOĞAN
Şerife BOZDAĞ

İLLÜSTRASYON

Tuğba DÖKMECİ (s. 6, 26)

BASKI

HAMDİOĞULLARI A.Ş.
Büyük Sanayi 1. Cadde
Elif Sokak 7/244-246-247
İskitler - ANKARA
t: +90 312 342 08 00

Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları yalnızca Kayseri Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. Yazılı izin olmadıkça makul alıntılar dışında bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergimiz TÜRDEB -Türkiye Dergiler Birliği üyesidir.

Turkuaz
SERAMİK

CeraStyle
SANITARYWARE

444 23 34

www.turkuazseramik.com.tr

* CeraStyle Turkuaz Seramik A.Ş.'nin
Tescilli Markasıdır.

▲ F: Ali Efe - Sindelhöyük

başkandan...

Şehir’imizden Selamlar

Yaz mevsimi belediyemiz açısından yatırım mevsimidir. Kışın planlanıp ihaleye çıkan işler bahar ve yaz mevsimi ile yatırıma dönüşür; güz mevsiminde ise açılışlar ve hizmete sunuşlar başlar. Belediyemizin kültür/sanat etkinliklerinin planlanma ve projelendirme çalışmaları ise daha çok yaz mevsiminde yapılır. Güz, kış ve bahar ayları ise kültür/sanat etkinliklerinin yoğun bir biçimde şehrimizle ve insanımızla bulunduğu dönemler ve mevsimlerdir. Bu yaz da böyle geçti. Belediyemizin kültür ve sanat faaliyetlerini düzenleyen ve organize eden Kültür Daire Başkanlığımız ve Büsam; şehrimizi ve hemşehrilerimizi kültür ve sanatın en seçkin örnekleri ile buluşturmak için yoğun bir hazırlık dönemi geçirdi. Ekim ayı ile birlikte kültürel faaliyetlerimiz hemşehrilerimizle buluşacak. Ekim ayı Kayseri için Ekin ayı olacak.

Geçen yıl ilkinin gerçekleş-tirdiğimiz ve Türkiye çapında ses getiren fuarımızın ikincisini yine Ekim ayında yapacağız. Kitabın ve okumanın idrakinde olmakla başlıyor her şey. İnsan okudukça daha sosyal, daha ulvi ve daha mütevazı bir hale geliyor. Dolayısıyla kültür ve sanat insan hayatının kalitesini yükselten unsurlar. Bizim de tüm çabamız insanımızı kültür ve sanat ortamı ile buluşturmak üzerine odaklanmış bulunuyor.

Bu sayı da tarihten bugüne, şiirden hikâyeye, doğadan mekâna yine dopdolu bir dergi ile huzurlarınızdayız.

Kayseri sadece bilinen tarihi şahsiyetlerle değil, aynı zamanda menkıbevi bir hayatı olan insanlarla da doludur. Şem’un El Gazi ise bunların en önemlilerindendir. Sembol isimler bölümümüzde bu ay Şem’un El Gazi hazretleri var. Yazıyı Mustafa Söğüt hazırladı. Editörümüz Dursun Çiçek bu sayıda Hacer Ormanlarını anlatıyor. Hacer Ormanları Kayserimizin Niğde-Adana sınırında özellikle dağcılarımızın en önemli uğrak

yerlerinden birisidir. Tarihi anlamda da Türkiye’nin en önemli ve eski ormanlarına sahip olan bölgemiz Kapuzbaşı ile Aladağlar arasında önemli bir durak ve nefes alma yeridir.

Oğuz Celiloğlu Kayserimizin en önemli Kaya camilerinden birini İbrahim İşlertaş’ın fotoğrafları eşliğinde tanıtıyor. Kültepe-Kaniş kazılarını yöneten hocamız Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu’nun Kültepe-Kaniş’in Kültürel Mirası başlıklı yazısı Kayseri kültür tarihinin arka planını öğrenme açısından önemli bir yazı. Araştırmacı kimliği ile tanıdığımız Prof. Dr. Muhittin Eliaçık yine Kayseri sosyal tarihinin önemli bir hadisesi ile ilgili bir belgeyi sunuyor okurlarımıza. İlgili okuyacaksınız.

Basın kuruluşlarımız ve gazetecilerimizle birlikte gerçekleştirdiğimiz Bosna seyahatini, KAYMEK’in Mostar’daki kültür faaliyetlerini ve gönül belediyeciliğini Hayrettin Oğuz’un kaleminden okuyacaksınız.

Söyleşi bölümümüzde bu sayıda TYB Kayseri Şube Başkanı Selim Tunçbilek var. Mustafa İbakorkmaz’ın yaptığı söyleşi, kültür, sanat ve Kayseri ekseninde önemli bir sohbet. N. Mehmet Solmaz hocamızın Yağmur Duası

ise bizi geçmişe götürüyor. Said Özer’in yorumuyla yayınladığımız Bekir Oğuzbaşaran’ın “Ben Kayseriyim” şiiri gerçekten okuyan herkesi ruhundan yakalayacak. Kayseri kimliğiyle ilgili önemli izler ve işaretler taşıyor.

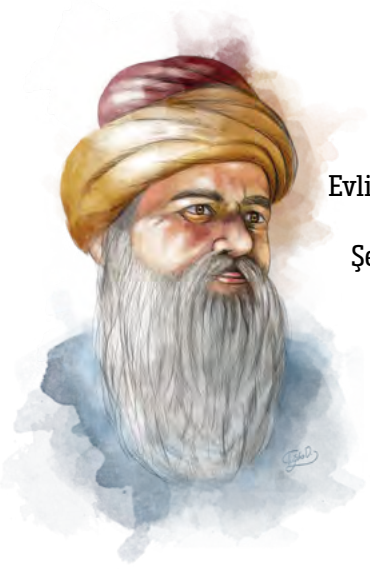
Kayseriyi fotoğraflayanlar bölümümüzde bu sayıda Ali Efe var. Birbirinden güzel fotoğraflarını keyifle izleyeceksiniz. Şehrin Yüzleri’nde ise Fevzi Numan Cebeci var. Orhan Cebeci’nin kalemi ve hatıralarından okuyacaksınız.

BÜSAM Akademi, Kayseri Mutfağı ve Haberler bölümümüzde yine dopdolu.

Bir sonraki sayıda buluşmak dileğiyle kitapla ve dergiyle kalın...

Mustafa ÇELİK
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

İçindekiler...

PORTRE

Evliya Tapesinde
Bir Alperen
Şem'un El Gazi
Mustafa Söğüt

← 6

DOĞA

Hacer Ormanları
Dursun Çiçek

→ 14

MEKÂN

Taşhan Kaya Camii
Oğuz Celiloğlu

← 22

KÜLTÜR

Kültepe-Kaniş'in
Kültürel Mirası
Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu

← 28

TARİH

İncesu'da Hristiyan
Türklerin Şikâyetini İçeren
Karamanlıca Arşiv Belgesi
Prof. Dr. Muhittin Eliaçık

→ 38

SÖYLEŞİ

Selim
Tunçbilek'le
Söyleşi
Mustafa İbakorkmaz

→ 42

GEZİ

Kardeş Şehir Mostar
Hayrettin Oğuz

→ 48

ANI

Kayseri'de Yağmur Duası
N. Mehmet Solmaz

→ 54

ŞEHİR VE HAFIZA

Kayseri'yi Fotoğraflayanlar Ali Efe
Alper Asım

→ 58

ŞEHİR AKADEMİ

Kursiyerlerimiz Şehir ve Film
Akademi'yi Değerlendirdi
Şehir Kültür Sanat

→ 66

ŞEHİRİN YÜZLERİ

Fevzi Numan Cebeci
Namı Diğer Kara Müftü
M. Orhan Cebeci

→ 70

ŞEHİR VE EDEBİYAT

Şiirimizde Kayseri ve
Bekir Oğuzbaşaran'ın "Ben
Kayseriyim" Şiiri Üzerine
Sait Özer

→ 74

HİKAYE YARIŞMASI

Dört Dörtlük Cinayet
Nuri Demir

→ 78

SOFRA

Pastırma
Şehir Kültür Sanat

→ 86

KÜLTÜRDEN

Şehirden Kısa Kısa Haberler
Şehir Kültür Sanat

→ 88

Evliya Tepesinde Bir Alperen

Sem'un El Gazi

Mustafa Söğüt

Eski Şeyh Şaban köyünde Evliya Tepesinde bulunan türbenin Şem'un el Gazi'ye ait olduğuna inanılır. Türbenin resmi kayıtlarda Emir Çoban Türbesi diye bir adı da var. Çünkü türbeyi III. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Emir Çoban isimli yönetici yaptırmıştır. Burada geçmişten kalan bir mezar olduğu anlaşılmaktadır. Ancak mezarda kim yatmaktadır herhangi bir yazılı belge söz konusu değildir. Çevredeki köylüler/halk burada yatanın evliya olduğuna ve tepenin de adını oradan aldığına inanıyor. Evliya'nın kim olduğu sorusuna ise köylülerin geneli Şem'un el Gazi hazretleri diyerek cevap veriyor. Evliya Tepesi Erciyes'in etrafındaki en muhteşem mevkilerden birisidir. Arkasını Erciyes'e dayamış, önünde Sultan Sazlığı, tam karşısında ise Aladağlar ve Demirkazık görünür.

Şem'un el Gazi hakkında çok farklı rivayetler vardır. Hz. Musa'nın Mısır'dan ayrılıp Sina'ya geçişinden sonra kavminin bir kısmı Ürdün'e gitmiş, diğer bir kısmı ise Anadolu'ya gelmiştir. Şem'un el Gazi de o dönemde Anadolu'ya gelenlerdendir.

Peygamber midir yoksa bir evliya mıdır o da kesin değildir. Doğumu ve vefatı ile ilgili kesin bir bilgi yoktur. Bir başka rivayete göre Hz. İsa'dan (a.s.) sonra dünyaya gelmiştir, ancak bunun hangi asırda olduğu belli değildir. Onu Hz. İsa'nın emanetçisi olarak kabul edenler olduğu gibi, 3. veya 4. yüzyılda yaşadığını söyleyenler de vardır.

Hz. Peygamberimize atfedilen bazı rivayetlerde de ismi geçer ve Kadir suresi ve Kadir gecesi ile ilişkilendirilir. Bugün Şem'un el Gazi'ye Kadirilerin sahip çıkması ve her yıl türbesinde törenler düzenlemesinin bununla ilgisi var mıdır en azından sosyolojik anlamda araştırmak lazım.

Peygamberimiz (s.a.v.), ashabına bir gün, İsrâîloğulları'ndan bir kişiyi anlatmıştı. Bu zât (*ki o Şem'üne'l-Gâzî'dir*), bin ay Allah yolunda silâh kuşanarak cihâd etmiş, gecelerini de ibadetle geçirmişti. Müslümanlar hayretler içinde kalarak ona gıpta ettiler/imrendiler... “Keşke bizim ömrümüz de onununki gibi uzun olsaydı da, biz de din uğruna Allah için

cihad etseydik” dediler. Bunun üzerine Allah Tealâ, Ümmet-i Muhammed'e olan lûtf ve merhametini beyan etmek üzere Kadir Sûresi'ni inzal edip; “(Size Kur'an'ın indirildiği) Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır” buyurdu.

Bir başka kaynakta ise, şöyle denilmektedir:

Rum beldelerinden bir beldede ismine Şem'un bin Mesih denilen bir zat vardı. Bu zat, İncil ehliyendi. Annesi onu Allah yolunda hizmet etmesi için nezretmişti. Kavmi putlara tapıyordu. Şem'un'un evi şehrinde uzak bir yerdeydi. Şem'un, Allah Teâlâ'yı inkâr eden, putlara tapan sapık kavmi ile cihad edip onları Allah'a imana çağırıyordu... Tek başına yaptığı mücadelelerde-savaşlarda çok ganimet elde ediyordu... Savaşırken susadığı zaman Allah onun için bir taştan gayet leziz bir su akıttırdı. Bu su, o içip kanasıya kadar akardı... Kendisine büyük bir güç ve kuvvet verilmişti.

Çevreden derlenen hayat hikâyesindeki benzerlik, peygamberler tarihinde zikredilenlerle aynıdır. Hikâye şöyledir:

Hız. Peygamberimize atfedilen bazı rivayetlerde de ismi geçer ve Kadir suresi ve Kadir gecesini ile ilişkilendirilir. Bugün Şem'un el Gazi'ye Kadirilerin sahip çıkması ve her yıl türbesinde törenler düzenlemesinin bununla ilgisi var mıdır en azından sosyolojik anlamda araştırmak lazım.

Şem'un el-Gâzi, benzeri görülmemiş bir kahraman-yiğit olup kendisini hangi bağ ile bağlasalar o bağ kırıp kurtulurdu. İman etmeyenlere karşı Allah yolunda cihad ederdi. İnanmayanlar onun karşısında aciz ve çaresiz kalmışlardı. Bu halden kurtulmak için bir hile ile çare arıyorlardı...

Yaşadıkları beldenin hâkimi, Şem'un'un hanımına haber gönderip,

- "Eğer kocanı öldürmede bize yardımcı olursan, seni kendime alıp istediğin her şeye kavuştururum." dedi.

Kadın buna aldandı ve

- "Size nasıl yardımcı olurum?" diye sordu. O da,

- "Gece uyurken onu ipe iyice bağla ve bize haber ver" dedi.

Kadın bu teklifi kabul etti. Bir gece Şem'un uyurken onu sağlam bir ipe sıkıca bağladı. Şem'un sabahleyin uyanıp kendisinin bağlandığını görünce, hanıma bunu niye yaptığını sordu. O da,

- "Senin çok kuvvetli olduğunu, seni bağlayan her ipi koparacağını söyledin... Kuvvetini denemek için yaptım bunu" dedi.

Şem'un ses çıkarmadı... Gerildi ve bütün ipleri kırdı. Kadın yaptığı işte

başarısız kaldığını şehrin hâkimine bildirdi. Onlar bu defa zincir gönderdiler. Onunla bağlamasını tembihlediler... Kadın Şem'un'u bu defa zincirle bağladı... Şem'un uyanınca bu defa zincirleri bir hamlede dağıttı. Karısına bunu niçin yaptığını sorunca, "Şem'un neyle bağlanırsa bağlansın hepsini kırar diye duymuştum. Onun için denedim" dedi.

Şem'un,

- "Doğrudur" diye cevap verdi ve ilave etti: "Ben ancak kendi saçımın teliyle bağlanırsam onu kıramam" dedi.

Kadın bunu öğrenince, bir gece de onun ellerini ve ayaklarını saçından aldığı kollarla bağladı. Sabahleyin uyanınca, Şem'un bunları kıramadı... Kadın durumu şehrin hâkimine bildirdi... Askerleri gelip onu şehrin hâkiminin huzuruna götürdüler... Şehrin hâkimi, dört sütun üzerine inşa edilmiş bir köşkte oturuyordu. Halkı sarayının önüne topladı... Şem'un aleyhisselâmın asılması için darağacı kurdu... Orada asılmasını emretti. Askerler onu, elleri kendi saçının kollarıyla bağlı olarak darağacının önüne getirdiler...

Şem'un el-Gâzi, benzeri görülmemiş bir kahraman-yiğit olup kendisini hangi bağ ile bağlasalar o bağ kırıp kurtulurdu. İman etmeyenlere karşı Allah yolunda cihad ederdi. İnanmayanlar onun karşısında aciz ve çaresiz kalmışlardı. Bu halden kurtulmak için bir hile ile çare arıyorlardı...

Büyük bir kalabalık taş kesilmiş bu ezeli düşmanlarının asılacağına sabırsızlıkla bekliyorlardı...

Şem'un aleyhisselâm, yağlı ip boğazına geçirilmeden, darağacına baktı ve hafif tebessüm ederek, gözlerini yumup, sessiz bir şekilde Allah Teâla'ya şu duada bulundu:

“Ya Rabbi! Dünyada yaşamayn, senin yolunda kâfirler ile cihad etmek için isterim. Eğer bu isteğim kalpten ve samimi

ise, duamı kabul buyur ve beni kurtar. Senin yolunda cengime-cihadıma devam edeyim. Değilse zaten sana geliyorum bundan sürûr ve mutluluk duyarım.”

Şem'un aleyhisselâmın bu duasından sonra bir melek geldi, ellerini ve ayaklarını çözdü... Bunun üzerine Şem'un aleyhisselâm şehrin hâkiminin sarayını avuçladığı gibi kendisinin asılmasını seyre gelen halkın üzerine savurdu... Böylece hem azılı düşmanı Kralı hem de halkı

ortadan kaldırdı... Evine dönünce de kendisine ihanet eden kadını cezalandırdı... Bundan sonra yine gazalarına devam etti... Vadesi gelince de her fani gibi vefat etti.

Ona inananlar bu defa, onu götürüp Erciyes'in zirvesine yakın bir yerde toprağa verdiler. Bu küçük tepede kendisinin zaten kuyusu vardı. Bugün halk tarafından, “Evliya Dağı” diye adlandırılan bu yerde, Selçukluların, kabri üzerine yaptırdığı

Ona inananlar, onu Erciyes'in zirvesine yakın bir yerde toprağa verdiler. Bu küçük tepede kendisinin zaten kuyusu vardı. Bugün halk tarafından, “Evliya Dağı” diye adlandırılan bu yerde, Selçukluların, kabri üzerine yaptırdığı güzel bir türbenin altında yatmaktadır. Kabrinin boyu 4 metredir...

tarihine tesadüf eder. Türbenin taşları o muhitin taşları değildir. İncesu'nun kırmızı taşlarıdır. İçinde iki büyük bir küçük mezar olup her üçünün üzerinde de mermer kitabeler vardır. Köy imamı Hacı Ömer Efendi ile türbeye çıktık. Beyaz bir kâğıdı mermerin üzerine kapattık, kurşun kaleminin ucunu bıçakla kazıdık, kâğıdın üzerine dökülen kömürleri parmakla kâğıdın üzerine ovuşturduk. Yazı kâğıda çıktı. Biz ancak Şem'un kelimesini okuyabildik. Başka bir iz elde edemedik. Türbenin önünde büyük bir sarnıç vardır. Binanın gayet muntazam kemerleri ve yapılış tarzı bir sanat eseridir. Türbe, dağın tam zirvesine bina edilmiştir. Dağın alt taraflarında harçlarla yapılmış siperler olduğunu kale surları gibi surlar bulunduğunu, bu Şem'un'un Anadolu'yu zapta gelen bir Arap ordusunun kumandanı olduğunu, karısı, oğlu ve kendi bir arada iken yıldırım düşerek öldüklerini ve buraya gömüldüklerini İmam Merhum Hacı Ömer Efendi'den işittim. Evliya Dağı'nda daha pek çok kişinin türbesinden söz edilir. Şeyh Aslan bunlardan biridir. Hakkında fazla bir bilgi yoktur.”

Burada yatan kişinin Şemun el Gazi olduğuna dair elimizde tarihî bir belge olmadığını belirten Mehmet Çayırdağ ise türbe ile ilgili tarihî ve teknik bilgileri şöyle aktarır:

“Türbe, Şeyh Şaban Köyü'nün kuzey-doğusunda yer alan Evliya Dağı'nın doruğuna inşa edilmiştir. İçten içe 4,21x9,84 m. ölçülerinde olan türbenin beden duvarları 1,35 m. kalınlığındadır. İç mekânın üzerini örten (1/5 merkezli) yonu taşından inşa edilmiş sivri tonoz, iki yerinden 45 cm. genişlik ve 16 cm. kalınlığındaki yonu taşı kemerler ile takviye edilmiştir. Tonozun tepe noktası zeminden 3,85 m. yukarıda olup kemerlerin ayakları döşemeden 1,17 m. yükseklik ve 23 cm. kalınlığındaki (S) profilli üzenkilere basmaktadır. Güney duvarında yer alan 31 cm. derinliğinde ve 59 cm. genişliğindeki dairesel kesitli mihrap nişinin üstü yuvarlak kemerli bir kavsara ile nihayetlenmekte olup bu kemerin sağ ve sol üstlerinde 18 cm. çapındaki iki adet yuvarlak rozet yer almaktadır. Bu mihrap nişinin etrafı basit profilli dikdörtgen bir çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Türbe içinde 1,09x4,24, 0,79x2,21 ve 0,80x2,29 m. ölçülerinde 3 kabir bulunmakta ise de kabirler üzerinde herhangi bir yazı veya dekoratif unsur yoktur. Tabii ışıklandırma doğu ve batı yönlerine açılan taş söveli iki dikdörtgen pencereden sağlanmaktadır. Bunlardan batı yönündekinin açıklığı 56 x79 cm. doğu yönündeki ise 46x60 cm. ölçülerinde olup doğu penceresinin söveleri arasına 7 yuvarlak delikli, tek parça taştan yapı-

muş bir pencere dişliği konulmuştur. Bu pencerenin dış cephesi de basit profil ve motiflerle süslenmiştir. Buradaki (45°) pahlı profil üzerinde görülen üçlü geçme bordur ile kavisli yüzeyler üzerinde görülen üç köşeli yıldızlar ve bunların üst tarafında yer alan eğri kesim tekniğiyle işlenmiş palmet motifleri inşa devrinin özelliklerini göstermektedir. Bu tezyinat 1,20x1,46 m. ölçüsünde basit bir profil ile çerçevelenmiştir. Beden duvarlarının dış cepheleri, kapı ve pencerelerin yonu taştan yapılan söve ve profilleri ile köşeler haricinde iç kısmın tersine, moloz taştan sıralı olarak inşa edilmiş-

tir. Binanın damı toprak olup üstünde otlar yetişmiştir. Türbenin giriş kapısı güney cephe duvarının doğu köşesine yakın olarak yapılmıştır. Eski orijinal kapısından kalan bazı parçalar göze çarpmaktadır. Bunlar arasında kapı kemerine ait kilit ve özenği taşları ile kapının sağında orijinal yerinde bulunan yığma söve ve cephe profil sayılabilir. Kapı üzengi taşının kesim tekniği ile işlenmiş «Çarkıfelek» ve bunun etrafındaki yarım palmetler ile yan yüzünde yer alan (S)

profilli özenği başlangıcı inşa devrinin özelliklerini göstermektedir. Orijinal kapısının üzerinde bir kitabesi olduğunu da içeride atılmış halde olan kırık kitabeden anlıyoruz. Selçuklu sülüsü ile üç satır halinde Arapça olarak yazılan 40x55 cm. ölçüsündeki kitabenin sağ üst köşesi kırıktır ve arkasında Roma devrine ait tezyinat izleri vardır.

Kitabedeki metin şöyledir:

“Bu kabir büyük sultan, fethin babası Kılıç Arslan oğlu Gıyase’ d-dünya ve’ d-din Keyhusrev’in emriyle onun zamanında Emir Çoban tarafından 680 yılında imar edildi.”

Kitabeden anlaşıldığına göre bina «Kabir» olarak yaptırılmıştır. Devrin sultanı olarak ismi geçen III. Gıyûsü’ d-Din Keyhüsrev, IV. Rüknü’ d-Din Kılıç Arslan’ ın oğlu olup babasının (M. 1266) yılında Pervane Mu’ inü’ d-Din Süleyman ve Moğollar tarafından öldürülmesi üzerine (İki buçuk ile 10 yaşlarında) Anadolu Selçuklu Devleti tahtına oturtulmuş, amcazadesi II. Gıyûsü’ d-Din Mes’ ud’ un Kırım’ dan dönüp (M. 1284) yılında Moğollar tarafından Selçuklu Sultanı tayin

edilmesi üzerine saltanatı son bulmuş ve yine Moğol (İlhanlı) hükümdarı Argun Han tarafından boğdurulmak suretiyle hayatına son verilmiştir.

Kitabede türbenin banisi olarak ismi geçen Emir Çoban’ a gelince; bu emir kitabe tarihine göre I. İzzüddin Keykavus ve I. Alâüddin Keykubat devri emirlerinden Kastamonu uç beyi ve bilahare Kastamonu’ da kurulan Çobanoğulları’ nın atası Hüsameddin Çoban Bey olamayacağı gibi, İlhanlılar’ dan Ebu Said Bahadır Han’ ın (M. 1316-1355) büyük emiri Çoban Bey olması da mümkün değildir. Öyleyse bu Emir Çoban kim olabilir? İbni Bibi’ nin Farsça muhtasar Selçuknamesi tercümesinde Sultan III. Gıyaseddin Keyhüsrev’ in Karamanoğlu Mehmed Bey ve Siyavuş (Cimri) ile yaptığı uzun mücadelelerden sonra, Cimri’ nin yakalanması ve Sultan’ ın emri üzerine, Cimri’ yi alarak Sultan III. Gıyaseddin Keyhüsrev’ in huzuruna çıkararak (Çoban Cemal), Karahisarlı Emir-i Meclis Cemaleddin Ebu Bekir olmalıdır ki bu hadise (H. 678) yılı Muharrem ayında vuku bulmuştur. Bahis konusu türbemizin kitabesinde türbenin banisi olan (Emir Çoban)’ ın ise İbni Bibi’ de adı geçen (Çoban Cemal) veya tam ismi ile Karahisarlı Emir-i Meclis Cemaleddin Ebubekir olduğu tahmin olunmaktadır.”

Hâsılı rivayetler bunlar. Bunların dışında Yozgat dolaylarında da Şem’ un El Gazi’ ye ait bir mezarın bulunduğu dair rivayetler ve inanışlar vardır. Sonuçta tarihi kesin belgelerle birlikte halkın burada yatan evliyanın kimliği ile ilgili bilgilerinin de farklı olması gayet normaldir. Çünkü yazılı belge olmadığı zaman halkın geçmişten tevarüs ettiği bilgiler de en azından birer bilgi malzemesidir.

Bölgeye yaptığımız bir ziyarette Evliya Tepesi’ nde karşılaştığımız bir çobanın hikâyesi ile bitirelim. Çobana burada kimin yattığını sordüğümüzda Şemun Evliya dedi. Nereden biliyorsun dediğimizde atamızdan dedemizden

cevabını verdi. Sonra bize bölgeleri anlattı. Aşağıdaki köyün adının Yavaş olduğunu söylediğinde gözleri parladı. Niye yavaş bilir misiniz dedikten sonra anlatmaya başladı. Karşı tarafı göstererek, bu yanda kötülükler çoğalmış Evliya hazretleri de dağdan kocaman bir kaya

(ki bu kaya Yavaş köyünün yakınında yüzlerce insanın bile kaldıramayacağı oldukça büyük bir kayadır) almış ve fırlatmış. Yanında bulunan müridleri, eyvah bu kaya oradaki masumları da yok edecek diye söylendiğinde Evliya hazretleri hemen kayaya yavaş demiş

ve bugün bulunduğu yere düşmüş. Bu kayadan dolayı da o yöreye Yavaş adı verilmiş.

Evet, mekân hikâyesi ve menkıbesi ile ruhunu taşıyor. Sonuçta burada yatanın kimliği ile ilgili kesin bilgimiz şudur ki yatan bir Veli bir Evliya’ dır.

Hakikat erenlerinde ise isim ve suret sadece araçtır.

HACER ORMANLARI

Taştan Fıskıran Nefes

Dursun Çiçek

Çocukluğumuz orman hikâyeleri ile başlamıştır. Biraz da büyüklerimiz bize korkuyu öğretirken, ormana gidip kaybolan insanlardan, ormandan gelen canavarlardan söz etmişlerdir. Belki de bunun için orman bizde korkunun, gizemin, bilinmezin, tedirginliğin karşılığı olmuştur. Elbette ki bunu ormanın içine girmeden anlayamıyorsunuz.

Orta Anadolu denilince elbette aklınıza orman gelmez. Bozkır gelir. Çocukluğumuzda derslerde hocalarımız ormandan söz ettiğinde bizim için çok bir şey ifade etmezdi. İlkokul döneminde bizim için orman tarih dersinde öğretmenimizden duyduğumuz Ötüken'di.

Ötüken'in Türk tarihindeki yeri, şiirlerde, destanlarda ve edebiyatımızda işlenişi elbette ormanı daha gizemli hale getiriyordu. Ninemin masallarında ormanda kaybolan çocuklar, ormandan gelen canavarlar daha sonra mitolojinin/geleneksel masal anlatısının insanımıza nasıl tevarüs ettiğinin de göstergesi.

Nitekim Karadeniz ve Torosların ormanlarını gördüğümde aslında anlatılanların hiç de abartılı olmadığını hatta az bile kaldığını hissetmiştim. Orman sadece korkunun, gizemin ve bilinmezlin hikâyesi değildi oysaki. Ağacın, yekpareliğin, birlikte olmanın, belki de ayrı ve bambaşka bir dünya olmanın da

göstergesiydi. İçinde barındırdığı canlıları ve fitratı çağrıştıran tabiat özellikleri ile ezelden ebede taşınan varoluşu temsil ediyordu.

Türkiye’de gerek Karadeniz’de ve gerekse Toroslar’da pek çok orman gezdim. Ancak hiçbirisi beni Kayseri sınırları içinde bulunan (Adana-Niğde sınırına yakın)

Hacer Ormanları kadar etkilemedi. İlk olarak gizem ismi ile başlıyordu. Bilindiği gibi Hacer taş demektir. Taş ormanları diye seslendirdiğim zaman, taşlarla dolu bir mekân tasavvur ediyordum ve ağaçlar ikinci planda kalıyordu. Hem niye Hacer demişlerdi. Hacerü’l Esved ile bir ilgisi olabilir miydi? Hacer validemiz geliyor

aklıma. İsmail’in zemzemi topuklarıyla çıkarması geliyor. Hacer ve İsmail’in bir çölü nurlandırması ve bereketlendirmesi geliyor. Buradaki Hacer’de bir iz arama belki de bizimkisi, bir işaret bulma...

İç içe sorular soru içinde, Kapuzbaşı Şelalesi ve köyünden Ulupınar köyüne doğru gitmeye başladık. Zaten Kayse-

ri’nin Yahyalı ilçesini geçtikten sonra ormanımsı bir iklimle karşılaşıyorsunuz. Zamantı vadisine girdiğinizde ise ayrı bir dünyaya geçiyorsunuz.

Ulupınar, Kayseri-Adana-Niğde sınırında Kayseri’ye bağlı son köy. Köylüleri gördüğümüzde bozkırın insanı ile ormanın insanı arasındaki farkı da

görüyoruz. Bozkır’ın yanık insanlarına nazaran daha canlı ve diri insanlar. Kılavuzlarımız eşliğinde köyün girişinden bütün ihtişamı ile görünen Torosların içine dalıyoruz. Hem dağ hem orman iç içe... Gittiğimiz yol bile taşlı. Normal arabanın gidemeyeceği yollar olduğu için biz traktörlerle gidiyoruz. (Bugün

Hacer Ormanları Aladağ safaricilerinin ara duraklarından biri aynı zamanda. Bizim kamp kurduğumuz yer büyük bir alan. Niğde-Çamardı tarafından gelen safariciler önce yukarıda Aladağlar'da konaklıyorlar. Sonra Aladağlar'dan Kapuzbaşı'na giderken bir gece de Soğukpınar mevkiindeki kamp alanında konaklama yaparak dinleniyorlar. İstedikleri kadar burada kaldıktan sonra da Kapuzbaşı'na iniyorlar.

herhangi bir otomobilin bile gidebileceği güzel bir yol yapıldı.)

Sanki dağa tırmanıyor gibiyiz. Tırmandıkça ağaçlar ve etraftaki dağların yapısı değişmeye başladı. Yüz yılın, iki yüz yılın ötesinden gelen ağaçlar görüyoruz. Ormanın içi ise alabildiğince kaya ve taş. İşte o zaman buraya neden Hacer Ormanları denildiğini daha iyi anlıyoruz.

45 dakikalık bir yolculuktan sonra Hacer Boğazı denilen mevkie geldiğimizde gördüğümüz manzara karşısında apışıp kalıyoruz. Hacer ormanının içinde, Hacer Boğazı’ndan Aladağlar’ın ve Torosların ihtişamını seyrediyoruz. Bulutlar, bin bir türlü kuş sesleri, arıların musikisi, rüzgârın türküsü hepsi iç içe... Kamp yapacağımız (çadırlarımızı kuracağımız) yer bir vadiyi andırıyor. Soğukpınar’ın suyunun soğukluğu değil ama mekânın gizemi ve ihtişamı gerçekten insanı donduruyor.

İlk iş olarak Soğukpınar’da dağlardan gelen buz gibi kar suyu ile susuzluğumuzu gideriyoruz. Sonra bulduğumuz kocaman kayaların duldasında dinleniyoruz. Bu kayaların her biri tek katlı bir ev kadar büyük. Biraz kendimize geldikten sonra çadırlarımızı kuruyoruz.

İkinci vakti türkülerimiz hüznümüze ve özlemlerimize karışıyor. Sanki duygularımız ve iç sesimiz karşı dağlardan, ormandan ve Düz kır’dan bize yansıyor. Arkadaşların kimi dağda olmanın verdiği özgürlük duygusu ile avaz avaz bağırırken, kimisi yanan ateşin közündeki hüznünü yakıyor. Kimisi de şırıl şırıl akan kar suyuna karışmış ormanın gizemine kapılmış gitmiş bile.

İnsan dağda dağlanarak dağlaşırdedim hep. Burada ise dağ, orman, bulut ve su iç içe... Hem dağın başındasın, hem ormanın tam göbeğindesin. Elini uzatsan bulutların üstüne çıkıp dağları gezeceksin. Ya da avuçlarınla yıldız toplayacaksın. Gerçekten özellikle gece yıldızlarla iç içe uyuduğunu hissediyorsun. Hava o kadar berrak ki gecenin tek şahidi sadece

yıldızlar. Şehrin sanal ve imajsal ışıkları kaybolunca, hakikatin, tabiatın ve fitratın ışığı ortaya çıkıyor. Her yıldız bir hikâye anlatıyor sanki.

Sabahla birlikte Hacer Ormanları’nda yürümeye başlıyoruz. Orada burnumuza gelen şeye koku demek aslında bir sınırlama. Çünkü gerçekten onu tarif etmek ve tanımlamak imkânsız. Çünkü hissettiğin sadece bir koku değil. Suyun, ağacın, çiçeklerin, böceklerin canı, ruhu ve manası...

Taşların ve ağaçların da nasıl yaşlandığını görebiliyoruz Hacer Ormanları’nda. Zamanın nasıl durduğunu ve mekânın nasıl taşındığını hissedebiliyoruz. Birbirinden güzel ağaçlar var burada. Köknar, sedir, gürgen, titrek, meşe, karaçam... Her biri kendi hikâyesini, kendi şahitliğini anlatıyor. Rüzgârla buluşmalarındaki titrekliğini ve nezaketi, hem yaydıkları kokudan hem de çıkardıkları sestten anlayabiliyorsunuz.

Soğukpınar ve Hacer Boğazı gerçekten gizemin yurdu. Düz kır başta olmak üzere yamaçlarda bir insanın aletsiz çıkmasının imkânsız olduğu mağaralar görünüyor. Toprak Taş Mağarası yörede en iyi bilinen mağaralardandır. Ulupınarlılar “soğuk hava deposu” olarak tanımlıyorlar mağarayı. Her tarafta yaban keçileri var. Çobanlar keçiyi demiyorlar. Onlar geyik diyorlar yaban keçilerine.

Hacer Boğazı’ndan Aladağlar’a doğru bakan bir arkadaşımız “kaybolur insan burada dikkat etmek lazım” dediğinde içimden “keşke kaybolsak” diyorum. Tabii ki o bedensel anlamda kaybolmadan söz ediyordu. Zaten tabiatıta duygusal anlamda kaybolma duygusunu yaşayamadığında

anlam ve ruh olarak kaybolamazsın ki. Bu tür mekânlar fitratı temsil ettiği için kaybolma duygusu olumlu anlamdadır. Bir olmak, yekpare olmak, aynı olmak, bütünleşmek anlamında bir kaybolmadır bu.

Hacer Ormanları Aladağ safaricilerinin ara duraklarından biri aynı zamanda. Bizim kamp kurduğumuz yer büyük bir alan. Niğde-Çamardı tarafından gelen safariciler önce yukarıda Aladağlar’da konaklıyorlar. Sonra Aladağlar’dan Kapuzbaşı’na giderken bir gece de Soğukpınar mevkiindeki kamp alanında dinleniyorlar. İstedikleri kadar burada kaldıktan sonra da Kapuzbaşı’na iniyorlar. Trans-Toros’u tersinden yapanlar, yani Kapuzbaşı’ndan yapanlar ise önce burada bir iki gün konaklayıp Aladağlar Direktaş mevkiine çıkıyorlar, sonra orada birkaç gün kalıp Çamardı tarafına, Sokulupınar, Emli veya Karagöl tarafından iniş yapıyorlar.

Gece yaktığımız kamp ateşi günün yorgunluğunu alıyor. Ateşin etrafında yapılan fikri sohbetler, anlatılan hikâyeler ve çığırılan türküler insanı daha derinden etkiliyor. İnsan buralarda daha da duygusallaşıyor. İster gecesinde, ister gündüzünde fark etmez; varlığı ve yokluğu, ayrılığı ve kavuşmayı insan daha içten hissediyor. Normal zamanda hiç dikkatinizi çekmeyen bir şiir, farkına bile varamadığınız bir türkü can özünüzden yakalıyor sizi.

Ertesi sabah namazı kılıp gün doğumunu bekleyip küçük bir kahvaltı yaptıktan sonra yeniden Ulupınar ve Kapuzbaşı’na inişe geçiyoruz. Dilimizde ise dün geceden kalma türküler...

*Ormanlardan aşağı aşar gelirim
Nazlı yârı kaybettim ağlar gezerim
Ormanların gümbürtüsü başıma vurur
Nazlı yârın hayali karşımda durur*

TAŞHAN KAYA CAMİİ

Yazı: Oğuz Celiloğlu
Fotoğraflar: İbrahim İşlertaş

İster Göbeklitepe olsun ister Hattuşaş veya ister Sümerlilerden kalma bir yer olsun isterse Güney Amerika'da Kızılderililerden kalma bir yer fark etmez, tarihi kazıdığınızda, yerin altına girdiğinizde, eski mekânlarla karşılaştığınızda mutlaka mabet merkezli olduğunu görürsünüz. Kimisi taştan, kimisi ahşaptan, kimisi dağların karnı yarılarak yapılmış, kimisi kayalar oyularak yapılmış, kimisi de dağların, tepelerin zirvelerine inşa edilmiş.

Bugün de ister ülkemizde isterse Batı'da bir şehre girdiğinizde sizi ilk karşılayanlar mabetlerdir. Eğer bir şehir ve özellikle meydanı çok fazla betonlaşmamış ve silüeti bozulmamışsa şehrin her yerinden mabetlerini görebilirsiniz.

Kapadokya ve Kayseri'nin etrafında onlarca bu tür mabet var. Ancak bunlardan hala en işlevsel olanı Taşhan Kaya Camii'dir. Erkilet'in arka taraflarında bulunan Taşhan mahallesindedir.

Anadolu'da bir gezintiye çıktığınızda, rasgele herhangi bir köyün yanından geçerken en yüksek ve belirgin yapı olarak minareleri ve dolayısıyla camileri görürsünüz. O köy yine mabet etrafında oluşmuş, mahallesini, meydanını, çeşmesini, kıraathanesini mabedine göre oluşturmuştur. Elbette ki bu tesadüfi bir durum değildir. Bütün mabetler, Mescid-i Haram, Mescid-i Nebi ve Mescid-i Aksa'yı takip eder. O izde gider. Mabet merkezli şehir anlayışı ilk mabetten ve dolayısıyla ilk insandan bu yana sürer gelir.

Modernleşme sürecindeki bütün mekânsal değişim ve tahribatlara rağmen paradoksal da olsa mabet merkezli anlayış hala direnişini sürdürmektedir. Gelenek-modernlik çatışmasında her ne kadar şu anda modernliğin üstünlüğü var gibi gözüke de bir hafızayı, mekâna işlenen bir izi ortadan tamamiyle kaldırmak neredeyse imkânsızdır. Her ne kadar modernitenin "mabetleri" bugün baskın olsa da gelenek, belirleyiciliğini ve varlığını kalıcılığından dolayı sürdürüyor. Modernliğin durumunu belki de arızı görüyor.

Anadolu'yu, özellikle de Kapadokya bölgesini gezdiğiniz zaman görürsünüz mabetlerin dışında bir de görünmez mabetlerle karşılaşsınız. Kapadokya'da yer altı şehirlerinde mabetlerin de doğal ve zorunlu olarak yer altında olmaları normaldir. Çünkü hayat orada devam etmektedir. Bunların dışında yine Kapadokya ve Kayseri'de yer yer kaya mabetlerine de rastlarsınız. İlk Hristiyanlardan kalma kaya kiliselerinin

anlaşılır bir tarafı elbette vardır. Ancak kilise yerine bir cami ile karşılaştığınızda şaşırıyorsunuz. Ve hemen soruyorsunuz kayalar oyularak neden camii yapılma ihtiyacı duyulmuş?

Bunun elbette ki güvenlikle birinci derecede ilgisi söz konusu değil. Çünkü yönetimin İslam olduğu bir belde anlamsız kalır. Ancak tahminler yürütebiliyorsunuz. Belki ekonomik sebeplerden dolayı, belki sağlamlık ve dayanıklılıktan dolayı,

belki de coğrafi şartların imkânlarından dolayı. Özellikle de son şık ağır basıyor. Kayseri ve Kapadokya bölgesinin toprak yapısı ve işlenmesinin kolay olması bölgenin şehirleşmesinde birinci derecede etkili olmuştur. Bölgede evler, barınaklar, ağılar, ahırlar, evlikler sık sık kayalar oyularak yapılmıştır. Bunların yoğun olarak yapıldığı bölgelerde doğal olarak mabetler de kayalar oyularak yapılmıştır.

Kapadokya ve Kayseri'nin etrafında onlarca bu tür mabet var. Ancak bunlardan hala en işlevsel olanı Taşhan Kaya Camii'dir. Erkilet'in arka taraflarında bulunan Taşhan mahallesindedir. Eski yerleşim yerinin önemli bir kısmı baraj gölü altında kalan köyün yeni hali henüz gelişmektedir.

Taşhan Kaya Camii klasik minaresi ile bizi karşılıyor. Baraj manzarası oldukça etkileyici. İçine girmeden tozlu, kirli, mezbelelik bir mekânla karşılaşacağınızı düşünüürken, pırıl pırıl tertemiz bir cami ile karşılaşılıyor. Mihrabıyla, minberiyle, duvardaki işlemelerindeki güzellikle bizi gerçekten derinden etkiliyor. İşte bu diyorsunuz. Ne yapılırsa yapılsın, ne olursa olsun gelenek taşların içinde, kayaların içinde devam ediyor.

Sadece yer üstünü değil yer altını da mabet haline getiren bir geleneğe sahibiz. İnsan için yeryüzü mabettir. İnsanın taş ile ilgisi ise ayrı ve uzun bir hikâye. Kimi zaman taşı üst üste kor, kimi zaman da taşları, kayaları oyarak, işleyerek, ilmek gibi dokuyarak, dokunarak onu işler ve anlamlandırır. Taştaki hikâyeyi, kayadaki anlamı ortaya çıkarmaya çalışır. Taş şiirini mırıldanıyoruz...

*Merhametsiz kalpleri sana benzettiler,
Sana dilsiz, sana ruhsuz dediler.
Hâlbuki senindir değirmendeki beste,
Seninle biçim verir ruhuna heykeltıraş.
Sana yanılır dert, sana vurulur baş.
Milyonlarca insanın, milyonlarca yıldır taptığı taş...
Sütunlarla kemerler, kubbeler senden yapılır.
Senden yapılır Allah'a uzanan merdivenler
Ve Namaz vakti Müslümanlara senden haykırılır.
Günahkâr insanı Allah taş edermiş.
Görmedim ama inanırım.*

Twğba D.

*Hatta bir gün gelecek, gökten yağacaksın sanırım.
Taşlardır beka, taşlardır ebediyet...
Taştan başka tarihe ne bırakmıştır Medeniyet!
İnsanoğlu taş olur, baş yarar...
Taşı üst üste kor, yapar ve durmadan yıkar...
Ve bir gün uzatılır boylu boyunca musalla taşına
Yine bir taş dikilir başına
İşte bu taştır insanoğlundan baki
Üstünde bir tarih,
Bir Fatiha,
Bir hüvelbaki...*

Hristiyan geleneğinde Kaya'nın mabetle sembolize edilmesi (Hz. İsa'nın Petrus'a sen benim kayamsın sözünden mülhem), Hz. Peygamberimizin Mescid-i Aksa'dan bir Kaya'nın üzerinden uruc etmesi Taşhan Kaya Camii'ni gezerken aklımıza gelenler. Minber ve Mihrabdaki işlemeler bile o kadar güzel yapılmış ki basitliğine rağmen bir o kadar da derin ve etkileyici.

Namazınızı kılıp bir köşede oturunca aklınıza mezarda olduğunuz hissi geliyor. Varlık ve yokluk, ölüm ve hayat. Belki de namazda, mabette hepsi iç içe. Kaya'dan su fışkırmasını idrak eden birisi, kayaların ve taşların tesbihinin bilincinde olan birisi, kayadan camiyi de elbette daha farklı anlayacaktır.

Taş ve kaya kalıcılığı ve gücü temsil eder aynı zamanda. Hz. İsa'nın havarisine söylediği sözden bunu anlamak gerekiyor. Hz. Peygamberimizi miraçta takip eden, Sevr'de ve Hira'da gizleyen ve barındıran da bir kaya. Yani mağara/ev de kayadan.

Hâsılı sembollerin, işaretlerin ve delillerin sonu yok. Sonu olmadığı için de hayat ve varlık anlamlı ve güzel. Bir kayanın içinde namazımızı kılıp onunla aynı özden olmanın duygusallığı ile eğri minaresine bakarak, karşısındaki cenneti andıran masmavi sulara, gökyüzüne ve bulutlara bakarak ayrılıyoruz.

Kültepe-Kaniş'in KÜLTÜREL MİRASI

Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu

ANADOLU'DAKİ İLK YAZILI BELGELER

Anadolu insanı okumayı ve yazmayı ilk kez Kültepe'de öğrenmiştir. Dünyada ilk kez Sümerler tarafından M.Ö. 3200 yıllarında yaygın olarak kullanılan yazı, ticari ilişkiler sonucunda ancak M.Ö. 2. binyılın başlarından itibaren Anadolu'da kullanılmaya başlanmıştır. Şimdiye kadar yapılan Kültepe kazılarında bulunan 23.500 civarındaki tablet, tüm Yakındoğu'daki en büyük koleksiyonlardan birini oluşturmaktadır.

Bunlardan 23.000'i II. katta, sadece 500 kadarı ise Ib katında bulunmuştur. Buluntuların çok büyük bir kısmı Karum bölgesindeki kazılarda ortaya çıkarılmıştır. Kültepe'de bulunan tabletler, özellikle Anadolu tarihinin başlangıcını temsil ettikleri için önemlidir. Kültepe tabletleri sadece Eski Anadolu tarihi için değil, Eski Mezopotamya tarihinin pek bilinmeyen bir döneminin aydınlatılması açısından da çok önemli bilgiler sağlamaktadır. Tüccarların evlerinde, tüm ekonomik faaliyetlerinin yazılı olduğu belgelerin ve ticari eşyaların saklandığı arşiv odaları vardır. Tabletler bu odalarda çömleklerde, sepetlerde, çuval veya raflarda korunmuştur. İş mektupları ve borç senetleri tabletler arasındaki en büyük grubu oluşturmaktadır. Mahkeme tutanakları, çeşitli kayıt ve listeler sık rastlanan belgelerdir. Daha az sayıda olmak üzere, evlenme-boşanma, evlatlık alma ve miras gibi aile hukukunu ilgilendiren belgelerle, köle, ev ve tarla satış senetleri de bulunmaktadır.

Anadolu’da yapılan ilk sistemli uluslararası ticaretin kuralları, Kültepe’de ele geçen çivi yazılı tabletlerde karşımıza çıkmaktadır.

EKONOMİ

Asur Ticaret Kolonileri Çağı ekonomisi büyük oranda maden ve tekstil üzerine dayalıdır. Asurlu tüccarların Anadolu’da kurdukları bu ticaret kolonilerinin amacı da, Anadolu’nun bu zenginliğinden faydalanmaktır. Asur’dan yola çıkan tüccarlar, 200-250 yüklü eşekten oluşan kervanlarla Dicle, Habur vadilerini geçerek Orta Anadolu’ya, bu büyük ticaret sisteminin Anadolu’daki merkezi Kültepe Kaniş-Karum’una erişiyorlardı. Kültepe’ye getirilen mallar, gerekli işlemlerden sonra Anadolu içlerine kadar dağıtılmaktaydı. Bu ticaret, belli esaslara bağlı, kanunları ve düzenlemeleri olan bir ticaret idi. Esasen tüccarların, burada ticaret yapabilmeleri için, bu organizasyona dâhil olmaları, kayıt yaptırımları, aidat veya belli bir bedel ödemeleri gerekmektedir. Buna rağmen kazandıkları bu hak, onlara, kuralsızca ticaret yapma hakkı vermemekteydi; kaçakçılık yapmayacaklar, gümrüksüz mal alıp satmayacaklar, her türlü vergilerini de ödemek zorundaydılar.

Anadolu’da yapılan ilk sistemli uluslararası ticaretin kuralları, Kültepe’de ele geçen çivi yazılı tabletlerde karşımıza çıkmaktadır. Bu belgelerden, iki tarafın da birbirlerine karşı sorumlulukları ve haklarının kayıt altına alındığı anlaşılmaktadır. Asur’dan gelen tüccarların krallık bölgesinde ulaşımının ve güvenliklerinin korunma altına alınması karşılığında, onların Karum’da ikamet izinleri, ödeyecekleri vergilerin oranı yazılı olarak belirtilmiştir. Sarayın bir takım lüks malların ticaretini yasaklaması veya Asurluların kendi hukuk sistemlerine göre yargılanması gibi hak ve kısıtlamalar da detaylı olarak belirtilmiştir. Anlaşmalara aykırı davranan tüccarların cezalandırıldığı da yine bu çivi yazılı tabletlerden öğrenilmektedir.

Bütün bu sistemli ticari organizasyonun düzenleyicisi, denetçisi, baş kurumu “*bit karim*” idi. Bir ticaret odası vazifesi de gören *bit-karim* aynı zamanda, verginin tahsil edildiği bir merkezdi. Tüccarlar burada, “köprü geçme” ve “emanet bırakma” gibi çeşitli vergileri ödemek zorundaydılar. Bu yapı ayrıca mahkeme yetkisine sahipti; tüccarlar arasındaki olası davalar konusunda ise “hakem” sıfatıyla hüküm vermektedir.

Kültepe’de şimdiye kadar keşfedilen metinler, Anadolu’da Asurlu olmayan tüccarların, başka tüccarların da ticarete katıldığını göstermektedir. Kaniş’te Asurlu ve Anadolu’lu tüccarların yanında, çok az sayıda da olsa Hurri ve Amorit kökenli tüccarların da bu organizasyonda var olduğu anlaşıyor.

Esası maden ve tekstil ticareti üzerine kurulu bu ticaret düzeninde, Anadolu’da bulunmayan kalay, gümüş veya altın karşılığında Anadolu halkına satılmaktaydı. Asurluların Mezopotamya’da da bulunmayan kalayı nereden elde ettikleri bilinmiyor; büyük olasılıkla daha doğudaki Türkmenistan veya Afganistan’dan ithal ediliyordu. Hammadde olarak Anadolu’dan

satın alınan yün de, “Babil modası”na uygun olarak Asur’da dokutulup yine Anadolu insanına gümüş ve altın karşılığında satılmaktaydı. Ancak, Anadolu altınının ve gümüşünün dışarı çıkarılması ticarette yerlilerin aleyhinde bir gelişim sağlıyordu. Asurlular, ayrıca Anadolu’da bakır, deri, yün ve takı-boncuk ticareti de yapmaktaydılar. Anadolu’dan aldıkları bazı malları, örneğin ham olarak aldıkları bakırı temizledikten sonra yine yerli halka yüksek fiyata satıyorlardı.

Kültepe, M.Ö. II. binyılın başlarında çok gelişmiş bir madencilik merkezidir. Madenin birinci derecede önemli olduğu bu koloni merkezinde, hem üretimin hem de satışın yapıldığı atölyelere rastlanmıştır. Bu atölyeler, yerleşim alanının çeşitli bölgelerine dağılmışlardır. Planları ile diğer evlerden ayrılmazlar fakat ocakları evlerde yer alanlardan daha büyük, daha sağlam ve tabanları taş döşelidir. II ve Ib katlarında tam planları ile açığa çıkarılan atölyelerde, madeni objelerin her türlüşüne ait taş kalıplar da gün ışığına çıkarılmıştır. Kuzey Suriye-Mezopotamya’dan ithal edilen silahlar, figürinler ve seramik, bu büyük ticaret merkezinin uluslararası karakterini ve boyutunu tanımlamaktadır.

Madeni eserlerin çoğu bakır, tunç, gümüş, altın, elektrik ve kurşundan imal edilmiştir. Bakır veya tunçtan yapılmış kaplar, silahlar, tokalar, makaralar, çalparalar, iğneler, insan ve hayvan figürinleri, çeşitli fonksiyonlara sahip halkalar önemli bir koleksiyon oluşturmaktadır. Çivi yazılı belgeler, bir tüccar evinin envanterinde çoğunluğu kap olmak üzere 100 kilografa yakın madeni objeden bahsetmektedir. Kaplar, dövme ve dökme tekniklerinde biçimlendirilmiş, kulp veya diğer parçaların birleştirilmelerinde ise perçinleme veya lehimleme uygulanmıştır.

SANAT

M.Ö. II. binyılın ilk çeyreğinde Orta Anadolu’da ve özellikle de Kültepe’de doruk noktasına çıkan gelişmiş bir kültüre ev sahipliği yapmıştır. Bu kültür, yerli Anadolu’lular ile Kuzey Suriye-Mezopotamya ilişkileriyle gerçekleşen sentez sonucunda meydana gelmiştir. Eski Tunç Çağı’nın son çeyreğinde yerli Hattili beylikler dönemi sanatında görülen Anadolu’lu özellikler, M.Ö. II. binyılın başında, Asurlu tüccarların güney ülkelerinden getirdikleri yabancı sanatsal öğelerle birleştirilerek, Anadolu’ya özgü bir üslup oluşmasına neden olmuştur. Yaratılan bu üslubun en iyi örnekleri Kültepe kazılarında keşfedilmiştir. Hem günlük hem de dini hayata ilişkin bulgular, bu sanatın gelişmişlik düzeyini ortaya koymaktadır. Kaniş-Karumu’nda ortaya çıkan eserler, bu gelişmiş kültürün oluşumunda ekonomik zenginliğin ne kadar etkisi olduğunu göstermektedir.

Höyükte ve Karum’da keşfedilen buluntulardan, Kültepe’deki yerleşimin M.S. 13. yüzyıla kadar devam ettiği anlaşılmaktadır. Karum’da satıl toprağının altında bulunan Selçuklu Sultanı II. Keyhüsrev’e ait bir sikke, Kültepe’de hem Kaniş hem de Karum alanında tespit edilen en geç dönem kalıntı olup Selçuklu dönemine ait olduğunu gösterir.

Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nın sona ermesinden sonra Orta Anadolu'da merkezî birliği sağlayan Hitit uygarlığının kökeni de bu senteze dayanmaktadır. Tanrı ve tanrıça heykelcikleri, Kültepe'de oluşmaya başlayan Hitit sanat üslubunun en erken örnekleridir. Aslan üzerinde duran ve elinde aslan tutan Savaş Tanrısı'nın stil özellikleri, Hitit sanatının en erken örneğidir. Aynı özellikler tüm Hitit Çağı boyunca karşımıza çıkmaktadır. Baş Kadın Tanrıçanın iki eliyle göğüslerini sunan çıplak heykelcikleri, fildişinden, fayanstan ve tunçtan imâl edilmiştir. Bu heykelcikler, Hitit İmparatorluk Çağı'nın tunç ve altından yapılmış tanrıça heykelciklerinin öncüsü olup Hitit sanatının karakteristik fizyonomik özelliklerinin sergilendiği en erken örneklerdir.

Baş Tanrıça, tanrıça ile çocukları ve mitolojik varlıkların işlendiği kurşun figürinler ve bunların döküldüğü taş kalıplar, bu çağ tanrılar âleminin değişik simgelere sahip ayrı tanrılardan oluştuğunu kanıtlamaktadır. Dinsel amaçlı kullanıma yönelik bu küçük figürinlerin Yakındoğu'da geniş bir alana yayıldıkları bilinmektedir. Bu figürinler, mühür baskılarında da görüldüğü gibi, çeşitli tanrı ve tanrıçaları, değişik tanrı ailelerini ve mitolojik varlıkları temsil etmektedir. Tanrısal varlıklar simgeleri ve atribütleri ile ayırt edilir; ancak yazılı belgeler bunların kimlikleri hakkında bilgi vermez. Bunlar, evlerin “koruyucu tanrıları” olmalıdır.

SERAMİKÇİLİK

Kültepe-Kaniş eski Yakındoğu'da çok çeşitli form ve teknikte bol seramik üreten en seçkin merkezlerden biridir. Bu dönemde Anadolu seramiği, form-biçim zenginliği ve bezemeleri bakımından doruğa çıkmıştır. Bu çağ seramiği yerli halk Hattilerin ve onların ülkesine sonradan yerleşmiş ve zamanla ona hâkim olmuş Hititlerin ortak ürünüdür. Burada ele geçirilen eserler, hayal gücü çok zengin ustaların,

“zanaat” ile “sanatı” nasıl bir araya getirdiklerini de gösterir. Özellikle seramik repertuarı tüm Ön Asya'da, sadece Kültepe'ye özgü karakterde olup hiçbir eski yerleşim yerinde bu boyutta değildir.

Kültepe seramik repertuarında görülen özellikler, hemen hemen aynı biçimde bir sonraki çağa aktararak kullanılmaya devam etmiştir.

Asur Ticaret Kolonileri Çağı seramiğinin yapım tekniğinde ve biçim zenginliğinde, kullanılan hızlı dönen çömlekçi çarkının etkisi büyüktür. Seramik kapların büyük bir çoğunluğu, biçim ve teknik olarak, M.Ö. 3. binin son çeyreğinden itibaren Anadolu'da kullanılmaya başlanan madeni kapların taklididir. İlk kez II. katta görülen çeşitli formlardaki kapların bir bölümü, Ib katında da yaşamaya devam ederken, bir kısmı da tamamen ortadan kalkmıştır. Ib katında da yeni formlar ortaya çıkmış, bunların bazıları da daha sonraki dönemlerde kullanılmaya devam etmişlerdir.

DİL, YAZI VE SOSYAL YAŞAM

Kültepe'de açığa çıkarılan arkeolojik belgelerinin başında, Anadolu'ya Mezopotamya veya Suriye'den ithal edilmiş silindir mühür ve baskıları gelir. İçlerine mektupların konulduğu pişmiş toprak zarflar ve bulleler, II. katta silindir mühürlerle, Ib katında ise ya silindir ya da damga biçimli mühürlerle mühürlenmektedir. Ib katından itibaren de hem zarflar hem de tabletler mühürlenmekte, çağın sonlarına doğru ise yalnızca tabletler bu işleme tabi tutulmaktaydı. Korunması istenen taşınır veya taşınmaz malların, gönderilen ticari malın, tabletlerin veya kişisel eşyanın ambalajına bağlanan mühürlü kil topakların da çoğunlukla üst yüzü yazılı ve mühürlüdür.

Kültepe'deki toplumun kozmopolit karakteri, mühürcülük sanatında, en azından dört farklı üslubun doğmasına neden olmuştur.

Kültepe'de bulunan ve sayısı 23.500'ü bulan çivi yazılı belgeler, Anadolu yerlilerinin sosyal hayatına ışık tutmaktadır. Bunlar, Anadolu yerlilerinin Eski Mezopotamya'dan farklı bir sosyal yapıya sahip olduklarını göstermektedir.

Bu çağda Anadolu'da kadın ve erkek eşitliği sosyal hayatın özünü oluşturmaktadır. Kadın, iş ve yönetimde de bu sistem içinde kendine yer bulmuştur. Devletin başında kra-

liçenin görev alması gibi, yerli panteonun başında da tanrıça vardır. Yerliler arasındaki kadın ve erkek eşitliğini kanıtlayan evlenme ve boşanma mukaveleleri karşılıklı anlaşma esasına göre düzenlenmişlerdir. Anadolu halkı bunu Asurlulara da kabul ettirmiştir. Yerli çiftler mal ve mülklerinde eşit haklara sahiptiler. Boşanma, mahkeme kararına bağlıydı. Her iki taraf da boşanma için mahkemeye başvurabilirdi. Ölüm halinde de mal eşit olarak bölüşülürdü.

Uzun süre Asur'dan uzakta kalan tüccarlar, sosyal durumlarına bakılmaksızın iki kadınla evlenme uygulamasını kabullenmişlerdir. Bu tür evliliklerin muhtemel nedeni, iş ilişkilerinin her iki tarafın da yararına olacağı düşüncesidir. Kadının statüsü ve onun etnik kökeni dikkate alınmaksızın, iki evlenme şekli uygulanıyordu. Yerli kadınlarla evlenen Asurlular da yerli usullere bağlıydılar. Evlenmede hukuk düzeninin en önemli yönü, kanunun ilk eşin haklarını, miras hukukuyla garantilemesidir. Metinlerde içgüvey ve nişan adetlerinin varlığı da açıkça bellidir.

Evli kadınlar, kendi adlarına anlaşma yapar, onları mühürlerlerdi. Birçok borç belgesi karı-koca tarafından mühürlenmiştir. Alacaklı, borçlunun eşini de borçlu sayar, onun garantisi isterdi. Kadınlar, evli veya bekâr olsunlar, kontrata dayanan anlaşmalara ve hukuki işlere karışırldı.

Bu dönemde, Anadolu'da evlat edinme âdetinin varlığı da bu belgeler sayesinde belgelenmiştir.

Eşit hakların uygulandığı bu dönemde Anadolu'da esir alımı ve satımı da yaygın bir uygulama idi. Esir satışı hem Asurlular arasında hem de yerliler arasında oluyordu, ancak esirlerin hepsi yerli isimler ile çağırılmaktaydı.

ASUR TİCARET KOLONİLERİ ÇAĞI SONRASINDA KÜLTEPE:

Ib katının üzerine kurulmuş Ia şehrinin en azından bir nesil devam ettiğine şüphe yoktur. Diğer merkezlerde tespit edilen bu dönemi takip eden Eski Hitit Krallık Çağı'na ve Hitit İmparatorluk Dönemine ait yerleşim kalıntılarına Kültepe'de bugüne kadar bulunamadı. Yaklaşık 800 yıl süren bir kesintiden sonra Kültepe'de iskân, Demir Devri tabakaları ile devam eder. Höyük'teki 5-4. yapı katları Geç Hitit dönemini temsil etmektedir. Bu çağda Kültepe, Büyük Tabal ülkesine bağlı krallıklardan birinin merkezidir. Kültepe, M.Ö. 8. yüzyılın sonlarında Asurlular tarafından tahrip edilmiş, hiyeroglifli stelleri, heykel ve kabartmalı ortostadları parçalanmıştır.

Höyüğün son iki çağını bir yapı katı halinde görülen Hellenistik çağ ve iki yapı katına ayrılan Roma çağı temsil eder. Tepenin yüksek kenarları altında Roma ve Hellenistik çağın şehir suru vardır. Bu dönemdeki adı muhtemelen *Anisa*'dır.

Höyük, Geç Roma döneminde terk edilmiş, Bizans, Selçuklu, Osmanlı zamanında bir harabe olarak kalmıştır. Kazılarda bulunan sikkeler, Roma-Hellenistik çağlarında Aşağı Şehir'in bir kısmının çiftçi toplulukları tarafından kullanıldığını, bir kısmının ise nekropol görevi üstlendiğini göstermektedir.

Höyükte ve Karum'da keşfedilen buluntulardan, Kültepe'deki yerleşimin M.S. 13. yüzyıla kadar devam ettiği anlaşılmaktadır. Karum'da satıl toprağının altında bulunan Selçuklu Sultanı II. Keyhüsrev'e (öl. 1211) ait bir sikke, Kültepe'de hem Kaniş hem de Karum alanında tespit edilen en geç dönem kalıntı olup Selçuklu dönemine ait olduğunu gösterir.

Kayseri'nin resmi kayıtlarına göre bölgeye 17. yüzyıldan itibaren verilen “*Karye-i Kınış*” adı da, bölgenin antik adı olan Kaniş'in kullanılmaya devam ettiğini açık bir biçimde bizlere göstermektedir.

TABLETLERDEN SEÇME KONULAR

KAN PARASI:

Yayınlanmış Kültepe tabletleri arasında, halen Anadolu'da ve yakın bölgelerimizde uygulanmakta olan kan parasından bahsedilmektedir.

Aşşur-rabi'nin Puşu-ken'e yazdığı bir mektupta kan parasına karşılık gümüş ödendiği açıkça görülmektedir:

“Ben şöyle diyorum: Karria'nın oğlu Ennum-Aşşur'un yerine ödenen, kölenin kan parasına ait 1 şeqel (ağırlık ölçüsü) gümüşü al ve bana sevkettir.”

Yine bir başka tablette Asurlu bir şahıs babasının kan parasını almak gayesi ile Asur şehir meclisine müracaat etmiş ve meclis toplanarak davada söz konusu olan “*kan parasının*” ölen kişinin oğluna verilmesini kararlaştırmıştır. Bu paranın alınabilmesi için, parayı almaya hak kazanmış şahsın bir vekil tayin ederek Anadolu'ya yani Kaniş'e gönderilmesi uygun görülmüştür.

MAHKEME VE SU ORDALI (YEMİNİ):

Kültepe'de bulunmuş bir tablette, Anadolu'da ismi belirtilmemiş bir krallığın kral ve kraliçesi ile o yerin kârum'u arasında 5 şahidin huzurunda düzenlenmiş bir mahkeme zaptında, kral ve kraliçe ile, kârum'u temsilen saraya çıkmış Asurlu kimseler arasındaki diyalog çok ilginçtir. Burada önemli bir tüccar olan Aşşur-taklâku düşman Tawiniya kralı ile işbirliği yapmakla itham edilmektedir. Fakat açıkça anlaşıldığı üzere, kral ve kraliçe aslında casuslukla suçlanan diğer bir şahsı ele geçirmeye çalışmakta ve herhalde kârum'un onu tanıdığından emin oldukları için ısrarla bu kimsenin kendilerine teslim edilmesini istemektedirler. Yani Aşşur-taklâku, kârum'un asıl suçluyu teslim etmesi için rehin olarak tutulmaktadır. Kârum'un bütün tekliflerini geri çeviren kral ve kraliçe tutuklunun salıverilmesi için çok büyük bir serveti teşkil eden 1 mina amütum veya 10 mina (yaklaşık 5 kg) altın istemişlerdir. Eğer kârum bu ödemeyi yapmaz ve istenen kimseyi ele vermez ise rehin tutulan Asurlu öldürülecektir.

Bu tablet, Kültepe metinlerinde ilk defa karşılaştığımız ve Eski Anadolu kültür ve hukuk tarihi bakımından son derece önemli bir “ordali” uygulamasından bahsedilmesi bakımından ayrıca önemlidir. Tutuklu Asurluyu kurtarmak için kral ve kraliçenin huzuruna çıkan kârum temsilcileri, sanığın suçsuzluğunu kanıtlaması için, ya tanrı Aşşur'un hançeri üzerine yemin etmesini veya bir yerli gibi nehre gitmesini önerirler. İkinci öneride geçen “nehre gitmek” deyimiyle, Anadolu'ya has bir yargılama tarzına atıf yapılarak, zanlının nehir tanrısı tarafından yargılanması teklif edilmektedir (zanlı nehirden kurtulursa masum sayılacaktır).

Bu metnin tercümesi şöyledir:

... Saray Aşşur-taklâku'yu yakaladıktan sonra iki ay geçti ve bir kârum (heyeti) saraya çıkıp kral ve kraliçeye şöyle söyledi:

“O adam (Aşşur-taklâku) suç işlemedi ve uygunsuz bir davranışta bulunmadı. Adamı serbest bırakın bizimle birlikte bu adamın burada bir firması vardır ve bizimle beraber her zaman emrinize amade olacaktır.”

Kral ve kraliçe şöyle cevap verdiler:

“Tawiniya'dan gönderilmiş mektubu getiren ve düşmanımıza istediği bilgiyi taşıyacak olan ve başımızı araştırarak olan kimseyi buraya getirin, kardeşiniz (Aşşur-taklâku) serbest kalsın.”

Kârum şöyle cevap verdi:

“O (Aşşur-taklâku) hazır olsun ve tanrı Aşşur'un hançeri üzerine yemin etsin veya yerli bir kimse gibi (aklanmak için) nehre gitsin! Hiçbir şekilde alış-veriş yapmadığına ve Tawiniya'ya herhangi bir şey götürmediğine;

Tawiniya kralının isteğini yerine getirmeyeceğine dair onun yerine tanrı Aşşur'un hançeri üzerine biz yemin edelim...”

Kral ve kraliçe şöyle cevap verdiler:

“Elimizdeki bir tableti size göndereceğiz, adamı buraya getirin! Eğer adamı getirmezseniz 1 mina amütum veya 10 mina altın verin ve kardeşiniz serbest kalsın. Eğer bu istediklerimizi bize vermezseniz; fikrimiz değişir ve onun adını söylemezseniz kardeşinizi ölü bilin.”

Asur şehrinin tableti gereğince, Kaniş kârum'u küçük ve büyük meclisler bizi şahit olarak belirledi ve tanrı Aşşur'un hançeri önünde şahitliğimiz hakkındaki tableti verdik (5 şahidin ismi).

KAÇAKÇILIK:

Kaçakçılık ve benzeri suçlardan dolayı Asurluların hapse atıldıklarını biliyoruz. Mesela kaçakçılık yapmakla itham edilen tanınmış tüccar Puşu-kên ve yerel bir kralla aralarındaki ticarî bir meseleden dolayı anlaşmazlık çıkan Bazia adlı Asurlu hapse atılmıştır. Bazia bir mektubunda 10 aydan beri hapishanede yatmakta olduğunu belirterek, muhatabından, kârumun kendisini kurtarması için krala bir elçi göndermesini rica etmektedir.

Kültepe tabletlerinde hapishane karşılığında kullanılan kelime kişersum'dur. Metinlerde “*hapishaneye atmak, hapishaneye girmek ve hapishanede kalmak*” tabirleri geçmektedir. Açıkça anlaşıldığı üzere, daha tarihî devirlere girmeden önce Anadolu'da hapishaneler bulunuyordu. Bu da Eski Anadolu toplumunda, medeni toplumlara has, suçlunun hapishaneye konularak cezalandırılması anlayışının bulunduğunu göstermektedir.

GÜNÜMÜZDEN 4 BİN YIL ÖNCE KADININ TOPLUMDAKİ YERİ:

KRALİÇE OLARAK KADINLAR:

Kültepe tabletlerinde günümüzden 4 bin yıl önce, Anadolu'da ve Mezopotamya'da kadının hem ailedeki yeri hem ekonomik faaliyetleri ve hem de idari görevleri çok açık bir şekilde ortaya konmaktadır. Şehir devletlerinin yönetimlerinde kralların yanında kraliçelerin de söz sahibi oldukları hakkında çeşitli metinler bulunmaktadır. Bu konuda çok dikkate değer bir tablet yukarıda bahsedilen mahkeme zaptının tutulduğu tablettir. Burada Anadolu'da ismi belirtilmemiş bir krallığın kral ve kraliçesinin yan yana, kendilerine gelen heyeti kabulleri ve kararları anlatılmaktadır.

EVLENME-BOŞANMA

Eldeki evlenme-boşanma kayıtlarından, tarihî devirlerin başlangıcında Anadolu'da kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olduklarını biliyoruz.

Kültepe'de evlenme-boşanma konusunda da tabletler ele geçmiştir. Yerli halkın birbirleriyle evlenme ve boşanmasında erkek ve kadının aynı şartlara ve aynı esaslara tabi tutulduklarını okuyoruz. Asurlular Anadolu'da yerli bir kadınla evlenebiliyorlardı. Bu durumda ikinci bir eş almaları yasaklanmıştı. Ancak Asur'da qadişum denilen bir kadınla belki geçici bir evlilik yapabilecekleri kaydedilmektedir.

Hukukî olarak kadın-erkek eşitliği Anadolu halkında daha o zamanlarda belirgin durumdadır.

“BAŞINI BAĞLAMAK”:

Zengin bir tüccar olan Ennum Aşşur karısı Nuhşatum’a gönderdiği bir mektupta bazı ailevi konulara değinmekte ve “*Lalia’nın varışında peçeyi kızın başına koyacağım*” demektedir. “Kızın başına peçe koymak” tabiri, bir tek yere göre hüküm çıkarmak zor olmakla beraber, Anadolu’da söz kesilerek veya nişanlanarak evliliğe ilk adımını atmış kız veya erkek için kullanılan “başını bağlamak” deyiimiyle karşılaştırılabilir.

NİŞAN AKDİ VEYA BEŞİK KERTMESİ:

Kültepe tabletleri içinde bir nişan akdi konusunda yazılı bir kontrat ele geçmemiştir. Anlaşılan nişan aileler arasında akdedilmekte ve herhangi bir yazılı belge gerekmemek-teydi. Elimizde bir nişanın bozulduğunun resmî bir belge ile tespit edildiği hakkında bir mahkeme zaptı bulunmaktadır.

... Ahu-waqar ve Zuba şahit olarak bizi tuttular ve Ahu-waqar Zuba’ya şöyle dedi:

“*Kız kardeşim artık büyüdü (evlilik çağına geldi), buraya gel ve Kaniş şehrinde kız kardeşimi eş olarak al (onunla evlen).*

Zuba şu cevabı verdi: “*Kız kardeşin orada otursun.*”

Ahu-waqar şöyle konuştu: “*Kaniş şehrinde kız kardeşim hakkında koloni mahkemesinin kararını ver. Sen uzakta bir yerde bulunuyorsun. Kız kardeşim ne zamana kadar Kaniş şehrinde beklesin?*”

Zuba şöyle cevap verdi: “*Git! Kız kardeşini gönlünün istediği yere (kimseye) kocaya ver.*”

Bu mahkeme zaptına göre genç kızın erkek kardeşi, herhalde ağa-beyi Ahu-waqar, davalı olan Zuba’yı kız kardeşi ile mahkeme huzurunda evlenmeye davet etmiştir. Çünkü genç kız artık büyümüş, evlilik çağına ulaşmıştır. Kızın erkek kardeşinin bu zorlaması, genç kızın davalıya, daha küçük yaşta iken, herhalde çocukluk çağında, söz verilip nişanlandığını açık olarak ortaya koymaktadır. Genç kızla nişanlanmış olan erkek de herhalde çok genç bir kişi idi. Şimdi onun evlenmekten çekinmesi, zorlanınca da evlenmekten vazgeçmesi böyle yorumlanabilir.

Anılan mahkeme zaptında erkeğin mahkeme huzurunda sözlü bir beyanı başka bir deyimle evlenmekten vazgeçmesi aradaki nişanın bozulmasına yeterli olmuştur.

Tabletlerde geçen “*kız büyüdü*” ifadesi, küçük yaştaki kız ve erkeklerin evlenmelerine müsaade edilmediğini, diğer taraftan Anadolu’da bazı bölgelerde hala yaşamakta olan beşik kertmesi âdetini akla getirmektedir.

Kültepe-Kaniş’te oturmuş olan en tanınmış tüccarlardan birisi olan Usur-şa-İhtar ve ailesi hakkında geniş bilgi sahibiyiz. Yazılanlara göre Usur-şa-İhtar Anadolu’ya gelmeden önce Asur’da yaşı küçük bir kızla evlenmiş veya nişanlanmıştır. Aradan 10 yıl geçmesine rağmen Asur’a dönmemiştir. Kendisine

gönderilen bir mektupta, karısının artık yetişkin bir kadın olduğu konusunda teminat verilip onu iknaya çalışılmaktadır.

TİCARETTE KADIN:

Kaniş-Kārumu’nda oturmuş Asurlu tüccarlarla bunların Asur’daki kadın yakınları arasındaki yazışmalar, bazı kadınların, kocalarının veya kardeşlerinin yanında aktif bir biçimde ticarî hayatın içinde yer aldıklarını ortaya koymaktadır.

Erkek karşısında hukuku gözetilen ve ülke yönetiminde söz sahibi olan kadınlar elbette ki ticarî hayatın içinde ağırlıklı olarak yer almış olmalıdır.

Puzur-Aşşur adlı tüccarın Waqartum adlı kadına gönderdiği TC III/I, 17’deki mektupta bir kumaşın dokunması ile ilgili dikkate değer bazı tabirler yer almaktadır. Kadınların, kumaşların dokunmasıyla yetinmeyip, bunların pazarlanmak üzere Anadolu’ya gönderilmesinde de ön planda yer aldıkları görülmektedir.

Baba-oğullar ve torunlar olarak en az üç nesil boyunca Anadolu’da oturmuş ve ticaretle uğraşmış büyük tüccar ailelerini tanıyoruz. Çeşitli ticarî konuların dile getirildiği bazı mektuplardan karı-koca, baba-oğul veya kardeşler arasındaki yazışmalarda, bazen asıl konu dışına çıkılarak satır aralarına sıkıştırılmış bazı ifadelerden bu tüccar aile fertlerinin birbirleriyle ilişkileri, aralarındaki anlaşmazlıklar ve çıkar çatışmaları hakkında bilgi sahibi oluyoruz.

Kaniş kārumu’nda oturmuş Asurlu tüccarlarla, bunların Asur’daki bayan yakınları arasındaki yazışmalar, bazı kadınların, kocalarının veya kardeşlerin yanında aktif bir biçimde ticarî hayatın içinde yer aldıklarını ortaya koymaktadır.

Metinlerde Anadolu’ya çeşitli dokuma ve kumaşlar gönderen 20 kadar Asurlu kadın tanıyoruz. Bunlardan birisi olan Nuhşatum’a kocası Ennum-Aşşur yazdığı bir mektupta:

“mektubumu dinlediğin günde baltaları, çekiçleri, kemerleri, ayakkabıları, süpürgeleri, yüzükleri, çeşitli erkek ayakkabılarını buraya gönder” demektedir. İlgili mektuplarında kumaşların kalitesi ve ölçüleri konusunda kadınların sık sık tenkit edildiğini okuyoruz. Lamassi adlı bir bayan yazdığı bir mektupta muhabatına:

“*Niçin sen bana daima, ‘gönderdiğin kumaşlar iyi değildir’ diye yazıyorsun*”

biçiminde tepki göstermektedir.

Bazı mektuplarda kadınların, ihraç ettikleri kumaşların parasını zamanında alamadıklarından dolayı yakındıklarını okuyoruz. Ailenin geçimini sağlamak üzerlerine kaldığı için kadınlar gönderdikleri malların parasının kısa zamanda ellerine ulaşmasını bekliyorlardı. Paranın gecikmesi sonucu içine düştükleri geçim sıkıntısının bir ifadesi olarak bazı mektuplarda, “*boş bir evde*” oturmaktan şikâyet etmektedirler.

Tüccar Usur-şa-İhtar’ın kızkardeşi yazdığı bir mektupta “*boş bir kilerde oturmaktayım*” demektedir. Birçok mektupta, karşılaştıkları çeşitli zorluklardan dolayı bunalmış kadınların, kocalarına veya kardeşlerine sitemler ederek, Asur’a gelmelerini ve aileye sahip çıkmalarını istediklerini okuyoruz. Kadınların karşılaştıkları sıkıntıların farkında olan tüccarlar, onların haklarının verilmesine ve gönüllerinin hoş tutulmasına özen gösteriyorlardı.

MİRAS HUKUKUNDA KADIN:

Metinlerimizdeki bazı imalara dayanarak, Asur’da da kadınların geniş haklara sahip olduklarını söyleyebiliriz. Kültepe’de bulunmuş Kt. v/k 77 no’lu bir mektupta, mektubu yazan Azia isimli şahıs üç kardeşine, Asur’daki kız kardeşlerinin, babalarının vasiyetnamesini öğrenmek için kendisini taciz ettiğini bildirmektedir. Mektubun devamından anlaşıldığına göre, kız, Anadolu’daki ağabeylerinin gelmedikleri bahanesiyle oyalanmakta ve herhalde, babalarından kalan bazı mallar kendisinden gizlenmek istenmektedir.

[illegible]

* Bu belge 31 Ocak-03 Şubat 2018 tarihlerinde Kayseri’de düzenlenen USBİK 2018’de de kısmen tanıtılmıştır.

Prof. Dr. Muhittin Eliaçık
Kırıkkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

GİRİŞ

Osmanlı Arşivleri (Hazîne-i Evrâk) sadece Türkçe belgelerden oluşan bir hazine olmayıp burada başta Arapça ve Farsça olmak üzere birçok yabancı dilde yazılmış belgeler de bulunmaktadır. Hatta böyle belgeler arasında ilk bakışta Yunanca/Rumca olduğu sanılan, ancak incelendiğinde Türkçenin Yunan/Rum harfleriyle yazılmış şekli olan Karamanlıca belgeler de bulunmaktadır. İşte böyle bir belge 2010 yılında düzenlenen I. Ulusal İncesu Sempozyumunda sunduğumuz bir bildiride incelediğimiz belgeler arasında yer almış, ancak bunun Rumca olduğunu düşünerek değerlendirmeye almamıştık. İlerleyen zamanda çalışmalarımız yeniden bu konu üzerinde yoğunlaşınca Yunan alfabesiyle yazılmış olan bu belgeyi değerlendirme zarureti ortaya çıktı ve önce Yunan alfabesini öğrenip bu belgeyi incelemeye başladık. Daha birkaç kelime okumadan bu belgenin Rumca değil, Karamanlıca olduğunu net bir biçimde anladık. Belgenin matbu harflerle değil, el yazısıyla yazılmış olması işimizi birazcık zorlaştırsa da sonunda metni ortaya koymayı başardık. Metni okurken el yazılı Rumca metinleri de bu belge ile karşılaştırdık.

bilinmektedir. Karaman Rumları olarak anılmakta olan bu Türkler yüzyıllarca her türlü asimilasyona rağmen dillerini yitirmemişler, Ortodoks âyinlerini Türkçe yapmışlar, Türkçeyi Grek alfabesiyle yazmışlardır. Karamanlıca denilmekte olan bu Türkçe, Rum harfleriyle Anadolu'da yüzyıllarca yaşamış ve Rum harfli Türkçe kitaplar da basılmıştır. Bu Türklerin kökeni tartışmalı olup, Bizans döneminden kalma Hristiyan Türkler veya Türkleşmiş Anadolu Hristiyanları oldukları ileri sürülmektedir. Bunlar, oluşturdukları edebiyatın yanı sıra dini ve özel binalarda, ev eşyaları ve mezar taşlarında Türk dili tarihi ve kültürünce çok önemli olan Grek harfli Türkçeyi kullanmışlardır. Rumca yerine Türkçe konuşmalarını şöyle açıklamışlardır:

Gerçi Rum isek de Rumca bilmez Türkçe söyleriz
Ne Türkçe yazar okuruz ne de Rumca söyleriz
Öyle bir mahlût-ı hatt-ı tarikatimiz vardır
Hurufumuz Yunanîce Türkçe merâm eyleriz

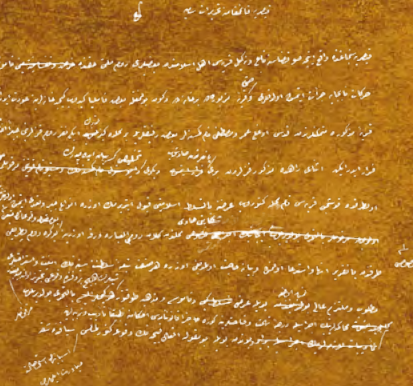
Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde bunların din, alfabe ve yaşantılarına pek müdahale edilmemekle beraber zaman zaman bazı tatsız olayların yaşandığı da görülmektedir. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde çıkan muhtelif olaylar sonucunda Grek alfabesiyle devlete Türkçe şikâyet dilekçelerinin sunulduğu Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde bulunan belgelerle sabit

KARAMANLICA NEDİR?

Türklerin bir bölümünün 1071'den önce Anadolu'ya gelip yerleştiği ve Hristiyanlığı kabul ederek Grek harflerini kullandığı, bu alfabeyle bir edebiyat meydana getirdiği

olup işte böyle bir belgeyi bu yazımızla dikkatlere sunacağız. Bu belge 1857 yılında Kayseri İncesu’da gerçekleşmiş bir tecavüz olayına aittir.

Bu belge, Kayseri’nin İncesu ilçesine bağlı, Hristiyan Türklerin de yaşadığı Venekil (İncesu-Yeşilhisar arasında) adlı bir köyde geçen bir tecavüz olayına aittir. Belge, altında köy Hristiyan ileri gelenlerinden 44 kişinin imzasını taşıyan toplu bir dilekçe (mahzar) olup Yunan/Rum alfabesi ile Türkçe yani Karamanlıca olarak yazılmıştır. Olay şöyle gelişmiştir: İncesu kazasına bağlı Venekil köyünde yaşayan Rum tebası, hemşehrileri olan bazı Müslümanlardan zulüm ve hakaret görererek ırz ve namuslarına da dokunan bazı ahvâl ve harekâta cüret olduğunu toplu bir dilekçe ile şikâyet etmişlerdir. Dilekçeye göre: geçenlerde köyde düğün olan bir eve akşamdan bazı aileler gidip geceleyin evlerine dönerken köy sakinle-

suçlarının derecesine göre ceza kanunnâmesi hüükümlerine tatbiken cezalandırılmalarına ve bundan böyle bu gibi çirkin fiillerin vukua gelememesinin sağlanmasına gayret sarf edilmesi...

KARAMANLICA OSMANLI ARŞİV BELGESİ

Kadasetli semahatli faziletli veliınam murikalem alim ve aziz çobanımız ve nazırımız Fikameknekos Yarı Patriyarkus efendimiz hezaru azametlerini yere beraber secdalerilen aziz ve illahi kıpsetinizi proskiyus iderek, ol izlamüilhak hayr doalarımızı niyaz iderüz.

Ba'dehu: Bu hazarda ki hakirat ve galyanı arzahalımızılan biz edip, Vebarkasının kullarından nam Venekil kayresinin ordodokos hrisiyan kullarının ahzarlı ifadesi budur ki eveli kadiminden beri kayremiz üç yüz hane olup nısf İslâm ve nısf hrisiyan, ve islâm tayfasının biraz icazı ve eşkıya ihlalarından berudet ve zalamat, ve kiül-liyetliü rencu olursağı da gerek malımuza, gerek müllküümüzi gerek hayvanatlarımızı ve gerek eşyadımızı ve namusumuzu tekâmil ideridik ki ala-kiüllî-hâl çâr-nâ-çâr geçinelim ırzumuz hıfzı hatırası için deridik, velâkin bu aşkıyalar şimdi ırzımızı da saygıyı ve adaleti badişsahtı ayak altına alıp depelediler, şöyle ki Noemvrin dokuz Şuvvatu gecesi düğünümüz olup adedimiz özre ahşamdan ırkek ve

deşahlı düğüne gelmiş olup, ve gecenin bir nısfında düğün evinden evlerimize avdet ideriken, komşularımızdan aşkıya başcıkları Kadesin oğlu Ömer, ve Kades oğlu Musali refikleriyilen köşenin birisinde gizlenmiş olup ve hrisiyanımızdan iki kız evlerine getmedeyiken merkurim kimseler önlerine çıkup destlerine alup fırara meyl itdilerise de kızım birisi bir dağlabılan kaçmış olup ve öbürisi Aposolun kızı Despunoyu derdest ederek zorulan alup kaçmış oldukları, ahar kaza Karasar nam kazanın Kuşçu köyünde iskan olmuşlar ise de, dahlimiz geçmediği ecilden kazamız sancağı Kayseri kaymakamına bilîfade iş'âr olunduğunda on iki yaş kemaletinde çocuğun kızlığı bozulduğunu öğrenüip marazat olacak derkarıyilen kızı iyice öğütleüüp korkuyula ve göz dağtınyılan menclise takrir itdiriyor ki ben Müslüman olacağım diye (bu cevabı kız kendisi hrisiyan köylüsüünün birisine gizli söylüyör ki aman kimse söylemeyin beni öldürecekleridi de tariflerini geri korkumdan naşı söyledim) ve kaymakam mumaileh kendisi dahi bize söylediyüya marazayı defidecek tabiriyilen, halasa isedik küçüik deyip gelmedi kızı isedik akıl bali değil verin bize deyip duyuramadık kaçan bize cevap verdiler ki kızı mazbata edüüp Yozgat paşasına gönderceğiz ve orada Müslüman itdireceğiz deyip. Ann için biz cümleden bay geda kullarını siz kadasetli merhametkâni nazırımız olan Patriyarkus efendimize gözyaşlarımızılan seni vebalden sakınarak arz reca ve niyaz ideriz ki bizim acımaya layık perişan halimizi alempenah ve adalet badişşahımıza inhâ edüüp merhameti keremlerini işan buyurdup ol azgın zalamkarların elinden bizleri helas idesin, evela kızın geri bize teslim olmasını ve sanık eşkıyaların tekitli tedibi icralarını. Eger bu keyfiyet böyle tekitli icralar olmayacak olurısa bize ya yurt, ya kılıç, cenk. Bakire ve akıl bali olmayan evlatlarımıza böyle hareket olduktan sonra, eyallarımıza hiç dahlımız geçmeyüp ve saybetliğimiz olamayup ırzımız, ve meşebimiz zayıt olacağı güneş gibi derkârdır. Her hâlde emr ü irâde ve işan ve inayet kerem mellehiül ül emrindir

1857: 11: Jannuaria
Dovanıza mohtaç Sava Baris oğlu?
Dovanıza mohtaç Isan Anduris?
Dovanıza mohtaç Dodano Dimukar?
Dovanıza mohtaç Hacılıfıdas?
Dovanıza mohtaç Hafdırdansak?
Dovanıza mohtaç Hafdırmasif oğlu?
Askan Durmud oğlu?
Annihifıdas oğlu?
Dovanıza mohtaç Hadasbastas?
Savadama Dara?
Sodos oğlu Dakyomos?
Anasas oğlu Mana?
Dovanıza mohtaç B. Kimis oğlu?
Mihayişkayış oğlu?
Savada Ahada?
Mosa oğlu Sava?
Yavanoka Salbas?
Yoriyonka Anastas?
Dkoyla Sava?
Yovakodo Bedomen?
Avramda İsdefan?
Mahayldo Mavrinik?
Barasda Bodarma?
Anastasta İyofif?
Savata Marat?
Dimitri Sava
Barasta Mısana?
Vasada Mısana?
Bırsdomosdo Sava?
Omanda Mıryako?
Ananda Dayamos?
Ayakas Dalama?
Ayabasda Anastas?
Lazaros Danamala?
Vaslada Anastas?
Yovanda Hamyanas?
Anasda Dadomena?
Abanasda Sava?
Adenus Dalafıdas?
Bodgomos Danaslan?
Sava Mısıyonda?
Yordan Dasamano?
Mesalda Ananda?
Nayala Dayovan

KONUyla İLGİLİ EKLİ ARŞİV BELGELERİ

HR-MKT dosya nr.182, gömlek nr. 68. 24 B 1273/20 Mart 1857

1. Kayseriye kaymakamına tahrîrât-ı sâmiyye: İncesu kazasına tâbi Venekil karyesi ehl-i İslâmından Kades oğlu Ömer vesair eşhasın kaçırılmış oldukları kız keyfiyetine dair

Devletlü efendim hazretleri: İncesu kazasına tâbi Venekil karyesinde mütemekkin tebea-i şâhâne rum milleti bazı mertebe hemşehrileri bulunan ehl-i İslâmdan sitemdide ve hakâretzede oldukları hâlde bu aralık ırz u nâmûslarına dahi dokunur ahvâl u harekâta cür’et olunmakda şöyle ki geçenlerde karye-i mezkûrede düğün olan bir hâneye ahşamdan bazı familya gidip leylen hânelerine avdet ederken karye-i mezkûre mütemekkinlerinden Kades oğlu Ömer ve Mustafa nâmân kimesneler refikleriyile bir mahalde ihtifâ olunup iki nefere rum kızlarını cebren ahz ve firâr ederken esnâ-yı râhda biri firâr etmiş ve Apostol kızı Despino tahlîs-i girîbân edemeyip Karahisar-ı Develü kazasına tâbi’ Kuşçu karyesine kadar götürülüp ırzına bi’t-tasallut İslâmiyeti kabûl ettirmek üzere dahi envâ-ı cebr ü iz’âc olunmuş olduğu mahzar-ı merbûte ile beyân olunmuşdur. İşbu hareket vâki’ ise bi’l-vücûh rızâ-yı ma’delet-irtizâ-yı hazret-i şâhâneye mugâyir bulunduğundan icâbının icrâsı bâbında iktizâ edenlere hitâben emirnâme-i şedîde-i cenâb-ı vekâlet-penâhînin tastiri menût-ı re’y-i âlîleri olmağın ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü’l-emrindir fi selh-i C 1273

Bende Kiryanos patrik-i millet-i rum-ı İstanbul ve memâlik-i mahrûse hâlâ 273

2. Kayseriyye kâimmakâmına tahrîrât-ı sâmiyye:

Kayseriyye sancağında vâki’ İncesu kazâsına tâbi Venekil karyesi ehl-i İslâmın-dan bazıları rum milleti hakkında nâmûsa dokunur harekât-ı nâbecâyâ cür’et etmiş oldukları ve hattâ karye-i mezbûrede bir hânede düğün bulunmağla ba’zı familya gidip gece hânelerine avdet ederken karye-i mezkûre mütemekkinlerinden Kades oğlu Ömer ve Mustafa nâm kimesneler ba’zı refikleriyile bir mahalde gizlenerek iki nefer rum kızlarını cebren ahzile firâr ederken esnâ-yı râhda mezkûr kızlardan biri yanlarından savuşup digeri tahlîs-i girîbân edemeyerek merkûmlar ol tarafda Kuşçu karyesi nâm mahalle götürüp ırzna bi’t-tasallut İslâmiyeti kabûl ettirmek üzere envâ-ı cebr ü taaddî etmiş olduklarından şikâyeti hâvî mahallinden gelen rumiyyü’l-ibâre varaka üzerine bu makûle vukûâtın men’i husûsu bu kerre rum patriki tarafından bâ-takrîr inhâ ve istid’â olunmuş ve beyâna hâcet olmadığı üzere her sınıf tebea-i saltanat-ı seniyyenin emniyet ü istirâhatları matlûb u mültezem-i âlî bulunmuş olmağla böyle ırz ve nâmûsa ve mezhebe dokunur şeylerin hiçbir vakitte vukûu tecvîz olunamayacağından merkûmlar bi’t-taharrî buldurulup muhâkemele-rinin icrâsıyla derece-i töhmet ve kabâhatlarına göre cezâ kânûnnâmesi ahkâmına tatbiken te’dîb ü terbiyelerine ve bundan böyle bu makûle ef’âl-i kabîhanın vukûa getirilememesi esbâbının istihsâline mübâderet eylemeleri siyâkında şukka.

Kayseriyye kaymakamına tahrîrât-ı sâmiyye: İncesu kazasına tâbi Venekil karyesi ehl-i İslâmından Kades oğlu Ömer vesair eşhasın kaçırılmış oldukları kız keyfiyyetine dâir)

Kaynakça

► BOA HR-MKT 182/68

SELİM TUNÇBİLEK'LE SÖYLEŞİ

Mustafa İbakorkmaz

■ **Bildiğimiz kadarıyla gençliğinizden beri edebiyatla ilgileniyorsunuz. O yıllarda Kayseri’de edebiyat ortamı nasıldı? Kültür ve sanat açısından bakarak çocukluk ve gençlik yıllarınızda Kayseri nasıl bir yerdi? Aklınızda kalanlar neler?**

● Ben edebiyata ortaokul dönemlerimde başladım. Ortaokul ve lise yıllarımda gerçekten edebiyatçı insanlar yalnızlık içerisinde yolculuk yapmaya mahkûmdu adeta. Ya da ben öyleydim. O zamanlar şehrimizde çıkan dergiler vardı. Yeni Harman, Doğu Edebiyatı vardı. Doğu dergisini ilk üç sayısında takip etmiştim. Daha sonra Küçük Dergi vardı. Bu dergileri iştiaqla takip eden bir gençtim. Dergilerin yeni sayısını merakla beklerdim.

Çıkan dergilerin bulunabileceği Örnek Kitabevi gibi kitabevelerine, dergilerin yayınlanma günleri geldiğinde bir günde üç kez gittiğimi hatırlıyorum. Dergiye temin etmek için. Bu durum insanın kendi içerisinde olan, edebiyata, sanata, şiire merakı ve kendine ait bir şeyleri buluyor olması dergilerden, ondan kaynaklıydı. İnanın bir günde üç dört kez, hem sabah, hem öğle, hem akşama doğru bir daha kitapçıya uğradığım çok olmuştur. Dergiye bulduğum zaman, kaybettiği yitik malını bulmuş küçük bir çocuk gibi sevindiğimi çok iyi hatırlıyorum. Zira çocuktum. Normalde evime hep yürüyerek giderdim. O yıllarda Emirgan parkının arkasında oturuyorduk. Dergi aldığım günlerde, Alemdar Sineması'nın oradan otobüse binerdim. Sırf dergiye bir an önce okuyabilmek arzusuyla, otobüste arka koltuklardan birine geçer ve dergiye hemen açar, sıcağı sıcağına okumaya başlardım. Bende müthiş bir heyecan ve keyif yaratırdı. Müthiş bir aidiyet hissi duyardım. Dergilerle aramda müthiş bütünlük hissederdim. Dergilerdeki hikâyeleri, şiirleri yazıları okuduğum zaman eksik bir yönümü tamamlıyormuş hissine kapılırdım. Bu tarifi imkânsız bir şey. Beni şimdi ancak bu heyecanı taşıyan ve yaşayan edebiyat heveslisi genç bir insan ancak hisseder, anlayabilir, bilebilir.

Daha sonra Kültür Sanat dergisi çıktı. O dönemde Kayseri’de cılız, kendi mecrasında akan, ama diri bir kültür sanat mahfili vardı. Ahmet Ada, Muhsin İlyas Subaşı, Bekir Oğuzbaşaran, Ümit Fehmi, Muin Feyzioğlu, gibi. Mesela bu isimlerden bazılarıyla oturmalar yaptık. 1978’lerden başlayarak sözünü ettiğim bu mahfillerin içinde olmaya çalıştım. Çıkan dergilerde bulunmaya gayret ettim. Zaman zaman dergilere şiirlerimi gönderdim. Bazıları yayımlandı. İlk kez, Allah Rahmet eylesin Mehmet Çağlıkasap’a şiirlerimi vermiştim okuması için.

O zamanlar dile ilişkin bazı hassasiyetler vardı. Çağlıkasap o yıllarda Abdulkadir Budak ve diğer arkadaşlarıyla birlikte Hâkimiyet Sanatı çıkarıyorlardı. Bu ekip şiirlerimi okuduktan sonra eski kelimeler kullanmamamı tavsiye etmişti. Oysa şiir asil kelimelerle inşa edilebilecek bir türdü bana göre. O zaman bir deprem yaşamıştım. Yeni kelimelerle asil bir şiiri nasıl oluşturabilirim sorusu kafamı meşgul etmişti. Bununla birlikte o kesimin çıkardığı Hâkimiyet Sanat ve benzeri dergileri de ıstıyakla takip ederdim. Bir ideolojinin içerisinde bulunmama rağmen asla ideolojik bir körlüğüm olmadı. Bütün kesimleri, bütün grupları takip etmeye çalıştım. Neler yaptıklarını çok iyi irdelemeye çalıştım. Anlamaya gayret ettim. Kimseye düşmanca bir tutum içinde olmadım. Bu da bana küçümsenmeyecek bir birikim sağladı.

O dönemlerde Kayseri’deki edebiyatın Türkiye’de kendinden söz ettiren bir yapısı vardı. Çünkü Türkiye’de çıkan çok fazla edebi-

yat dergisi yoktu. Türk Edebiyatı, Varlık, Hisar gibi dergiler vardı. Onların yanında Kayseri’de çıkan bu dergiler başat giden dergilerdi. Kayseri’de Türkiye genelinde kendinden söz ettiren, Attila İlhan, Aziz Nesin, Ahmet Kabaklı gibi birçok ismin dikkatini çeken bir edebiyat oluşumu vardı. Bu bir-kim bizim gibi insanların yetişmesine ciddi katkıda bulundu. O dergiler gençliğimde yalnızlığımı giderdi, ellerimden tuttu diyebilirim. Ülkemizin neresinde bir edebiyat dergisi çıksa mutlak surette bulur, temin eder ve okurum. Bu da benim genç kalmamı sağlıyor, içimdeki amatör ruhu öldürmüyor diye düşünüyorum.

■ Küçük Dergi ile Ozanca farklı dünya görüşlerini temsil etseler de bu dergiler birbirleriyle irtibat halinde olan insanların çıkardığı dergilermiş.

- O zaman KASD (Kayseri Sanatçıları Edebiyatçıları Derneği) diye bir derneğimiz vardı. Bütün arkadaşlarımız siyasi görüşleri farklı olmasına rağmen bu derneğin çatısı altında birlikte olabilirlerdi. Bu Kayseri açısından büyük bir ivmeyi de beraberinde getirdi. Hâkimiyet Sanat, Ozanca, Küçük Dergi, Doğu Edebiyat bunun akabinde oluşan bir şeydi. Mesela o yıllarda KASD armağanları verildi. Ahmet Kabaklı, Cemil Meriç, Sevinç Çokum, Saim Sakaoğlu’na ödüller verildi. Tercüman gazetesinde bu ödüller manşetten duyurulmuştu. Çünkü çok önemliydi ve tesiri de çok olmuştu. O dönemlerde İstanbul’da askerdim ve Kayseri Sanatçıları Edebiyatçıları Derneği’nin verdiği ödüllerin edebiyat mahfillerinde

günlerce konuşulduğunu çok iyi hatırlıyorum.

■ Hayatınız süresince Kayseri’de edebiyat sahasında en büyük boşluksizce hangi dönemde yaşadınız. 70’lerden 2018’e Kayseri’deki edebiyatı nasıl değerlendirirsiniz?

- Şöyle söyleyebilirim. 12 Eylül ihtilaliyle birlikte 80 sonrasında toplumun genelinde bir dağılma söz konusu oldu. 80 sonrası Mahmut Çağlıgöncü’nün Kayseri’de çıkardığı Kültür Sanat Dergisi Kayseri merkezli olmasına rağmen İstanbul ve tüm Türkiye’ye hitap eden bir dergi oldu. Benim ilk yazılarım da o dergide yayınlandı. Bu dergi o yıllarda ciddi bir merkez oluşturdu. Daha sonra 90’lı yıllarda Susku ve Yedi-harf gibi dergiler kısa dönem de olsa Kayseri’de edebiyatın soluk almasına, nefeslenmesine yol açtı. Yeni kuşağın oluşumunda bu etkiyi göz ardı etmememiz lazım. O zamanlar Kayseri hem kültür şehri olarak önemli bir merkezdi. Ve bundan kendinden önemli bir şekilde bahsettirmeyi bildi.

90’lı yıllardan sonra 2000’li yıllarda diğer şehirlerde kazanılan ivme, Kayseri’nin biraz daha geri plana düşmesine neden oldu. Ama bu Kayseri’nin potansiyelini aktaracak kanalları yeterince bulamamasından kaynaklıydı bana göre. Burada tabi en büyük sorumluluk bizlere düşüyor. Edebiyat her şeyden önce bireysel bir faaliyettir. Dolayısıyla insanlar kendi yazdıkları ve ürettikleriyle söz sahibi olabilir. Kolektif bir üretimden edebiyatta bahsedilemez. Ama bireysel üretimlerin şehrin kimliğini ve kişiliğini hem ulusal zemine hem de uluslararası

zemine taşınabilecek bir gücü var. Bu gücü iyi kullanmak gerektiği kanaatindeyim. Bu da her kurumun, yapının kendi sorumlulukları nispetinde görev almasıyla veya sorumluluk üstlenmesiyle, elini taşın altına koymasıyla mümkün.

Şehirlerin kimliklerini tarihçiler ve arkeologlar oluşturamazlar. Edebiyatçılar ve edebi şahsiyetler şehrin kimliğini belirlerler. Şehirlere ruhunu edebiyatçılar üfler. Şehirle özleşmiş bir tarihçi hatırlayabilir misiniz? Lakin her sanat ve edebiyat adamın özleştiği bir şehri mutlaka vardır. Urfalı Nabî, Şiraz’lı Sadi ve İstanbul’u aziz kılan Yahya Kemal gerçeğinde olduğu gibi.

■ Sizin Şiir Vakti adında bir çalışmanız ve aynı adla kitaplar yayınladığınız bir yayıneviniz var. Dergicilik ve yayıncılık faaliyetleri yürüttünüz. Bize bu konuda bilgi verebilir misiniz?

- Benim Şiir Vakti’nden önce bir takım dergi deneyimlerim oldu. Doğu Edebiyat’tan sonra, 95’li yıllarda Ümit Fehmi Sorgunlu ile birlikte Divit Sanat’ı çıkardık. Bu dergi 24 sayı devam etti. 95’li yıllarda “Öncü Edebiyat” dergisini çıkardım. Altı sayı sürdü. Bunlardan sonra 2000’li yıllarla birlikte Şiir Vakti Dergisi ve yayınlarını kurdum. Şiir Vakti yayınlarından 50’ye yakın kitap yayınladık.

Büyükşehir Belediyesiyle birlikte Yazar Okulu projesinden sonra biz yaklaşık bir yıldır “Acemi Kalemler” diye yazar okulu öğrencilerimizin yazdığı bir dergi çıkartıyoruz. Bu dergide ciddi kalemler yetişti. Mesela, Melike

Çelik, Mustafa Yılmaz, Fatma Dağlı, Emine Çoban bu isimlerden bazıları. Yani genç kuşağın yetişmesi için karınca kararınca, kendi çapımızda küçük de olsa katkılar sunabiliyoruz.

■ Türkiye Yazarlar Birliği Kayseri Şubesi olarak sizin başkanlığınız döneminde bazı atılımlar yaptı. En azından bir heyecanı yeniden derleyip toparladınız.. Biraz da TYB Kayseri Şubesi hakkında bilgi alalım.

- Bildiğiniz gibi Türkiye Yazarlar Birliği Kayseri Şubesi 2004 yılında açıldı. Sonrasında şubenin sancılı dönemleri de oldu. Çok şükür problemlerimizi giderdik. Mekânımız yoktu, mekâna kavuştuk. Şu anda derslikleri ve sohbet salonu bulunan bir mekânımız var. Sadece yönetim kurulunun, üyelerimizin ve TYB’nin kendi gayretleriyle bu aşamaya geldik. Geline aşamada küçük bir payımızın olmasından son derece mutluyum. Kurumsal güven duygusunu topluma ve üyelerimize hissettirdik.

Bu süreçte küskünlükleri, kırılganlıkları bitirme yönünde ciddi adımlar attık. Bunu kısmen de başardık. Daha önümüzde şehirimize adına halletmemiz gereken ciddi sorunlar var. Sorunlarımıza çözüm bulmak adına çalışmalara devam ediyoruz. Şehrimizdeki hiçbir insanı dışlamadan Türkiye Yazarlar Birliği çatısı altında ne yapılabilirse ortak etkinlikler düzenlemeyi düşünüyoruz. Geçmişte bunun örneklerini vermiştik. Bütün dernekler ve kültür sanat adamları bizim mekânımızı ve imkânlarımızı kullanabilirler. Bu söyleşi vesilesiyle bunu bir kez daha duyuruyorum.

■ Bunlardan başka bir de düzenli etkinlikleriniz oluyor. Mesela Kalem Sohbetleri yapıyorsunuz.

- Kalem sohbetleri ekim ayında başlıyor. Mayıs başında da bitiyor. Genellikle şunu yapıyoruz. O hafta ve o ay içerisindeki Türkiye kültür ve sanat kamuoyunun tartıştığı ve ilgi duyduğu alanlarla ilgili bir konuşmacı çağırmaya gayret ediyoruz. Bu akademik dünyadan oluyor, kendi yazar kadrolarımızdan oluyor. Veya üye-lerimizi bilgilendirme mahiyetli bir program tertip etmeye çalışıyoruz. Kalem sohbetleri dönem boyunca her Cumartesi saat 14.00-16.00 arasında gerçekleştiriliyor.

TYB’nin 40. kuruluş yılı münasebetiyle şehrimize katkıda bulunmuş 40 kültür sanat adamına bu üç ay içerisinde anma programları düzenleyeceğiz. Böyle bir programın hazırlığı içindeyiz ayrıca.

■ Büyükşehir Belediyesiyle birlikte yaptığınız yazarlık okuluna da değinelim. Katılımcılar memnun mu, verimli bir çalışma oluyor mu?

- Bu yıl yazar okulunun 5.sini düzenledik. Böyle bir proje Büyükşehir belediyesi desteklemese gerçekleşmesi imkânsız bir projeydi. Çünkü çok geniş bir organizasyon gerektiriyor. 600’e ulaşan başvurular oluyor. Bunların arasından 5 veya 6 kişi çıkarsa mutlu oluyoruz. Son üç dönemde verimli olduğumuz kanaatindeyim. Yansımalar da bu kanaati pekiştiriyor. Ama burada asıl gayret öğrenciye düşüyor. Her şeyden önce bu işi severek, arzulararak katılan öğrenci sayısı ne kadar çok olursa eğitim o kadar başarılı oluyor. TYB’nin diğer şubelerinin diğer

illerde yaptığı yazarlık okulu çalışmalarıyla kıyaslandığında son derece verimli sonuçlar aldığımızı düşünüyorum. Bunu şehrimiz adına kıvanç verici buluyorum.

■ **Dernekçiliğin bürokratik işleri, kitap yayıncılığının meşakkatleri, dergiciliğin dertleriyle uğraşırken bir de kendi yazarlık ve şairlik maceranız var. Onu da unutmayalım. Edebiyat maceranızla da sizi tanıyalım.**

● Kitap olarak yayınlanmış iki eserim var. Biri “13. Gün”, küçük bir şiir kitabı. Kendi sosyolojisi

içerisinde ele alındığı zaman konusu ve içeriği itibarıyla Türkiye’nin belli bir dönemini ele alıyor. Bu nedenle mutlaka atıf yapılması gereken bir eser olduğunu düşünüyorum. Çünkü belli yaşanmışlıklardan yola çıkarak yazılmış bir eser. Baştan sona lirik tek şiir denilebilir. Tabii kıymet belirleme ve takdir noktasında son söz edebiyat okuyucusunun. Şiir kitabım üç baskı yaptı. Daha sonra “Davet” adında bir roman yayınladım. O da iki baskı yaptı. İkinci baskısı da tükenmek üzere. Bu da şunu gösteriyor. Nerede yazarsanız

yazın veya nerede yayınlatırsanız yayınlatın okur kendi okuyacağı eseri bulabiliyor.

Yazdıklarını böyle demleyerek yayınlamayı tercih eden bir insanım. Mesela 1980’li yıllardan bu güne kadar çeşitli sanat edebiyat dergilerinde yayınlanmış, bir kaç şiir kitabı oluşturacak sayıda şiirlerim olmasına rağmen onları derleyip toparlayarak yayınlamadım. Her kitabını müstakil olarak çalışan bir yapım, böyle bir özelliğim var. Çünkü dergilerde yayınlanmış eserleriniz edebiyat kamuoyuna mal oldu. Zaten söylenebilecek

bir şeyler olsaydı orada söylenirdi. Fakat zaman içerisinde bunları da derleyip toparlayıp okurun önüne çıkarmakta fayda var. O ayrı bir konu. Şu sıralar yeni bir kitap üzerinde çalışıyorum. Yayına hazır olan üç tane romanım var. Yedi sekiz yıl önce bitmiş “Zeytin” diye bir romanım var. Yine “Davet” romanının kahramanlarından “Candan Güneş’in Portresi” diye bir romanım var. Har-ı Bülbül isimli endemik çiçek üzerinden Karabağ katliamını işlediğim bir roman üzerinde çalışıyorum. En son olarak da işte “Şiirden Aşklar” diye bir çalışma yapıyorum. Bu da bir hikâye çalışması. Nazım Hikmet – Vera, Ahmet Muhip Dranas – Fahriye abla, Mihriban-Abdurrahim Karakoç gibi Türk edebiyatında şiirlere konu olmuş aşkları müstakil bir hikâye kitabı yapmaya çalışıyorum. TYB ve yazar okulundaki faaliyetlerden imkân bulduğum nispette ve uykudan ödün vererek bu çalışmalarımı yapabiliyorum.

■ **Satır aralarında yazarlığa nasıl baktığınız hakkında ipuçları veriniz. Her yazdığını hemen ortaya çıkarmayan, biraz titiz, ilhamla başlayan yolculuğu detaylı çalışmayla sürdüren bir yazarınız anlaşılan. Bunların dışında yazar olmak isteyen gençlere işlerine yarayacak tavsiyeleriniz var mı?**

● Öncelikle şunu söyleyeyim. Mesela Davet romanını 99 yılında bitirmiş olmama rağmen 2013 yılında yayınladım. 2004 yılında yazdığım “Candan Güneş’in Portresini” halen yayınlamış değilim. Genç arkadaşlarıma bunları örnek verirken şunu söylemeye çalışıyorum. Edebiyat uzun soluklu bir

çalışma. Beklemek, demlemek gerekiyor. Ancak o demlenmeyi sağladıktan sonra, artık olduğuna inandığınız anda yayınlamanız gerekir. Ama gençlerimiz hemen yazdıkları anda, çoğu zaman tekrar okumaya ihtiyaç duymadan, üzerinden saat bile geçmeden yazıyı bir dergiye gönderiyorlar. Bunu halen devam eden dergi çalışmamıza gelenlerden görebiliyorum. Böyle yapınca gençlerin kendi eksikliklerini kendilerinin görme imkânları olmuyor. Yazdıktan sonra o konuya ilişkin sözleri bitmişse yazıyı unutmaları. Üzerinden belli bir zaman geçip unuttuktan sonra yazıyı tekrar okuduklarında bu yayınlatabilir diyorlarsa her hangi bir dergiye ondan sonra göndermeliler. Yazıp hemen dergilere gönderilen yazıları kendileri için ilerde ayak bağı olacağını bilmeliler. Bunu yapmamalılar. Aceleci hiç olmamalılar. Bunu tavsiye edebilirim. Nasıl ki bir meyvenin olgunlaşması için zamana ihtiyacı varsa, bir eserin de kendi olgunluğuna ulaşabilmesi, eserin zamana direnebilmesi için vakte ihtiyacı var. Önce yazarının bu tespiti yapması, ürüne bu imkânı vermesi gerekir.

■ **Şehir dışında da bir çok etkinliğe katılıyorsunuz. Şehrin geçmişi ve bugünü bir de dışarıdan nasıl görüldüğü hakkında neler söylersiniz?**

● Şehrimizde birçok güzel gelişmeler var. Ama mesela dışarda sanayimizi tanıtmak için şehrimiz bunun altyapısını oluşturuyor. Turizm için çalışmalar yapılıyor. Sivil toplum örgütleriyle işbirliği yaparak Kayseri’nin kültür envanterini çıkarıp Kayseri’deki

kültür sanat ve edebiyat adamları belirlenebilir. Yapılacak kültürel ve sanatsal etkinlikleri ihalesinde katılımcı firmalardan yeterlilik şartı olarak daha önceki düzenledikleri etkinliklerde belli sayıda Kayserili sanatçı bulundurma koşulu aranabilir. İhale şartnamesine bu madde konulabilir. Buna benzer pratik bazı yaklaşımlarla şehrimizi bir adım daha öne çıkarabiliriz diye düşünüyorum. Şehrin kimliğine zarar verecek şeylerden de kaçınmak gerekiyor tabii.

Kayseri’nin dışarıda olumsuz bir intibaya sahip olduğu söylenemez. Fakat şehrin mevcut potansiyeliyle bulunduğu yer arasında uyumluluk olmadığı yönünde bir kanaat var. Bunun altını çizmeliyim. Geçtiğimiz yıl düzenlenen kitap fuarıyla bu bakışın da kısmen değiştiğini söylemeliyim. İnşallah bu yıl da başarılı bir kitap fuarı düzenlenirse buradaki etkinliklerle Kayseri iyi tanıtılabilirse şehir imajı hak ettiği yeri bulacak. Bunun için kurumlar arası işbirliklerini, dayanışmayı artırmalıyız. Şehrin kaderine tesir edecek her olayda tek kurum değil pek çok kurum dayanışma içinde olmalı. Kurumlar arası kıskançlıklar ve didişmelerle bir yere varamayız.

Kayseri dışardan bakıldığında her yönüyle gıptayla bakılan bir şehir. Yazarlarımızın, şairlerimiz, sanatçılarımızın da kendi çalışmalarlarıyla şehir adına değer katmak için gayret göstermeleri gerektiğine inanıyorum.

■ **Bu güzel Sohbet için teşekkür ediyoruz.**

● Ben teşekkür ederim.

Kayseri'den Balkanlar'a
Uzanan Köprü

KARDEŞ ŞEHİR MOSTAR

Hayrettin Oğuz

Bir şehri anlamlı kılan yalnızca kendi sınırları içerisinde yaptıkları değildir. Şehir; kültürü, sanatı, edebiyatı ve tarihiyle tezahür etmeye başlamış ve etrafını aydınlatmayı sürdürüyorsa asıl anlamına o zaman kavuşur. Kayseri yalnızca coğrafi konumu itibarı ile değil tarihten gelen kültürel konumu itibarı ile de merkez olmuş ve bu anlamda çevresini belirlemiştir. Mimar Sinan başta olmak üzere yetiştirdiği sanatkarlar ve âlimler Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nin her yanına yayılarak söz konusu kültürün taşıyıcısı olmuşlardır.

▲ Karagöz Bey Camii - Mostar

Kayseri’yi Kayseri dışındaki coğrafyada aramak ve görmek ise ayrı bir derinlik katar insana. Akif Emre Süleymaniye’yi İstanbul’daki Erciyes olarak gördü hep. Bizler de Kayseri dışında nereye gidersek gidelim mutlaka gerek Mimar Sinan üzerinden olsun, gerek Davud el Kayseri ve Seyyid Burhaneddin Hazretleri üzerinden olsun bir Kayseri izi ararız.

Bu anlamda Mostar ve Balkanlar öbek öbek izlerle dolu. Bir tarafta Mimar Sinan’ın camileri, mescidleri, köprüleri, öbür tarafta ise yine Kayseri kökenli insanların kitapları, eserleri... Mostar’ın göbeğinde hem de köprünün tam ayağında KAYMEK ismini gördüğümüzde şaşkınlık ile karışık bir sevinç ve gurur okşuyor içimizi. Kayseri Büyükşehir Belediyesi’nin en önemli kurumlarından biri olan KAYMEK’in burada aktif bir şubesi var. Boşnaklardan, Hırvatlardan ve Sırlardan oluşan kursiyerlere geleneksel sanatlarla ilgili eğitim veriyor.

Mostar’da bizi ağırlayanlardan Tarık Zagorcic’in eski bir KAYMEK kurs öğrencisi olduğunu ve şu anda da orada öğretmenlik yaptığını duyduğumuzda daha da bir gururlanıyoruz. Tarık Zagorcic’e ödülünü verirken Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik’in haklı gururu bugüne kadar gösterilen çabanın ve emeğin somutlaşmasından ve ürünlerini vermeye başlamasından başka bir şey değildi. KAYMEK Mostar sorumlusu Billur Dilber hanımın verdiği bilgilere göre son iki yılda 1000 kursiyer faydalanmış açılan kurslardan. Bu gerçekten ciddi bir rakam. Sayısal fazlalığın ötesinde katılanların Boşnak, Hırvat, Sırp kökenli olması, bölgedeki sosyal dokuyu yeniden eski hüviyetine kavuşturmada KAYMEK’in yaptıklarının önemli bir göstergesi aslında.

KAYMEK savaşla harap olan mekânı ve insan ruhunu imar edercesine hem mekânı anlamlandırıyor hem de insanı yeniden bir aidiyet bağı ile merkeze bağlıyordu. Özellikle de savaş sonrası toplumlardaki travmalar düşünüldüğünde yapılan şeyin önemi çok daha iyi fark ediliyordu.

Başkan Mustafa Çelik Bey’in ısrarla altını çizdiği “Gönül Belediyeciliği” gerçekten Balkanlar’da özellikle de Mostar’da anlamını buluyor. Yunus Emre’nin izinde gönüller yapmaya devam eden insanların yaptıkları kalıcı olabilir ancak. Bir tek gönül kazanmanın anlamını bilenler coğrafi sınırları elbette aşarlar.

Türkiye’nin Mostar Başkonsolosu Zerrin Kandemir’in misafirperverliği de kayda değerdi. “Mostar’da Türkiye’den ilk akla gelen şehrin Kayseri” olduğunu belirten Zerrin Kandemir, TİKA ve Yunus Emre Enstitüsü ile beraber KAYMEK’in de Bosna’da bir remz, bir işaret, bir sembol, bir ruh ve bir anlam olduğunun altını çiziyordu.

Mostar’ın sokaklarını gezerken yabancılık çekmeden yürüyoruz. Çünkü burası gerçekte bir Osmanlı/Türk şehri. Evlerin mimarisi, camilerin neredeyse tamamı, mezarlıklar, mahalleler, içinde dolaştığımız sokaklar hepsi aidiyetin izleri. Mostar diğer yanıyla da Kayseri. Sadece KAYMEK dolayısıyla değil Mostar’da bulunan Mimar Sinan’ın eseri Karagözbey Camii ile de Kayseri... Balkanların coğrafyasına ve estetik anlayışına uygun bir eser ancak böyle yapılabilir diyoruz camiyi gezerken. Mimar Sinan’ın izini nerede bulamayız ki diyerek o güzelliğin içinde adeta kayboluyoruz. Mostar sıradan bir mekân değil...

Akşam KAYMEK’te eğitmen olan Tarık Zagorçic’in hazırladığı “Ebru Sanat Sergisi”nin açılışına katılıyoruz. Eserlerini ve kimi Boşnak, kimi Hırvat, kimi Sırp olan insanların yüzlerindeki ve gözlerindeki ortak paydayı gördüğümüzde Ebruların içindeki anlamı daha içten hissediyoruz. Açılışa Başkan Mustafa Çelik’in yanı sıra Türkiye’nin Mostar Başkonsolosu Zerrin Kandemir ve Yunus Emre Enstitüsü Genel Başkanı Prof. Dr. Şeref Ateş de iştirak etti.

Açılıшта konuşan Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, insana yatırım ve gönül belediyeciliğini kardeş şehrimiz olan Mostar’da da uyguladıklarını söyledi. Gönül belediyeciliği kavramının

Mostar’ın sokaklarını gezerken yabancılık çekmeden yürüyoruz. Çünkü burası gerçekte bir Osmanlı/Türk şehri. Evlerin mimarisi, camilerin neredeyse tamamı, mezarlıklar, mahalleler, içinde dolaştığımız sokaklar hepsi aidiyetin izleri. Mostar diğer yanıyla da Kayseri.

▲ Karagöz Bey Camii - Mostar

slogan olarak kalmadığını ve eyleme de döndüğünü vurgulayan Başkan Çelik, “Büyükşehir Belediyemiz Mostar ve farklı şehirlerde son üç yılda 1000 kursiyere eğitim verdi. Biz tüm bu hizmetleri TİKA ve Yunus Emre Enstitüsü ile birlikte yapıyoruz. Hizmet ederken de din, dil, ırk ayrımı yapmadan gerçek kardeşliği tesis ediyoruz. Büyükşehir Belediyemiz yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da hizmet kalitesini ortaya koymuş ve insanların gönlünü ve güvenini

kazanmayı başarmıştır. Ecdadımızın bize emaneti olan bağımızı hiç koparmadığımız güzel Mostar’a hizmet vermekten onur duyuyoruz. Üstelik hizmetlerimiz sadece kurslarla sınırlı değil. İhtiyaç duyan sosyal grupların yanında oluyoruz. Mostar’daki yetimhanede ve engelliler okulunda da biz varız. Buralarda da kurs ve malzeme desteği sağlıyoruz. Ramazan ayında burada verdiğimiz iftar takdir toplayan işlerimizin başındaydı” dedi.

Türkiye’nin Mostar Başkonsolosu Zerrin Kandemir ise Kayseri Büyükşehir Belediyesi’nin yapmış olduğu çalışmaları çok önemseydiğini ifade ederek, “Binlerce Mostar’lının yaşamına dokunmamıza yardımcı oldukları için, kardeş şehir belediyesi ilişkisini sadece kâğıtta bırakmadıkları için, Mostar’da Türkiye’den akla gelen ilk şehir dendiğinde Kayseri isminin gelmesini sağladıkları için kendilerine teşekkür ediyorum” diye konuştu.

Konuşmaların ardından sergiyi gezerken gerçekten farklı bir kıvanç ve huzur içindeyiz. Coğrafya hem anlamını yitiriyor hem anlamını yeniden buluyor. Bunun yanı sıra sadece kültürel faaliyetler değil aynı zamanda buradaki insanların sosyal yaşamlarına da ilgi duyuyor Kayseri. KAYMEK sadece kurslar açmıyor Mostar’da. Aynı zamanda bazı sosyal kuruluşlara destek de veriyor. Egipatko Selo Yetimhanesi ile Los Rosales Engelliler Kompleksi bunlardan ikisi...

Başkan Çelik, gerek Engelliler Kompleksi içindeki meslek atölyelerini gezerken ve gerekse zihinsel engellilere yönelik eğitimlerle ilgili bilgi alırken bir gönül kazanmanın ve bir gönül yapmanın ne anlama geldiğini beden dili ile yansıtırdu. Sadece Başkan Çelik’in değil orada bulunan herkesin kalbindeki ısıltı gözlerinden yansıyordu. Nitekim bunu fark eden Los Rosales Engelliler Kompleksi Müdürü de Başkan Mustafa Çelik’e sağlanan tüm destekler nedeniyle teşekkür

ederek, Kayseri heyetini ağırlamaktan duydukları memnuniyeti dile getirdi ve “Büyük kalpli insanlara kapımız her zaman açık” ifadelerini kullandı. Mostar’ı, Bosna’yı, Balkanları ardımızda bırakıp Kayseri’ye dönerken buraya yine geleceğimizi biliyoruz. Bir sonraki gelişimizde neler yapabiliriz diye içimizde, muhayyilemizde planları yapmaya başladık bile. Çünkü Balkanlarda bir Kayseri var artık bundan eminiz.

BİR HATIRA

KAYSERİ'DE YAĞMUR DUASI

N. Mehmet Solmaz

Zannederim 1949 yılı Haziran ayı idi. Yağmur yağmıyordu. Toprak kuraklıktan yer yer çatlamıştı. Otlar kurumuştu. Ekinler kurumak üzere idi. Sürüler sabah gidiyor, akşam aç dönüyordu. Bilhassa ineklerin vücudunda ve memelerinde bu açıkça görülmüyordu. Belki de açlıktan hayvan ölümleri de olabilecekti. Gözler göğe bakıyor, siyah bulut arıyordu. Kalplerde endişe, dilde dua vardı. Babamdan haber geldi. Yağmur duası var, gel dedi. Köye gittim.

Vengicek, İsbile, Cırlavuk, Kuruköprü, Salguma, Kamber ve Dikir köyleri yağmur duası için küçük, büyük, kadın, erkek Dikir'in Karakuyusunda suyu akmayan pınarın bulunduğu çimenlikte bir araya gelmişti. Sürüler de getirilmişti. Koyun sürüsü, kuzu sürüsü, sığır sürüsü, dana sürüsü... Niçin getirilmişti? Bilmiyordum.

Koyunlar kuzularını istiyor, kuzular anaları için meliyordu. İneklerle yavruları danalar da birbirlerine kavuşmak için böğürüyordu. Çobanlar kendilerine yardımcı olan köylülerle sürülerin birbirine kavuşmalarını önlemek için üstün bir gayretle çalışıyorlardı... Çocuklu hanımların yavruları kendilerinden alınmış, başka kadınlara verilmişti. Annelerinden ayrılan yavrular durmadan ağlıyordu.

Yağmur duasına gelen her erkek ceketini ters giymişti. Yapılanlar tuhafıma gitmişti. Niçin böyle yapılıyordu? Bilmiyordum. Sor-

duklarım da bilmiyordu. Yıllar sonra tefsirlerde Yunus suresi, 98. ayetin açıklamasında, Yunus (a.s.)'ın kavminin ilâhi azaptan kurtulmak için yaptıkları duayı okuyunca, yağmur duasında yapılanları anladım.

Yunus (a.s.)'ın kavmi otuz üç yıl Hakk'a karşı durdular. Putlarından vazgeçemediler. Azabı hak ettiler. Yunus (a.s.) azabı onlara haber vermiş, ayrılıp gitmişti... Karabulutlar, kavmin üzerini kapladı. Korktular, pişman oldular. Yunus (a.s.)'ı aradılar, bulamadılar. Geniş bir alana toplandılar. Koyunlarını, kuzularını, sığırlarını, danalarını, anaları, yavruları birbirinden ayırdılar. Koyunlar kuzuları, kuzular anaları için meleşiyordu. Yavrular, anaları için ağlaşıyordu. Danalar anaları için sesleniyordu. Yunus (a.s.)'ın kavmi Allah'a inandı. O'na sığındılar. Azabın üzerlerinden kalkması için yalvardılar.

Allah, Yunus (a.s.)'ın kavminin dualarını, yalvarışlarını kabul etti. Üzerlerindeki azabı kaldırdı. Durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildirildi: **"Azabımız gelip çattığı zaman iman edip de bu imanı kendisine fayda vermiş olan bir halk yoktur. Ancak Yunus'un kavmi müstesnadır. İman ettikleri zaman dünya hayatında o alçaltıcı azabı kendilerinden kaldırdık. Bir zamana kadar onları faydalandırdık..."** (Yunus:10/98)

Yunus (a.s.) iyileştikten ve kuvvet bulduktan sonra kavminin yanına döndü, onlara peygamberlik yaptı. Bulunduğu şehrin nüfusu yüz binden fazla idi. (Bakınız: Saffat: 37/141)

Yunus (a.s.)'ın kavmi, ilâhi azaptan kurtulmak için koyunları, kuzuları, inekleri, danaları bir araya getirmişler. Bebeleri başka kadınların kucaklarına vermişlerdi. Analar yavrularını istiyor, yavrular analarına kavuşmak için meleşiyordu. Yunus (a.s.)'ın kavmi hayvanların meleşmeleri arasında dua etmiş ve duaları Allah tarafından kabul edilerek azaptan kurtulmuşlardı.

Müslümanlar da büyük yağmur dualarında Yunus (a.s.)'ın kavminin kullandığı

usulü kullanmıştır. Dikir köyünün Karakuyusunda yapılan yağmur duasında da bu usul kullanılıyordu. Yağmur duasına iki rekât "İstiska namazı" cemaatle kılınarak başlandı.

İstiska yağmur istemek demektir.

Namazdan sonra topluca istiğfar edildi. Allah'tan af ve mağfiret dilendi. Kur'an-ı Kerim'den aşr-ı şerifler okundu. Ben de hafızlığa çalışan biri olarak topluluk içinde ilk defa burada Kur'an-ı Kerim okudum. Kur'an okuduktan sonra son derece terlemiştim.

Konuşmalar yapılırken âmin sesleri, çocuk ağlamaları, koyun, kuzu meleşmeleri danaların böğürmeleri birbirine karışıyordu. Kazanlarda bulgur pilavı pişiyordu.

Duayı Cırlavuklu (Mimarsinanlı) Vahdi Efendi yaptı. Vahdi Efendi, ihtiyar, görme kabiliyetini kaybetmiş, halk tarafından kendine veli denilen âlim bir zattı. Hakkında halk, "Yağmur duasına gider, almadan gelmez" derlermiş. Ağlayarak dua etti. Âmin diyenler de ağlıyordu...

Duadan sonra yavrular annelerine teslim edildi. Kuzularla anneleri birbirine kavuşturuldu. Danalar annelerine koştu. Halk önlerine konan bulgur pilavını yiyordu. Allah'ım! Allah'ım! Gökte siyah bulutlar belirdi. Henüz yemeğini bitiremeyenler yağmurun yağması ile yeme işini tamamlayamadılar. Kimi secdeye kapanmış, Allah'a şükrediyordu. Kimi sevinçten ağlıyor, kimi yağmura kendini vermiş ıslat diyordu. Kimi de ıslanmak için sığınacak bir yer arıyordu... Bu yağmurdan sonra yine yağmurlar yağdı. Ekinler büyüdü. Otlar tekrar yeşerdi. Sürülerin karınları doydu. İneklerin ve koyunların memeleri süt ile doldu.

Böyle bir yağmur duası yaşadım. Halkın Vahdi Efendi hakkında "Yağmur duasına gider, almadan gelmez" sözü, halk sözüdür. Kim olursa olsun Allah isterse verir, isterse vermez. Vermeye mecburdur gibi bir ifade Allah hakkında kullanılamaz. Zaten halk da bu anlamda kullanmıyordu.

erguvan
CAFE & RESTAURANT

Yunus Emre
Akkor

yeni menülerimizi
sizler için hazırladı!

KAYTUR
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
1869

Kayseri'yi
Fotoğraflayanlar

Ali Efe

Alper Asım

Fotoğraflar sadece şehrin ve mekânın hafızasını değil aynı zamanda duygularını da yansıtır. Elbette ki bunun için fotoğrafı çekenin içinde yaşadığı şehre ve mekâna aidiyetinin olması gerekir. Bir fotoğrafçı yaşadığı şehri ve mekânı fotoğraflarken aynı zamanda yaşadığını fark eder. Fotoğraf vasıtası ile şehrin içine girerken, şehrin kültürünü, sanatını, duygu ve duyarlılığını da kendi içine katar. Böylece hem şehir hem fotoğraf hem de fotoğrafçı anlam kazanmış olur.

▲ Develi Konakları

▲ Develi Konakları

▲ Sultan Sazlığı

Fotoğrafta duyguyu yakalayamadığınızda çektiğiniz fotoğraf bir boşluğu yansıtır.. Tıpkı fotoğrafa duygunuzu katamadığınızda olduğu gibi. Duygusu olmayan insan zaten fotoğraf çekemez. Kaygısı olmayan insan fotoğraf çekemez. Ancak fotoğraf sadece fotoğrafı çekenin duygusal boyutu ile ilgili bir hadise değildir. Çekilenin duygusal boyutu da en az fotoğrafçınıninki kadar önemlidir.

Çektiğimiz ister manzara veya şehir fotoğrafı olsun, ister bir detay isterse portre fotoğrafı olsun fark etmez. Portre ve duygu konusunda insan şaşırmayacaktır elbette. Çünkü otomatik olarak insan sureti çeken herkes insanın bir duygu boyutunu gördüğünü ve yakaladığını düşünür. Oysaki bizi en çok yanıltan

da bu durumdur. Çektiğimiz her yüz, jest, mimik, ifade bizim duygumuzla örtüşmüyorsa bir anlam ifade etmez. O sadece mekanik bir hareket olarak kalır. İkinci olarak insan portresi dışındaki fotoğrafların duygusuz olduğu düşüncesi de bizi yanıltan diğer unsurdur. Çünkü tabiat ve tabiattaki hiçbir şey duygudan masun değildir. Modern hayatla maki-neleşen insan mekânı, tabiatı ve şehri cansız olarak algılamaya başlar.

Oysa yağmurun, rüzgârın, bulutun, dağın, karın, çiçeğin, ağacın, suyun duygusu vardır. Bir dalga sesinde huzur bulan, bir rüzgâr esintisinde şiirsel bir boyuta giren ya da bir dağ manzarası karşısında varoluşsal bir şaşkınlık hisseden insan sözünü ettiğimiz duyguyu yaşıyandır.

▲ Dev Alî'nin Türbesi

Duyguyu bize en derin biçimde yansıtan, hakikatin aynası ve içinde yaşadığı zamanın ve mekânın gözbebeği olan insan ve onun içinde yaşadığı şehirdir. İnsanın kendisi olduğu bir anı, ruhunu aksettirdiği bir zaman dilimini yakalayan fotoğrafçı sanırım dünyanın en şanslı insanıdır.

▲ Soysallı

▲ Sultan Sazlığı

▲ Sultan Sazlığı

▲ Hamidiye Medresesi

▲ Sindelhöyük

Özellikle de bir şehrin sokaklarını, insanını, tarlasını, pınarını, dağını, kırsalını çeken insan bu duyguyu çok daha iyi görür, hisseder ve yansıtır.

Şüphesiz ki bu duyguyu bize en derin biçimde yansıtan, hakikatin aynası ve içinde yaşadığı zamanın ve mekânın gözbebeği olan insan ve onun içinde yaşadığı şehirdir. İnsanın kendisi olduğu bir anı, ruhunu aksettirdiği bir zaman dilimini yakalayan fotoğrafçı sanırım dünyanın en şanslı insanıdır. Tıpkı içinde yaşadığı mekânı ve şehri hissettiği gibi. Çünkü görülmesi gerekeni görmüştür.

Bu anlamda Ali Efe Kayseri'nin (özellikle Develi'nin) dağlarında, taşlarında, sazlıklarında, konaklarında, sokaklarında o duyguyu arayan fotoğrafçılarımızdandır. Nitekim çektiği fotoğrafları izlediğinizde yukarıdan beri anlattıklarımın tesadüfi olmadığını göreceksiniz. O bir şehrin/ mekânın ruhunu hisseden, gören ve bize yansıtan; böylelikle de şehrin duygusal yanını hafıza ve anlam boyutumıza katan fotoğrafçılarımızdandır.

Kursiyerlerimiz Şehir ve Film Akademi'yi Değerlendirdi

Şehir Kültür Sanat

Kayseri BÜSAM tarafından Şehir Akademi ve Film Akademi ismiyle yürütülen atölye ve seminer faaliyetleri iki öğretim yılını geride bıraktı. Bu dönemde Şehir Akademi bünyesinde Selçuklu Okumaları, Medeniyet Okumaları, Mecelle Okumaları, Hüsn ü Aşk Okumaları, Şehir Okumaları, Akademik

Yazım Teknikleri, Film Okumaları, Mekân Okumaları, Sosyal Bilimlerde Saha Araştırmaları, Akif Emre'nin İzinde İslam Coğrafyası, Görsel Düşünme, Etimolojik Kur'an Kavramları, Basın Dili Arapçası ve Pratik Arapça atölyeleri; Film Akademi bünyesinde ise Belgesel Film, Kısa Film, Kamera Önü Oyunculuk ve Senaryo

Yazarlığı atölyeleri öğrencileriyle buluştu. Ayrıca Şehir Akademi bünyesinde varlık, bilgi, değer, mekân, zaman ve siyaset seminerleri gerçekleştirildi.

Kayseri BÜSAM olarak Şehir Akademi ve Film Akademi faaliyetlerimizi, hem 2017-2018 öğretim yılı öğrenci memnuniyetini belirlemek hem de

gelecek çalışmalarımıza hazırlık yapmak amacıyla öğrencilerimizin katıldığı bir araştırmayla değerlendirdik.

Toplam 249 öğrenci ile gerçekleştirilen araştırmada katılımcıların yüzde 65'i kadın, yüzde 35'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Yaş düzeyleri açısından bakıldığında; araştırmaya katılanların yüzde 18'i 15-20

yaş, yüzde 27'si 21-22 yaş, yüzde 25'i 23-24 yaş, yüzde 21'i 25-37 yaş ve yüzde 9'u 38-70 yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanların yüzde 69'u öğrenci, yüzde 8'i memur, yüzde 4'ü işsiz, yüzde 3'ü özel sektör çalışanı, yüzde 2'si ev hanımıdır. Yüzde 14'ü ise cevap vermemiş ya da diğer iş kollarında çalışmaktadır.

Araştırmaya katılanlar başta Kayseri olmak üzere Yozgat, Sivas, Malatya, Kahramanmaraş, Samsun, Mardin, Şanlıurfa, Erzurum, Çorum, Konya, Adana ve Tokat gibi iller yoğunlukta olmak üzere toplam 52 ilden gelen vatandaşlardan oluşmaktadır. Dolayısıyla Şehir Akademi ve Film Akademi Türkiye'nin büyük bir

KURSIYERLERİN ALGISINDA ŞEHİR AKADEMİ / FİLM AKADEMİ

YARGILAR	KİŞİ SAYISI	EN DÜŞÜK DEĞER	EN YÜKSEK DEĞER	ORTALAMA	STANDART SAPMA
Önemli bir belediyeçilik hizmetidir	243	1,00	5,00	4,6049	,79272
Katılan öğrencilerin hayata bakış açıları değişiyor	242	1,00	5,00	4,1281	,89031
İşime daha fazla motive olmamı sağlıyor	230	1,00	5,00	3,9087	1,00018
Çevremdeki birçok gelişmeye, olaya daha farklı bir gözle bakmama neden oluyor	240	1,00	5,00	4,1583	,93286
Kayseri için önemli bir ihtiyaçtı	245	1,00	5,00	4,6041	,76447
Seminerler gerekli ve doğru şekilde planlanıyor	238	1,00	5,00	4,0294	,97823
Düzenlediği konferans ve seminerlerle Kayseri'deki sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetlere önemli katkısı var.	239	1,00	5,00	4,4644	,82871
Atölye ve kurs mekânları rahat ve konforlu.	240	1,00	5,00	4,1208	,99685
Atölye ve kurs mekânları yeterli teknik donanıma sahip	239	1,00	5,00	3,9833	,90269
Atölye ve kurs hocaları alanlarında yetkin insanlar.	242	1,00	5,00	4,5207	,75780
İdari personel görevini layıkıyla yerine getiriyor.	239	1,00	5,00	4,3640	,80265
Gelecek dönem şehir akademide / film akademide devam etmek isterim	243	1,00	5,00	4,5144	,84965

bölümünde ismini duyurma ve temsil edilme imkânı bulmaktadır.

Öğrencilerden Şehir Akademi ya da Film Akademi'yi bir kelimeyle anlatmaları istendiğinde, araştırmaya katılanlar çok sayıdaki farklı kavramla Şehir ya da Film akademinin onlar için ifade ettiği değeri tanımlamışlardır. Bunların yoğunluklu olanları fırsat, kültür, güzel/harika, faydalı, ihtiyaç, kapsamlı, özgürlük, önemli, gerekli, geliştirilmeli, kaynak sağlanmalı, emek, aile, memnun ve umut gibi kelimelerden oluşmaktadır.

Şehir ya da Film akademi gibi organizasyonların normal bir mesleki kurstan ayrılan özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu noktada atölyelere kayıt olan öğrencilerin katılma amaçları önem taşımaktadır. Bu nedenle, araştırmada öğrencilere Şehir ya da Film akademide gelmelerindeki temel sebepler sorulmuştur. Birden fazla seçenekle cevap verilebilen bu soruda araştırmaya

Araştırmaya katılanlar başta Kayseri olmak üzere Yozgat, Sivas, Malatya, Kahramanmaraş, Samsun, Mardin, Şanlıurfa, Erzurum, Çorum, Konya, Adana ve Tokat gibi iller yoğunlukta olmak üzere toplam 52 ilden gelen vatandaşlardan oluşmaktadır.

katılanların yüzde 74'ü kendini geliştirme, yüzde 7'si sosyalleşme, yüzde 6'sı meslek öğrenme, yüzde 4'ü boş zaman değerlendirme, yüzde 1'i sertifika alma ve yüzde 8'i diğer nedenlerle atölye ve seminerlere katıldığını belirtmiştir. Kendini geliştirmek için kayıt yaptıran öğrencilerin yoğunlukta olması Şehir ya da Film akademinin varlık amaçları açısından önem taşımaktadır.

Araştırmada Şehir Akademi ya da Film Akademi hakkında öğrenci görüşlerinin alınması amacıyla 12 maddeden oluşan

bir ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekte 5'li Likert türünde cevaplar alınmıştır. Bu ölçeğin 4 aralıklı ve 5 seçenekli olması nedeniyle aritmetik ortalama olarak 1.00 - 1.80 arası "Kesinlikle Katılmıyorum", 1.81 - 2.60 arası "Katılmıyorum", 2.61 - 3.40 arası "Kararsızım", 3.41 - 4.20 arası "Katılıyorum" ve 4.21 - 5.00 arası "Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde tanımlanmıştır. Bu çerçevede yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi araştırmaya katılanlar Şehir ya da Film akademi için "Önemli bir belediyeçilik hizmetidir",

"Kayseri için önemli bir ihtiyaçtı" ve "Düzenlediği konferans ve seminerlerle Kayseri'deki sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetlere önemli katkısı var" maddelerine "kesinlikle katılıyorum" aralığında cevaplar verirken; "Katılan öğrencilerin hayata bakış açıları değişiyor", "İşime daha fazla motive olmamı sağlıyor",

"Çevremdeki birçok gelişme ve olaya daha farklı bir gözle bakmama neden oluyor", "Seminerler gerekli ve düzenli bir şekilde planlanıyor", "Atölye ve kurs mekânları rahat ve konforlu", "Atölye ve kurs mekânları yeterli teknik donanıma sahip", "Atölye ve kurs hocaları alanlarında yetkin insanlar", "İdari personel

görevini layıkıyla yerine getiriyor" ve "gelecek dönem şehir akademide / film akademide devam etmek isterim" maddelerine ise "katılıyorum" aralığında cevaplar alınmıştır.

Genel olarak bakıldığında Şehir Akademi ve Film Akademi ile ilgili olarak gerek teknik imkânların, gerek idari personel hizmetlerinin, gerek akademik hizmetlerin, gerek atölye ve seminerlerin kursiyere sağladığı katkının ve gerekse verilen hizmetin önemi ve Kayseri için değerinin sorgulandığı yargılara araştırmaya katılanların olumlu cevap verdikleri görülmektedir. Araştırmaya katılanların atölye ve seminerlere katılmalarıyla birlikte hayata bakış açılarında değişme olduğunu önemli bir kabul ortalamasıyla desteklemeleri Şehir Akademi ve Film Akademi'nin hedefleri açısından önemli bir noktaya gelindiğini göstermektedir.

Fevzi Numan Cebeci

Namı Diğer Kara Müftü

M. Orhan Cebeci

1873 Yılında Develi-Çöten Köyü'nde doğdu. Babası İsmail Efendi. Annesi Ayşe hanımdır. Üçüncü sınıfa kadar Everek'te Rüştîye Mektebi'nde okudu, daha sonra da Kayseri'de Gözübüyük Medresesi'nde Hamurculu Osman Efendi Hoca'nın talebesi oldu. Eğitiminin sonunda diplomasını alarak Develi'ye döndü. İki ay sonra Everek'teki Halasiye Medresesi'nde öğretmen olarak ders vermeye başladı. Hamurculu Osman Efendi Hoca'nın ani vefatı üzerine Kayseri'deki medresesinin başına geçmesi teklif edildi. Kasabada ve köyde evi, tarlaları vardı. İkiye bölünmüş ailesini Kayseri'ye nakletmenin güçlüğünden, bu şerefli görevi kabul edemedi. Develi müftülüğünün boşalması üzerine, 1914 yılından itibaren müf-

tülük yaptı. Boyu kısaydı ve teni esmerdi. Bu sebeple olsa gerek “Kara Müftü” namı ile tanınırdı. Mahallî ağızlı şive ile konuşurdu, ama kuvvetli bir halk hatibiydi. Unutmak denen şey onun için söz konusu değildi. Kürsüye çıktığı zaman elinde küçücük bir not bulundurur, saatlerce konuşur, dinleyenlerde en ufak bir bezginlik görülmezdi. Dini konularda olduğu kadar millî konularda da en ufak taviz verdiği görülmemiştir. 75 yaşında göz tansiyonu sebebiyle bir gözünü tamamen, diğer gözünü de kısmen kaybedinceye kadar dini eserleri okur ve yorumlardı. Fatiha suresinin Kuran-ı Kerim'in özeti olduğunu, bu surenin açıklaması üzerine Ramazan ayı boyunca vaaz edebileceğini söylerdi. Millî Mücadele'nin başladığı ilk yerlerden birisi de Develi'dir. Millî Mücadele'nin başından beri din adamları

ile birlikte çalışan Mustafa Kemal Paşa, Kayseri ulemasından halkın Milli Mücadele'ye katılması gerektiğini bildiren bir fetva vermelerini istemişti. İstikbalin ne getireceğinden emin olmayan ulemanın çekingen davranışı karşısında “*Bu civarda fetvâ ehli başka din adamı yok mu?*” diye sorunca orada hazır olanlardan Develi'de Müftü Hacı Numan Efendi'nin bulunduğunu öğrenmiş ve adam göndermiştir. Teklifi alan Müftü Hacı Numan Hoca daha Ankara fetvasından evvel Milli Mücadele'nin zaruretine ve meşruiyetine dair fetvayı hazırlamış ve Mustafa Kemal Paşa'ya göndermiştir. O yıllarda cemiyet çok güzel çalışıyor, güzel hizmetler veriyordu. Halkın çoğu bu durumdan memnundu. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni kuran ve çok değerli hizmetleri veren 16 Develili arasında yer alan Hacı Numan Cebeci'dir. Cami kürsülerinden halkı Milli Mücadele'ye katılmaya teşvik eden Kara Müftü, Haçın'ın (Saimbeyli) kurtarılması için teşkil edilen milis kuvvetlerinin önünde yürümüş, şehrin çıkışında son olarak askere yaptığı konuşmada hem kendisi hem de dinleyen asker ve halk adeta gözyaşlarına boğulmuştur.

Kara Müftü'nün Gözübüyük Medresesi'ne talebe oluşundan itibaren hocası olan Hamurculu Osman Efendi geç vakitlere kadar araştırmalar yapmaya, kitaplar karıştırmaya başlamış, yatağına yatıp uyumaz olunca hanımı sormuş:

-Hoca Efendi sana ne oldu böyle? Yoksa yeniden talebeliği mi başladın?

-Yok hanım. Develi'den çok zeki bir talebe geldi, ders esnasında öyle şeyler soruyor ki hazırlıksız gittiğim zaman cevaplandırmakta güçlük çekiyorum. Talebenin karşısında mahcup duruma düşüyorum, diye cevap vermiş.

1928 yılı Ramazan ayında Meteris Camii kapısına Türk Hava Kurumu'na ait resimli bir afiş yapıştırılmış, Hoca da burası cami kapısıdır diyerek afişi yırtmıştır. Bu durum idari makamlara ihbar edildikten üç gün sonra hoca tevkif edilir. Ağır cezalı bir suç olarak Kayseri'ye sevk edilir. Merhum Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun babası Merhum Avukat Sait Azmi Feyzioğlu ilk duruşmada; devlete karşı bir suç işlenmiş

gibi ağır ceza davası açılması yersizdir, nihayet, bir cemiyete ait bir afiş yırtılmıştır, bunun cezası 5 liradır, Hoca Efendi 73 gündün beri mağdur edilmiştir, beratını talep ederim, demiş ve dava lehine neticelenmiştir.

Beraat kararını öğrenen idarî makamlar hiç olmazsa Develi'den uzaklaştırmak suretiyle onu cezalandırma yoluna giderler ve Ankara Kalecik kazasına tayin ettirirler. Bir sene Kalecik'te kaldıktan sonra kendi isteği üzerine Haymana'ya tayini yapılır. Develi'ye nakledilmesi için defalarca müracaat etmesine rağmen nakli mahzurlu görülerek isteği reddedilir, bunun üzerine 25 hizmet yılını doldurarak 1935 yılında Haymana Müftülüğünden emekli olur. Kalan ömrünü Develi'de hayır ve hasenat işleri ile uğraşarak geçirir, fahri vaiz olarak halkı irşada devam eder. Sosyal faaliyetlerde ve cami derneklerinde faal görev alır, talebe yetiştirir. 12.04.1959 tarihinde Develi'de vefat etmiştir.

Amcam Cemal Cebeci'den Yaşanmış Birkaç Anı:

Haymana Müftülüğü sırasında, Kaymakam, kurban derilerinin Tayyare Cemiyeti'ne verilmesi hususunda halka söylemesini ister. Babam da “Kusura bakma söyleyemem, halk istediği yere verir” der. Kaymakam öfkelenir: “Seni mimlerim!” der. Babam da “Ben tepemden tırnağıma mimliyorum, mim koyacak yer bulamazsınız” diye cevap verir.

“Babam, 1930'larda Haymana Müftüsü bulunduğu sırada Eylül ayında Mehmet Esat Erbili'yi ziyaret maksadı ile İstanbul'daki Kelam Dergâhı'na gitmiş olması ile üç ay sonra meydana gelen Menemen olayı irtibatlandırılarak ve şöhretli bir din adamı olması da dikkate alınarak evinde bulunduğu sırada jandarma ekibinin baskınına uğramış, ellerine kelepçe takılıp götürülmüştü” diyor ve bu olayı anlatmaya devam ediyor: “11 yaşındaydım, ilkokul dördüncü sınıfa devam ediyordum. Ramazanın 19'u, biraz sonra jandarma nezaretinde babamı Menemen'e gönderecekler. Babam 5 lira harçlık bıraktı, anneme ve bana dönerek : ‘Geri dönersem ne ala, aksi takdirde (yerde serili kilimi göstererek) bunu satar ananı ve kardeşin Şerife'yi Develi'ye götürürsün.’ dedi. Kendisini, imanının ve haklılığının

verdiği cesaretle çok kuvvetle müdafaa etmiş, bir hafta kadar sonra İstiklal Mahkemesi tarafından serbest bırakılmıştır. Babam, arefe günü iftar saati yaklaşırken evimize döndü.”

1940’lı yıllarda Develi’de şarap yapmak için üzüm toplanır. Üzümünü satmak isteyen bir Müslüman, dinen bir sakınca olup olmadığını sorar. Babamın cevabı kesindir. “Yalnız üzümü satan değil, o üzümü şarap için getiren eşiği de cehenneme atarlar...” der.

▲ 1930'larda Develi: Numan Cebeci Hoca (Kara Müftü) Bir Etkinlikte Dua Ediyor. Yakup Kenan Arşivinden

Ağabeyim, Merhum Av. Esat Cebeci’nin naklettiği anılar: Milli Mücadele yıllarında Şahmelik Köyü’nden Seyfullah, Gazi köyden Embiya Kâhya, Çöten’den Uzun Ali asker kaçağı olarak yargılanmaktadır. Mahkeme binasına varmış, bastonu ile kapıya vurmuş ve söyleyecekleri olduğunu mübaşire bildirmiş. Mübaşir “bir Hoca Efendi sizinle görüşmek istiyor” deyince “al bakalım içeri” demişler ve dedem heyete hitaben: “Develi halkı Milli Mücadele’ye çok hizmetler vermiştir ve vermektedir. Biz de bu için içindeyiz.” Sanıkları göstererek “Bu adamlar memleketin belli insanlarıdır. Bunları idam eder veya ağır bir ceza ile cezalandırırsanız Develi halkını gücendirmiş olursunuz ve milli harekete zarar verirsiniz.” demiş ve mahkeme salondan çıkmıştır. Adı geçen şahısların hafif cezalarla yakayı kurtarmalarına vesile olur.

Kara Müftü Hoca bir tren yolculuğu esnasında başında kasket olduğu halde otururken aynı kompartımanda zamanın iktidarına mensup bir kodaman da orada imiş. Dedemi o vaziyette görünce:

-Hoca Efendi başındaki şapka gâvur icadı değil mi? Onu nasıl giyiniyorsun? Deyince dedem;

-Ben onu Müslüman ettim, demiş.

Yazar Kadir Özdamarlar da onunla ilgili şunları anlatır:

Develi’nin renkli simalarından biri da Kara Müftü lakaplı Numan Fevzi Cebeci’dir. Hoca Efendi bilgisinde sağlam, anlatımı güzel ve öğretim metodu sağlamdı. Develi’de Kuva-yı Milliye Teşkilatı’nda görev almış ve uzun süre de Develi’de

müftülükte ve Halasiye Medresesi’nde müderris olarak bulunmuş kıymetli bir şahsiyetti.

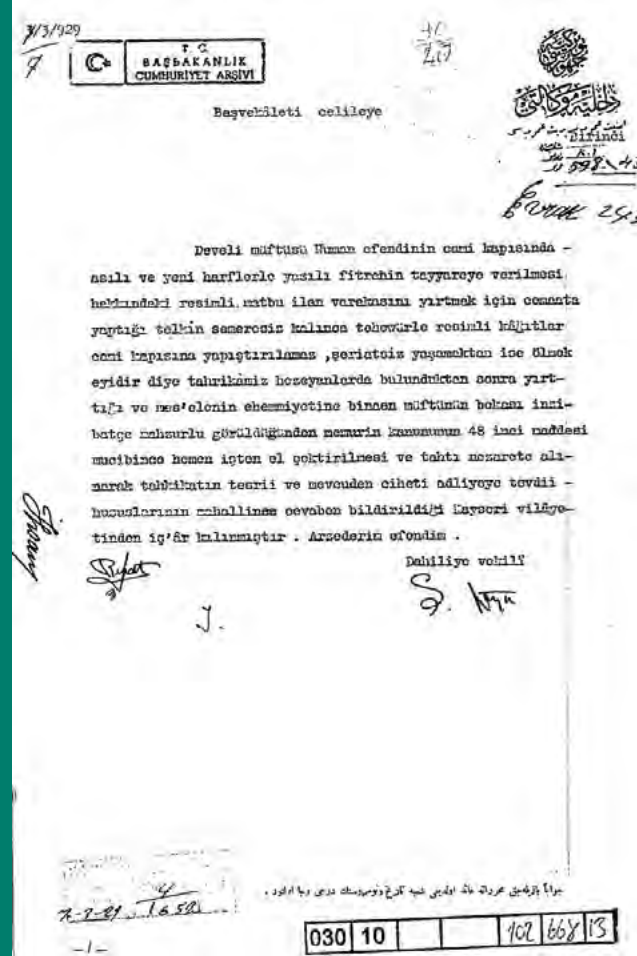
Dilinin sertliği, çok açık sözlü oluşu ve pervasızlığı özellikle Develi münevverlerini rahat-sız ediyordu. Çeşitli uyarılara rağmen bu davranışlarından da vazgeçmiyordu ama hoca da bu konuda biraz gerilemişti. Hocanın bu sıkıntılı halini gören Kozan’ın Kazım, Hoca Efendi ne zaman Çarşı Camii’nde sohbete başlasa; Kozan’ın Kazım kürsünün altında oturur, hocaya karşı geleceklere gözdağı verirmiş. Hoca Efendi yine bir gün coşmuş, telaşla aşağıya bakınca Kozan’ın Kazım nöbette. Hoca’nın keyfi de yerinde. Cemaate sesleniyormuş:

“Biliyorum, birçoğunuz diş gıcırdatıyorsunuz amma aşağıdaki zağar da canım, çok zalım!”.

Kara Müftünün Evlat Sevgisi

Öğretmen Necdet Mamak’ın (Av. Ahmet Özçay’ın eniştesi) dedesinden bizzat dinlediği yaşanmış bu anıyı ondan naklediyorum. Sene 1948, Develi’nin en büyük camii Çarşı Camii yapılmaktadır. Caminin yapımını dernek yönetimi ve hemşehriler üstlenirler. Eski caminin girişinde “Banisi Dernek” ibaresi yazılıydı. Cami ve şadırvan Merhum Süleyman Unutulmaz (Tekkeşin Kalfa) tarafından yapılmıştı. Şadırvanı görkemliydi.

Fevzi Numan Cebeci, “namı diğer Kara Müftü” emekli olduktan sonra Develi’ye döner, hayır ve hasenat işleri ile uğraşarak fahri vaiz olarak halkı irşada devam eder. Sosyal faaliyetlerde ve cami derneklerinde faal görev alır, talebe yetiştirir. Çarşı Camii’nin yapılması için baharda hasat zamanı eşek sırtında köy köy dolaşarak yardım toplar, Develi tabiriyle cami için cerre çıkarmış.

Cerre Çıkmak: Eski zamanda medrese talebelerinin, mübarek üç aylar olan Recep, Şaban ve Ramazanda köylere dağılıp halka, ahaliye dinî nasihatlerde bulunmak, namaz kıldırmak veya müezzinlik etmek suretiyle para ve erzak toplamaları olarak anlatılır.

Kara Müftü köyün birinde tahsildar Ali Osman Amca’ya rastlar. Tahsildarın yanında küçük çocuğu vardır. Çok sevdiği çocuğunu yanından ayırmazmış. Dedem sorar.

-Bu çocuk senin mi Ali Osman?

-Çok seviyorum hocam benim bir tane oğlum. Der.

-Allah onu senden çok sever, bir gün senden alır. Bu kadar çok sevme onu. Diye cevap verir.

Ali Osman Amca, Dedem Kara Müftüye hitaben:

-Hocam senin de çok çoluk çocuğun var. Sen hangisini daha çok seviyorsun? Der.

Dedem Kara Müftü’nün cevabı çok manidardır:

Küçüğü severim, büyüyene kadar,

Hastayı severim, iyi oluncaya kadar, Gurbettekini severim, gelinceye kadar.

Dedem İle İlgili Benim Hatırladıklarım:

Vefat ettiğinde 6 yaşındaydım. Evimizin salonunun taziyeye gelen insanlarla dolu olduğunu anımsıyorum.

Merhum Eyüp amcamla birlikte hacca giden dedem Kara Müftü, Türkiye’den gelen hacılardan vaaz verecek hoca yok diyenlere karşı minbere çıkar vaaz vererek cevap verir. Dedemi çevrede saygınlığı nedeniyle düğün dernek sahibi insanlar ilerlemiş yaşına rağmen cemiyetlerine davet ederlermiş. Son günlerinde evden çıkamaz olmuş. Yine bir gün kapı çalınır;

-Müftü dede, babamın selamı var. At dışarıda sizi bekliyor cemiyetimize sizi götürmeye geldim. Öğleye de düğün yemeğimiz var. Diye davet eder.

-Oğlum hayırlı kademli olsun. Babana selam söyle. Benim yiyeceğim nedir ki yemeğimi buraya göndersin der.

Dedemin vefatı üzerine Merhum Yahyalılı Hacı Hasan Efendi, eski müftülerden Merhum Abdullah Develioğlu Hoca Efendi ve o zamanlar ortaokul öğrencisi olan ablam tarafından şiirler yazılmıştır. Emekli Öğretmen ablam A. Zeliha Cebeci’ye (Aslan) ait olan şiiri sizlerle paylaşıyorum.

DEDEME

Gidiyorsun sessiz bir gemi gibi mezara,
Ölümün kalbimizde açtı çok derin yara,
Ağhyorum ardından gözüme indi kara,

Özlüyorum seni çok, pamuk sakallı dedem,
Bize dua eden yok şimdi neyleyip ne edem.

Bayramda otururdun köşendeki mindere,
Şimdi kimler otura bilmem acep o yere.
Yılın ilkbaharında çiçekler dere dere.

Gözlüyorum yolunu pamuk sakallı dedem,
O yoldan bir dönen yok ben şimdi nere gidem.

Hayır, hayır ölmedin kalbimde duruyorsun,
Yaşıyorsun gönlümdede, nabzımda vuruyorsun,
Ulu çınarlar gibi sen de mi kuruyorsun.

Gönlümüzde meş’ale güzel hayalin dedem,
Gözyaşım benzer sele karalı bayram edem.

Emekli Öğretmen A. Zeliha Aslan (Cebeci)

Şiirimizde Kayseri ve Bekir Oğuzbaşaran'ın "Ben Kayseriyim" Şiiri Üzerine

Sait Özer

Ülkemizin en şanslı illerinden biri de Kayseri'dir diye düşünüyorum. Çok az şehir, Kayseri kadar edebî ürünlerde özellikle de şiirde kendisinden söz ettirmiştir. Bunda Kayseri'nin tarihî geçmişi, sosyal ve coğrafi yapısı, insanı kısaca bir bütün olarak kültürel zenginliği etkili olmuştur. Çok sayıda şair ilhâmını Kayseri'den almış, aldığı bu ilhâmla ilmik ilmik, gergef gergef eşsiz mısralar vücûda getirmiştir.

Kayseri'yi konu edinen yüzlerce şairden biri olan merhum Aydemir Doğan, "Kayseri İçin" ve "Kayseri Senfonisi"ni yazar; Abdullah Satoğlu "Bu Şehir" şiirinden "Kayseri'ye Sesleniş" şiirine muhteşem bir Kayseri panoraması çizer; Muhsin İlyas Subaşı için de Kayseri, bir "Cazibe Şehri"dir:

CAZİBE ŞEHİRİ

*Sinan'ı kubbe kubbe yurda sunan bu şehrin,
Gece sokaklarından bir gölge gibi geçtim:
Uhrevîlik ufkuna türbe olan evlerin,
Kandillerinden zevki dervişleriyle içtim.*

...

*Çıkmaz sokaklarında bir Osmanlı uyumu,
Hahırlarında renk renk duygularımı buldum.
Anladım üç kültürün sentezi olduğumu,
Bu cazibe şehirde yalnızlıktan kurtuldum.*

Kayseri’nin Erciyes gibi bir dağın eteklerinde kurulmuş olması da ona bir ayrıcalık katmaktadır. Bir dağın ötesinde anlam taşır Erciyes. **Vakûrdur**, heybetlidir, ihtişamlıdır, büyüleyicidir, esrarengizdir... Ağrı’dan sonra sanırım hakkında en çok şiir yazılan dağ Erciyes’tir. Erciyes şiirleri antolojisi hazırlansa ortaya oldukça hacimli bir eser çıkacaktır kanaatindeyim.

Erciyes’e kim nasıl bakarsa onda görmek istediğini görür. Erciyes, romancıya farklı, şaire farklı, ressama, fotoğrafçıya, mîmara farklı yönlerden ilhâm kaynağıdır. Ârif Nihat Asya’nın Süleymânîye adını verdiği şiirinin eşsiz mısralarında tarih, şiir, resim ve mîmari iç içedir. Bu birlikteliğin hareket noktası, menbaı Erciyes’tir.

SÜLEYMÂNÎYE

*Dağ parçası kubbeler... ufaktan, iriden:
Gel, haşmeti gör yandan, ilerden, geriden;
Bir mûcize devrinde Sinan Erciyes’i
İstanbul’a dikmiş, getirip Kayseri’den.*

Bekir Oğuzbaşaran, Kayseri’nin yetiştirdiği önemli kültür-sanat adamlarından biridir. Ömrünü edebiyata adanmış; araştırmış, okumuş ve düşünmüştür. Yıllarca süren çalışmaları neticesinde oluşan birikimlerini nazım ve nesir kitapları şeklinde kaleme alarak, ölümsüzleştirmiştir.

Kayseri’nin Oğuzbaşaran’ın engin gönlünde olduğu gibi özellikle şiirlerinde apayrı bir yeri vardır. Onun şiirlerinde tarihî kişilerden günümüzün ilim ve sanat adamlarına; gelenek-görenek ve Kayseri ağzında kullanılan ifade, kavram ve kelimelerden Kayseri’ye ait özlü sözlerle; kısaca her şeyiyle bir bütün olarak Kayseri’yi bulabiliriz. Bu anlamda Bekir Oğuzbaşaran, Kayseri için hem eserleriyle hem de canlı kimliği ve kişiliğiyle büyük bir değer, kıymeti ölçülemeyecek bir hazinedir.

Oğuzbaşaran, uzun soluklu iki şiirinde -“Kayseri Destanı” ve “Kayserili Destanı”- bir Kayserili olarak bağrından çıktığı bu kadim şehri dünden bugüne; merkeziyle, ilçeleriyle, tarihiyle, doğasıyla, diliyle, insanıyla harf harf, hece hece mısralara döker. Sırf bu iki şiiri okumak bile Oğuzbaşaran’ın şair kimliğinin yanı sıra Kayseri hakkındaki birikimlerinin ne düzeyde olduğunu bize net bir şekilde gösterir.

Bekir Oğuzbaşaran, Kayseri ile o kadar özdeşleşmiştir ki şiirlerinden birine -bizim de bu yazı münasebetiyle söz edeceğimiz- “Ben Kayseriyim” adını vermiş ve yine okuru geçmiştten günümüze emsalsiz bir yolculuğa çıkarmıştır.

“Ben Kayseriyim” şiiri üç bölümden oluşuyor. Şiirin tamamı 38 mısradır ki bu sayı Kayseri’nin plakasıdır. Şair Kayseri telmihine mısra sayısıyla başlıyor.

Birinci bölüm “Tarih ve Doğa Kızı” adını taşıyor. 18 mısradan oluşan şiir hece ölçüsünün uzun kalıplarından olan 14’lü hece ile yazılmış. Şiirde tam kafiye ve redif kullanılmış. Oğuzbaşaran, Roma Dönemi’nden Selçuklu’ya, Osmanlı’ya ve günümüze uzanan bir yelpazede duygularını dile getirmiş. Şiirde redif olarak tercih edilen iyelik ekleri Kayseri’yi bir bütün olarak benimsemenin, kabul etmenin ve içselleştirmenin nişânesi olarak tercih edilmiş. Şiir şu şekilde:

TARİH VE DOĞA KIZI

*Gesi bağında cânân, Erkilet’te Hasan’ım
Sakarya’da gönüllü, liseli kahramanım
Miralay Şehit Nâzım, bayrağa düşen kanım
Kerem ile Aslı’da belki de ilk romanım
Pınarbaşı, Yahyalı, nakış nakış Bünyan’ım
Makarr-ı Ulemâ’yım, mektep, medrese, han’ım
Kızılırmak, Zamantı, Yamula’da limanım
Fetihler Kapısı’yım, Afşin’im, Alparslan’ım
“Tüm dünyâ senin” dedi, Yüce Oğuz Kağan’ım
Yabanlu Pazarı’nda ipek yüklü kervanım*

*Kültepe, Kaniş, Karum, Roma’da bezirgânım
Gevher Nesibe afîf, aşk şehîdi sultânım
Mahperi Hunat Hâtun, külliye kuranım
Hem taşı konuşturan, hem taşla konuşanım
Makarr-ı Şuarâ’yım; şâir, âşık, ozanım
Mevlevî Remzi Dede, naatlarda Yaman’ım
Boram boram Selçuklu, Eretna ve Osman’ım
Kitaplara sığar mı binlerce hüsn ü ânım?*

“Ben Kayseriyim” şiirinin ikinci bölümü “Gönüllerdeki Sızı” olarak adlandırılmış. 10 mısradan oluşan bu bölüm de 14’lü hece ölçüsü ile kaleme alınmış. Yine tam kafiye ve redif kullanılmış. “Tarih ve Doğa Kızı”nın mütemmimi şeklinde yazılan şiirde, manevî duygular kendini daha yoğun hissettirmektedir. Şiirin tam metni şu şekilde:

GÖNÜLLERDEKİ SIZI

*Savaşta Battal Gâzî, sulhta Ahî Evran’ım
Bâzen bir Yûnus Emre, bâzen Karac’oğlan’ım
Kapusbaşı diyorlar, Toros’ta çağlayanım
Bütün felâketlerde, en fazla ağlayanım
Yoksula merhamette yüreği dağılayanım
Zâlîme karşı koyan, Hakk’a el bağlayanım
Kubbe kubbe mühürlü, kemer, kümbet her yanım
Çeşmeyim gürül gürül, câmide şadırvanım
Erciyes’te yilkı at, Gediris’te hozanım
Toprağıma bağlıyım, yurduma bahçıvanım...*

“Ben Kayseriyim”in üçüncü ve son bölümüne “Şehirlerin Yıldızı” adı verilmiş. 10 mısradan müteşekkil bu bölüm de diğer iki bölüm gibi 14’lü hece ölçüsüyle yazılmış. Yine tam kafiye, sahiplenmenin belirtisi olarak iyelik ekleri redif olarak tercih edilmiş. Diğer iki şiirden farklı olarak tarihî kişiliklere daha fazla yer verilmiş. Şiirin bu bölümünün de tam metnini aşağıya alarak değerlendirmemizi noktalıyoruz.

ŞEHİRLERİN YILDIZI

*Ben Abdülmennan oğlu Mimar Koca Sinan’ım
Mevlânâ’ya ilk hoca, o Seyyid-i Sırdan’ım
Somuncu Hâmid Velî, mü’min ruhlar karanım
Ben Kadı Burhâneddin, hem şâir, hem hâkanım
Şeyh İbrahim Tennûrî, aşkla “Gülzâr” yazanım
Seyrânî, Dadaloğlu, iki büyük ozanım
Dâvûd-ı Kayserî’yim, ilim-irfan vatanım
Hacı Kılınç, Melikşâh, Tâceddin, Turesan’ım
Şem’un El Gâzî’yim ben, bir kissa-i Kur’ân’ım
Kayseri ve Erciyes, işte Altın Destân’ım...*

DÖRT DÖRTLÜK CİNAYET

Nuri Demir

Yeni Türk Edebiyatı hocamız Meftun Bey bizi düpedüz aşağılıyordu:

“Anlaşıldı. İçinizden bir yazar, bir şair asla çıkmayacak. Ama öyle görünüyor ki çok sayıda Oblomov çıkacak...”

Hocanın ne demek istediğini anlamıştık. Başlarımızı öne eğdik. Hoca devam etti:

“...Bari bir yazarla tanışın da burada geçirdiğiniz dört yıl bir işe yarasın.”

Öteberisini topladı. Sırtını dönüp kapıya yöneldi.

“Hangi yazar hocam?” diye bağıştık. Başını çevirmeden; “Siteye bakın” dedi, “orda yazıyor.”

Çıktı gitti. Kim öğrenciler hemen akıllı telefonlarına sarıldılar. Feyyaz’a baktım, o hiç bir şey olmamış, hocanın öfkesini üzerimize çeken fikir sanki kendisinden çıkmamış gibi, boş boş etrafına bakınıyor, öylece sırtıyordu.

Her şey hocamızın sınav yerine geçmek üzere bize bir ödev vermesiyle başlamıştı. Ödevin konusu “kişilik tasviri” idi. Gerçek ya da hayali bir kişiyi ele alacak, onun ruh ve kişilik özelliklerini kâğıda dökecektik. Okumayı, edebiyatı bir angarya olarak gören bizler için kolay bir iş değildi bu. Hadi okumayı sevmiyorduk da, ya diğerleri? Bugün öğrenci kimliğimizde Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi yazıyorsa bunun nedeni, içinde rakam olan derslerden de nefret etmemizdi. İte kaka bu fakülteye kapağı atmış, böylece liseden sonraki dört yılımızı bir biçimde kurtarmıştık. Ama hepsi bu kadardı, ne bir idealimiz, ne de bir umudumuz vardı. Son sınıfa gelmiştik ama mezun olduktan sonra ne yapacağımızı bilmiyorduk. Öğretmenlik formasyonu alanlar şanslıydı, atanabilirlerse öğretmenlik yapacaklardı, peki ya bizler? Puanı düşükler, tembeller? Hoca galiba haklıydı. Ama ne yaparsınız ki tem-

bellik insanın doğasında olan bir şeydi. Eskiden ellerimizle yaptığımız işleri bugün makineler yapıyorsa bu, insanın çalışmayı sevmediğini göstermez mi? Zaman zaman, insanın yaşamını kolaylaştıran parlak fikirler, devir açıp devir kapatan icatlar acaba tembellere ait olabilir mi diye düşünmüşümdür. Öyle ya, icat ihtiyaçtan doğar, derler. Nitekim en tembelimiz Feyyaz bu düşüncemi haklı çıkarmıştı.

Feyyaz’ın ne yaptığına gelince... Çok soğuk bir kış günüydü, iki günden beri Ankara’da beyaz ve siyahtan başka renk bırakmayan kar, gecenin dondurucu ayazını da yemiş, caddeler, kaldırımlar buz pistine dönmüştü. Böyle bir havada kimse dışarı çıkıp kolunu bacağına kırmak istemediğinden, öğrenciler Dikimevi Yurdunun soğuk kantinini tika basa doldurmuştu. Feyyaz’la ben bir köşede miskin miskin oturmuş, tasvir ödevini düşünüyorduk. Ödevi ertesi gün hocaya teslim etmemiz gerekiyordu ve biz daha kalem oynamamıştık. Feyyaz cam kenarında, kayıtsız hareketlerle, nefeslerimizin buğuladığı camları parmağıyla silerek küçük delikler açıyor, buz tutmuş bahçeye bakıyordu. Ne olduysa birdenbire ayağa kalktı, cama bir şeyler yazmaya başladı. İşini bitirdiğinde camda kocaman harflerle “Oblomov” yazıyordu. Ben yazıyı görür görmez; “Evet” dedim, “hepimiz Oblomov’uz.”

Durumumuzu özetleyen bundan başka bir kelime bulamazdık. Dört yıllık fakülte hayatımızda hocalarımız beyinlerimize bir sürü kitap, bir dolu yazar ismi sokuşturmaya çalışmış, ancak bizler bunları sınav gününe kadar ezberlemiş, sonra da unutmuştuk. Ama nedense “Oblomov”u unutmamıştık, İvan Gonçarov’un bu tembel, uyuşuk karakterini aramızda adeta yaşatmıştık. Belki de genel durumumuza uyduğu, çoğu halleri bize benzediği için...

Ama Feyyaz o gün başka bir şey söylüyordu: “Oblomov karakterini tasvir edelim!” Çıkıştım: “Oğlum, adam yıllar önce tasvir etmiş zaten. Biz neyini tasvir edeceğiz?” Feyyaz kendinden emindi. “Uyarlayacağız” dedi. Bir şey anlamayarak yüzüne baktım. Feyyaz devam etti. “Kitapta ‘Oblomov’un Rüyası’ diye bir bölüm var. Eleştir-menlere göre bu bölümde yazarın tasvir gücü doruğa çıkmış.” Meraklanmıştım. “Eee?”

“Demem o ki, Oblomov yerine Türkçe bir isim bulacağız. Mesela ben ‘Abidin’ diye çevireceğim. Mekân isimlerini de Türkiye’deki mekânlarla değiştirdik mi, tamamdır.”

İyi fikirdi. Zafer Çarşısı’na gidip kitabı satın aldık. Kitabın

Oblomov’un Rüyası adlı bölümü tam tamına kırk altı sayfa tutuyordu. Burada her ödevde yetecek kadar tasvir vardı. Sayfaları paylaştık. Ben Oblomov’u ses uyumuna uydurarak “Ablamın Oğlu” olarak değiştirdim. Kopyala, yapıştır türünden, kendimizi fazla yormadan yaptığımız ufakık bir çalışmadan sonra ödevimizi tamamladık ve gününde hocaya teslim ettik.

Aradan bir hafta geçmişti ki, ödev notlarımız internet sitesinde yayınlandı. Sınıfta sadece iki öğrenci dört üzerinden dört almıştı; Feyyaz ve ben... Hoca ilk dersinde ödev kâğıtlarımızı sınıfa getirmiş ve şaşkınlığını gizlemeyerek; “Aferin çocuklar” demişti. “Doğrusu beklemiyordum. Ama yok böyle bir tasvir. Demek ki neymiş?”

Hocanın dilinden hiç düşürmediği sözü tüm sınıf birlikte haykırmıştı:

“Kanatlarımızı açmak gerekiyormuş!” Sonra ödevlerimizden seçtiği bazı tasvirleri coşkuyla okumuş ve verdiği emeklerin karşılığını sonunda almış bir eğitimci olarak sınıfa seslenmişti:

“Çocuklar açın kanatlarınızı! Ne demişler; açılmamış kanatların büyüklüğü belli olmaz.”

Bizdeki kasılmayı görmeliydiniz... Sevinçten uçuyorduk, kanatlarımız açılmıştı bir defa; saklayamadığımız bir böbürlenmeyle göğsümüzü kabarta kabarta dolanıyorduk. İyice havaya giren Feyyaz “artık bir roman da biz yazmalıyız.” diyerek hazırlıklara başlamıştı.

Ama sevincimiz uzun sürmedi. Bir gün hoca kıpkırmızı olmuş bir yüzle sınıfa geldi.

“Ablamın Oğlu!” diye bağırды. Bir şeyler olacağını sezmiş gibi kulaklarıma kadar kızardığımı hissettim. Herkes şaşkın gözlerle bir hocaya bir de bana bakıyordu. Hoca devam etti: “Aferin Ahmet! Oblomov’u ‘Ablamın Oğlu’ diye çevirmek harika bir buluş! Ama bir şeyi merak ettim...”

Hoca kendini daha fazla tutamayarak sinirli sinirli güldü: “Ablanın oğlu Moskova’da mı yaşıyor?”

Sınıfta bir kahkaha yükseldi. Hoca büsbütün köpürmüştü. Kürsüye vurdu:

“Susun! Bir intihali’ bile doğru dürüst yapamıyorsunuz.”

Feyyaz ve ben adeta yerin dibine girmiştik. Ah sersem kafam, ah dikkatsiz kafam! Uyarılama yaparken her şeyi değiştirmiş ama Moskova’yı Ankara yapmayı unutmuştum! Ama işin asıl tuhaf olan yanı, hocanın da bunu ilk başta fark edememiş olmasıydı.

Hoca sınıftan çıkarken başını sallamış ve bize gözdağı vermeyi ihmal etmemişti:

“Ben size yapacağımı bilirim!”

İşin iç yüzünü bir hafta sonra öğrendik. Hoca bir değerlen-

dirme toplantısında ödevlerimizi diğer öğretim üyelerine de okumuş ve “Söylesenize, böyle dört dörtlük tasvirleri benim diyen hangi yazar yazabilir? Göreceksiniz, bu okuldan çok ünlü bir yazar çıkacak!” diye böbürlenmişti. Onu dinleyen genç bir yardımcı doçent düşünceli düşünceli ayağa kalkmış ve “Hocam, bu okuduklarınız bana hiç de yabancı gelmedi ama!” diyerek, hiç üşenmeden gidip çekmecesinden İvan Gonçarov’un kitabını almış ve ona göstermişti.

Doğrusu kimse o durumda Meftun hocanın yerinde olmak istemezdi. Aldatıldığına mı yansın, yılların edebiyatçısı olarak çok bilinen klasik bir eserden bihaber olduğunun anlaşılmasına mı, kendisinden kıdemsiz meslektaşları arasında küçük düşmesine mi...

Böylece Meftun hoca, “Ben yandım, onlar da yanacak.” diyerek bize diş bilemeye başladı ve bizimle ilişkisini hoca-öğrenci düzeyinden tamirci-çırak düzeyine indirdi. Her fırsatta bazen açık, bazen ince alaylarla bize dokunduruyor, işin kötüsü, not dağıtımında bize oldukça cimri davranıyordu.

Ama bu böyle süremezdi; böyle giderse yıl sonunda mezun olmamız tehlikeye girerdi. Hocaya kendimizi affettirmekten başka çaremiz yoktu. Onun dersinden kala kala iki sınav kalmıştı; bunlardan ilki, hocanın yine ara sınav yerine geçmek üzere planladığı “yazarlarla mülakat” ödeviydi. Bu ödevden yüksek not almamız şarttı.

“Yazarlarla mülakat” ödevinde de hoca hep yaptığı gibi sınıftaki öğrencileri ikiye bölme ve üçerli gruplara ayırmış, bunu yaparken de biz iki kafadarı; Feyyaz ve beni gene aynı grupta toplamıştı. Her grup Ankara’da yaşayan bazı yazarları evlerinde ziyaret edecek, eserleri hakkında onlara sorular soracak ve aldıkları yanıtları bir röportaj formatında kâğıda dökenekti.

Hocanın bizi hepten gözden çıkardığı, bizim yapacağımız röportajdan hiçbir beklentisinin olmadığı kolayca anlaşılıyordu. Öyle ki, hoca diğer gruplara Mustafa Kutlu, Cemal Şakar, Rasim Özdenören gibi ülkemizin tanınmış öykücülerıyla görüşmeler ayarladığı halde bize uygun gördüğü yazar, o güne dek adını duymadığımız Nimet Karaca adında biriydi. Bilgisayarda arama motoruna Nimet Karaca diye yazdık. Kadıncağızın sadece, Ölüm Kapıda Bekliyor adında, yıllar önce basılmış bir romanı ile korku ve gerilim türünde yazdığı birkaç öyküsü vardı. İnternette etraflıca yaptığımız bir araştırmadan sonra onun bir yerel gazetede bulmaca köşesi hazırladığını, arada bir makale yazdığını öğrendik.

Hoca gruplara, görüşecekleri yazarların adreslerini, görüşme gün ve saatlerini bildirmiş, görüşmeye giderken o yazarın en az bir eserini imzalatmak üzere yanımızda götürmemizi öğütlemişti. Biz de hocanın bu tavsiyesine uyarak Ölüm Kapıda Bekliyor’u aramak üzere, bir Cumartesi günü doğruca Zafer Çarşısı’na gittik. Nerdeyse tüm kitapçıları dolaştık ama kitabı

bulamadık. Son görüştüğümüz yaşlı kitapçı, boşuna buralarda oyalanmamamızı, bu türden eski kitapları ancak Adil Han’daki ikinci el kitapçılarda bulabileceğimizi söyledi. Adil Han yakındı, orada da epey raf karıştırdık, sorduk soruşturduk ama yoktu, ne Nimet Karaca’yı ne de onun Ölüm Kapıda Bekliyor adında bir kitabını tanıyan vardı. Saat üçe gelmek üzereydi, görüşme saat dörtteydi ve vaktimiz daralıyordu. Umudumuzu yitirmiş halde tam binadan çıkmak üzereyken, dip köşedeki bir dükkanın önünde, duvar dibinde sıralanmış eski kitaplar gözüme ilişti. Kitapların dışarıya korunaksız biçimde (çünkü onları Ankara’nın kar ve yağmurundan binanın eski saçakları koruyordu) rastgele atılmış olması, satıcının onları gözden çıkardığını gösteriyordu. Nitekim etiket yerine geçmek üzere gelişigüzel yırtılmış biçimsiz bir karton parçasının üzerinde, o bölümdeki kitapların tanesinin bir lira olduğu yazılıydı. İki koldan kitapların içine daldık. Nihayet onu bulmak bana nasip oldu.

Bu, ikinci hamur kâğıda özensizce basılmış, seksen sayfalık, ince bir kitaptı. Sayfaları sararmaya yüz tutmuştu ve grinin türlü tonlarının hâkim olduğu kapağında, karanlıklar içinde kaybolan bir koridorun her iki yanında sıralanmış kapkara kapılar görünüyordu.

Kızılay’da park yeri bulmuş sürücü gibi sevindiğimizi hatırlıyorum. Ama iki kişiydik ve bize bir kitap daha gerekliydi. Gerisi var mıydı? Satıcıya sorduk. Adam oturduğu yerden kalkmadan, hatta yüzümüze bile bakmadan “Orda yoksa yoktur.” diye homurdandı. Çuvala doldurup götürsek umurunda değildi.

Kitabı gocuğumun iç cebine soktum. Onu okumaya vaktimiz yoktu ve biz, fazla oyalanmadan bir belediye otobüsüne binerek, Nimet Karaca’nın Çankaya’daki evine doğru yola çıktık. Kuğulu Park’ta otobüsten indik ve yürümeye başladık. Buz tutmuş kaldırımlarda birbirimize tutunarak güçlüklerle ilerleyebiliyorduk. Ortalıkta pek fazla kimse görünmüyor, ayaklarımızın altında ezilen buzlu karın çıkırtılarına, yokuşları tırmanan otobüslerin zincir şıkırtıları karışıyordu.

Sonunda elimizdeki adreste yazılı sokağı bulduk. Burası daracık, parke taş döşeli, buz tutmuş bir yolun iki yanında beş katlı apartmanların sıralandığı dimdik bir yokuştı. Allah’tan yazarın evi ilk apartmandaydı ve biz o dik yokuşu tırmanmaktan kurtulmuştuk. Bir yarıları yolda, diğer yarıları kaldırımda olan otomobillerin altından buzdan sarkıtlar sarkıyor, bu durum onların günlerdir hareket etmediklerini gösteriyordu. Saate baktım; dörde çeyrek vardı. Girişe doğru yürüdük. Ayağında lastik çizmeler, üzerinde sadece boyunlu bir kazak bulunan çelimsiz bir adam, elinde bir kürekle, apartmanın girişindeki merdivenlere yapışmış buzları kırıyordu. Kapıcı olmalıydı. Onun yanından selam vermeden geçmiş olmamak için;

1 İntihal: Aşırma

“Kolay gelsin,” dedim. Adam arkamızdan seslendi:

“Sağol. Buzlara dikkat!”

Kapıcının buzlarını kazıdığı yerlere basmamaya özen göstererek binaya girdik. Bina eski, sıvaları dökük, boyasız ve bakımsız bir apartman olmasına karşın, girişin her iki yanında harekete duyarlı kameralar vardı. Yazarın dairesi üçüncü kattaydı. Asansör olmadığından üç kat merdiveni çıktık. Karşılıklı sıralanmış daire kapıları tuhaf sayılacak biçimde koyu bir renge boyanmıştı ve kapıların yanında bulunan depoların eğreti kapaklarının kanatları arasından depoya tam sığdıramamış bisikletlerin tekerlekleri görünüyordu. Ayak seslerimiz, loş bir otomat ışığının aydınlatığı daracık koridorda yankılanıyor, dışarıda böyle bir havada ne sattığı anlaşılamayan bir seyyar satıcının derin, boğuk bağırtısı duyuluyordu. Hemen önümde yürüyen Feyyaz, kapı üstündeki daire numaralarını saydıktan sonra köşedeki daireyi işaret etti: “İşte dokuz numara...”

O yana yürüdük. Tam kapı önüne gelmiştik ki Feyyaz ellerini yana açarak aniden durdu. Sonra, yakında bir ağaç dalına konan kuşu ürktümek istemeyen bir avcı edasıyla bana dönüp parmağını ağzına götürerek sus işareti yaptı. “Ne oluyor” demeye kalmadan, sert bir şeyin yerde sürüklenişine benzer sesler duyuldu. Olduğumuz yerde çakılı kalarak kulak kabarttık. Az sonra zilini çalmayı düşündüğümüz dokuz numaralı kapının arkasından gürültüler, ayak sesleri geliyordu. O arada bir kadının çığlığını duyarak irkildik. Kadının çığlığını koşuşturma sesleri takip etti. Anladığımız kadarıyla dokuz numaralı dairede şiddetli bir boğuşma yaşanıyordu.

Dehşete düşmüştük. Birkaç adım geri çekilerek kapıdan uzaklaştık.

“Acaba yanlış eve mi geldik?” diye mırıldandım. Feyyaz cebinden adres kağıdını çıkardı, bir kez daha baktı:

“Mezarcı apartmanı, daire dokuz... Adres doğru...”

Bu arada kavgacılar kapıya yaklaşmış olmalıydı, zira kadının bağırışlarını daha net duymaya başlamıştık:

“Yapma... Bırak... Bırak!.. Ahh!.. İmdaaat!”

Ardından bir patırtı daha koptu. Dehşet verici bir iniltiden sonra sesler bir anda kesildi. Donakalmıştık. Ne yapacağımızı bilemez halde, gerisin geri birkaç adım daha attık. Bu arada kadının böğürtüsünü duyduk. Kadının böğürmesiyle birlikte, kapıya birkaç cılız yumruk darbesi indi. Kadıncağız can havliyle kapıya yükleniyor olmalıydı. Sonra o da kesildi. Ardından kapı kolunun şıkırdadığını duyduk.

Dizlerimin bağının çözüldüğünü hissettim. Kapıdan çıkacak kişi muhtemelen bir katildi ve bizi orada görmemeliydi. O panikle Feyyaz’ı kolundan çekerek karşı dairenin deposuna doğru sürükledim. Kanadına yüklenerek deponun içine girdik ve soluğumuzu tutarak bekledik. Deponun kapısının iki kanadı arasındaki açıklıktan dokuz numaralı dairenin kapısı görünüyordu. Dairenin kapısı usulca açıldı ve eşikte, her iki elinde kana bulanmış bulaşık eldiveni bulunan, geniş dazlak kafalı, iriyarı bir adam görüldü. Yüzü kıpkırmızıydı, göğsü inip kalkıyordu. Adam donuk gözleriyle koridora uzunca baktı. Sonra kapıyı yeniden usulca kapattı ve bizim bulduğumuz yöne doğru ağır adımlarla yürümeye başladı. Biz can havliyle büzüşmüş halde, birbirimizin yürek atışlarını duyuyorduk. Adam geldi, geldi, ter ve kan

kokulu rüzgarını yüzümüze savurarak hızlı fakat sessiz adımlarla yanımızdan geçti. Birkaç saniye sonra, açılan bir başka kapının gıcirtısını duyduk. Ardından dışarının buzlu ayazını bedenimizde hissettik.

Daracık deponun içinde, hiç kımıldamadan ve adeta nefes bile almadan bekledik. Orada öylece ne kadar kaldığımızı bilmiyorduk. Bizim için zaman anlamını yitirmiş gibiydi. Kuru rüzgar arada bir uğulduyor, rüzgarın yavaşça salladığı kapının ürpertici gıcirtısı duyuluyordu.

Bu katlanılabilir bir durum değildi, cesaretimiz topladık ve deponun kapısını birazcık daha aralayarak, büyümüş gözlerimizle koridora baktık. Koridorun sonunda yangın merdivenine açılan demir kapı hâlâ salınmakta ve gıcırdamaktaydı.

Her şey bir anda olup bitmişti. Korkudan dizlerimizin bağı çözülmüş halde dik durmaya çalışarak depodan çıktık. Tuhaf biçimde, karşılıklı sıralanmış kara kapıların arkasında beşer sesi duyulmuyordu, binanın üzerine ölü toprağı serpilmiş gibiydi. Feyyaz kuruyan dudaklarını diliyle ıslattıktan sonra;

“He... Herif kadını ö...öldürdü!” diye kekeledi.

Derin bir nefes alarak;

“Çabuk çıkalım buradan,” diyebildim.

Ayaklarımızın ucuna basarak hiç arkamıza bakmadan merdivenleri indik ve kendimizi dışarı attık. Sokağa adımımızı atar atmaz pusuda bekleyen buzlu ayaz bir bıçak gibi yüzümüzü yeniden kemirmeye başlamıştı. Batma hazırlığındaki güneş, buz kalıbında unutulmuş gümüş bir para gibi uzak ve fersizdi artık.

Biraz nefes almak ve ne yapacağımıza karar vermek üzere köşe başındaki pastaneye gidip oturduk. Kalbimiz hâlâ küt küt atıyordu. Birer çay söyleyip biraz soluklandıktan sonra ilk konuşan Feyyaz oldu:

“155’i arayalım.”

Düşündüm, 155’i aradığımızda polis kimliğimizi öğrenmek ister, bir sürü soru sorardı. Öğrenci halimizle, son senemizde, gurbet ellerde, işin yoksa uğraş dur... Hem orada bir cinayet işlenmişse, ki biz buna inanıyorduk, polis zaten

önünde sonunda olaya karıştırdı. Ama içerideki kadın yaralı olabilirdi. Bu yüzden hemen 112’yi aradık, durumu anlattık ve beklemeye başladık. Feyyaz üşüyen ellerini ısıtmak için çay bardağını avuçlayarak;

“Şansa bak!” dedi, pencereden dışarı uzunca baktı ve bir süre düşündü. Sonra uzun düşünceler sonunda kurulmuş bir cümle olduğunu belli edercesine kelimelerin üzerine basarak; “Düşünüyorum da” diye devam etti, “ömrünüzde ilk defa göreceğiniz birinin evine gidiyorsunuz ve siz oraya vardığınızda o evde bir cinayet işleniyor. Bu... Bu nasıl bir şanstır?”

O anda buna kafa yoracak durumda değildim. Sustum.

Bir çeyrek saat kadar bekledikten sonra gittikçe yaklaşan bir siren sesi duyduk; çok geçmeden bir ambulans buzlu karı kamçılایan zincirlerini şakırdatarak apartmanın önünde durdu. Ambulanstan üç sağlık görevlisi indi ve ikisi önde diğeri arkada bir sedyeyi taşıyarak hızlı adımlarla apartmana girdiler. Sandalyelerimizi cama yaklaştırdık ve yeniden beklemeye başladık. Olanlarla bizden başka ilgilenen yoktu, ne de olsa bu beş milyonluk kentte bir sokağa bir ambulansın girmesi sık karşılaşılan bir durumdu. Ama biz biliyorduk; yarınki gazeteler Ankaralı yazarlarımızdan Nimet Karaca’nın hunharca işlenmiş bir cinayete kurban gittiğini yazacaklardı.

Aradan beş dakikadan fazla bir süre geçti, hâlâ apartmandan çıkan olmadı. Ambulansın şoförü aşağı inmiş, sundurmanın altında sigara içiyordu. O anda aklıma bir endişe düştü. Feyyaz’a dönerek;

“Ya zile basıp basıp giderlerse?” diye sordum. Feyyaz;

“Bilmem” diye cevap verdi. “Kırarlar her halde.”

“Neye kırsınlar ki? Asılsız ihbar deyip dönerler. Bu ülkede 112’ye yapılan ihbarların yüzde doksan altısı asılsız olduktan sonra. Bence kırmazlar.”

Endişe iyiden iyiye içimi kemirmeye başlamıştı ki apartmanın kapısında bir adam belirdi. Apartmanın kapıcısıydı bu, lastik çizmeleriyle sokağın yukarısına doğru koşar adımlarla yürüdü, buzlu kaldırımda bir iki defa dengesini kaybedip düştüyse de her defasında yeniden ayağa kalkıp koştu ve ileride sağdaki bir binanın içine girdi.

“Tamam” dedim. “Galiba çilingir çağıracak.”

Bir korku filmi izliyor gibiydik; ama artık sıcak, kalabalık bir pastane köşesinde kendimizi güvende hissediyorduk. Korkularımızın yerini biraz kaygı, biraz da merak almıştı.

Ne var ki çok geçmeden akşamın puslu alacakaranlığı bir kabus gibi sokağın üstüne çöktü. Bu yüzden kapıcının dönüşünü göremedik. Bir sokak lambasının ölgün ışığı apartman girişini az buçuk aydınlatıyor, ambulans arka kapısı açık halde hâlâ bekliyordu.

Feyyaz çayından bir yudum çekerek, adet edindiği üzere, sözlerini tartıyormuş gibi ağır ağır konuştu:

“Şimdi,” dedi, kelimeyi uzatarak, “olayın tek görgü tanığı biziz. Polise gidip gördüklerimizi anlatsak?”

Benim gözüm hâlâ ambulanstaydı.

“Tamam, anlatırız” dedim, “polis hele bir gelsin.”

Birer çay daha söyledik.

“Acaba hırsız mıydı?”

“Sanmam” dedim, “bence kocasıydı.”

O anda kadının yazdığı kitabın adı düştü aklıma. Ölüm Kapıda Bekliyor... İster istemez elimi cebime attım, kitabı çıkardım, gözüm kitabın kapağına takıldı kaldı. Ürpererek titredim.

“Feyyaz!” diye bağırdım. “Kapı! Kapılar... Siyah kapılar...”

Sesim öyle yüksek çıkmıştı ki Feyyaz irkildi.

“Ne kapısı?”

“Yazarın evi,” dedim. “Kapiya dikkat ettin mi? Siyahtı!”

Feyyaz gene bir şey anlamamıştı. Ben devam ettim:

“Kitabın kapağına bak!”

Feyyaz kitabı eline aldı, baktı. Beti benzi sarardı, gözleri büyüdü. Kitabı nereye koyacağını bilemedi, anlaşılabilir bir kaş göz işareti yaptıktan sonra onu çabucak iç cebine yerleştirdi. Ben şaşkın şaşkın bakıyordum. O kaşlarını bir kez daha kaldırarak pastanenin dönerli kapısını işaret etti. Dönüp baktım, bakmamla birlikte gözlerimin adeta yerinden fırladığını hissettim. Kalbim yeniden küt küt atmaya başladı. Aman Allah’ım! O idi. Katil!

Adam iri cüssesiyle kapıdan girdi, donuk gözleriyle etrafa şöyle bir göz attıktan sonra bir külhanbeyi edasıyla sallanarak içeri yürüdü, hemen yanımızda bulunan bir sandalyeye sırtı bize dönük olarak oturdu. Kabanını bile çıkarmamıştı, elleri ceplerine sokarak, bizim gibi o da sokağı izlemeye koyuldu.

Biz nefesimizi tutmuş onu izliyorduk. Feyyaz kulağıma yanaşarak;

“Bu... Bu neye geldi şimdi?” diye yeniden kekelemeye başladı.

Ben adamdan gözlerimi ayırmadan, sesim titreyerek;

“Bir kitapta okumuştum,” diye fısıldadım. “Bir katil cinayeti işlediği yere mutlaka gelirmiş.”

Tam sözümü bitirmiştik ki, ortalığı polis sirenleri inletmeye başladı. Sokak bir anda kalabalıklaştı. Bazı üniformalı ve sivil polisler apartmana girdiler. Pastanede bütün başlar o yana çevrildi. Feyyaz’ın kulağına eğildim;

“Hadi, çaktırmadan kalkalım.”

Kalktık, içtiğimiz çayların parasını ödemek üzere kasaya yöneldik. Feyyaz hesabı öderken, ben katilin oturduğu sandalyeye doğru kaçmak bir bakış attım.

Adam yerinde yoktu!

Kapıdan çıkarken Feyyaz’ın kolunu dürttüm:

“Katil gitmiş!”

Feyyaz para üstünü cebine yerleştirdi.

“Gördüm,” diye cevap verdi. Eliyle polis otosunu gösterdi: “Bak!”

O tarafa baktığımda, adamın elleri ceplerinde, polis otosuna eğilmiş, önde oturan memurla bir şeyler konuştuğunu gördüm. Onlar konuşurken apartmanın kapıcısı otunun yanına geldi, doğruca adamın koluna girdi ve bir şeyler anlatarak onu otopan uzaklaştırdı. Biz ağzımız açık, hayretler içinde olanları izliyorduk.

“Feyyaz, bu adam ne yapıyor?” diye sordum. Feyyaz başını sallayarak;

“Oyun oynuyor,” diye cevap verdi. “Bir şeyden haberi yokmuş gibi davranıyor alçak!”

Nitekim adam bağırma, kendini yerden yere atmaya başladı. Feryatları bulunduğumuz yerden duyuluyordu. Feyyaz gene;

“Hadi gidelim, polise gerçeği anlatalım.” dedi.

Benim kafam karışmıştı. Adımlarımı yavaşlattım.

“İyi de” dedim. “Ya bize inanmazlarsa, o saatte sizin orada ne işiniz vardı, diye sorarlarsa?”

“Hoca gönderdi, deriz.”

“Gene inanmazlar. Katil, bir koca yıl durdu durdu da sizin geleceğiniz günü, sizin geleceğiniz saati mi seçti, derler.”

Feyyaz gözlerini kaldırdı, bir süre düşündü ve sonra başını sallayarak bana hak verdiğini belli etti. Gerçekten işler karışık gibi görünüyordu. Polise yardımcı olmak görevdi ama korkularımız bizi bundan alıkoymuyordu. En doğrusu, biz o apartmana hiç gelmemişiz gibi, olayları kendi seyrine bırakmaktı.

Öyle de yaptık, olayları kendi seyrine bıraktık ve belediyenin otobüsüne binerek, hiç beğenmediğimiz, ama ileride konforunu çok ama çok arayacağımız Dikimevi Yurduna doğru yola çıktık.

-/-

Adım Ahmet Balaban... Size bu satırları Sincan Kapalı Cezaevinden yazıyorum. Tam sekiz yıl yedi ay yirmi iki gün olmuş. Vakit ne çabuk geçmiş demeyi çok isterdim ama burada tükenen vakit değil, ömür...

Duyduğumuza göre, maktul yazar Nîmet Karaca’nın katil kocası Müştak Karaca gene dul ve zengin bir hanımla evlenmiş. Müştak Karaca’nın cinayet günü akşam beşe kadar tamirhanede olduğunu söyleyerek yalancı tanıklık yapan oto tamircisi, bir içki sofrasında gerçek katilin kim olduğunu ağzından kaçırmış. Ama namussuz adam savcılıkta ağız değiştirip önceki ifadesini tekrarladığından, yeniden yargılanma hayallerimiz şimdilik suya düşmüş durumda.

Savcı, bundan sonraki cezamızı Feyyaz’la aynı koğuşta çekmemiz için avukatımızın yaptığı son başvuruyu da reddetti.

Ha, az daha unuttuyordum, bu arada ben yazar oldum; Dört Dörtlük Cinayet adlı kitabım çok satanlar listesine girdi.

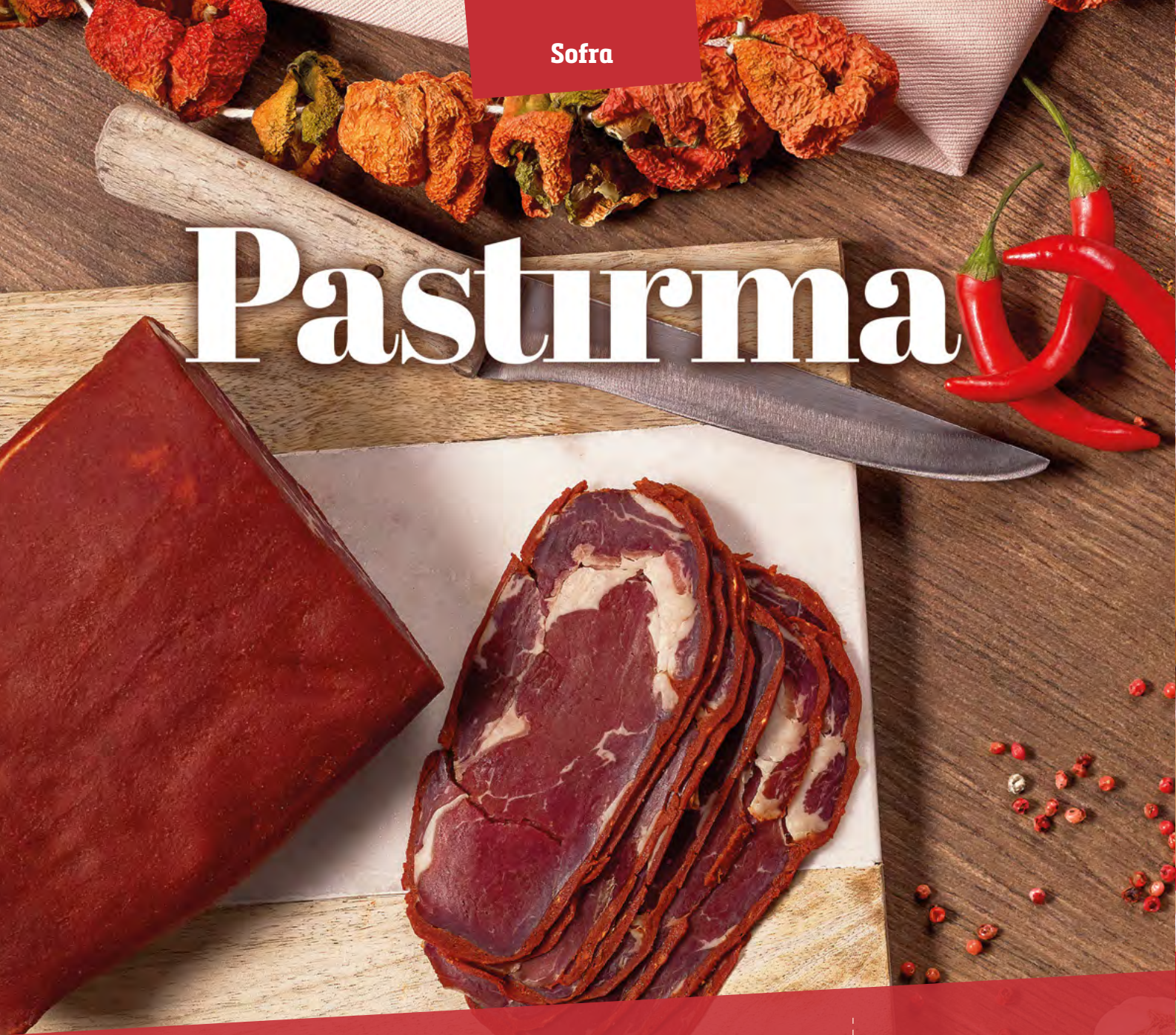
meydan döner

DÖNER MEYDAN’DA YENİR!

Meydan Döner
Cumhuriyet Meydanı
Küme Evler No:1 Kayseri

Pastırma

HAZIRLANIŞI

Bütün haldeki etin üzerini belli aralıklarla 5 cm'lik derinlikler oluşacak şekilde bıçakla delin. Açılan delikleri tuz ile doldurun. Tuza buladığınız bütün eti derin bir kabın içine alın. Et kanlı suyunu salıp tuzu eminceye kadar, soğuk bir yerde 7 gün bekletin. Bir hafta beklettikten sonra eti akan suyun altında yıkayıp iyice kurulayın. Daha sonra kalın bir beze sarın. Üzerine ağırlık yerleştirin. Sarmış olduğunuz bezi sabah ve akşam olmak üzere günde iki kez değiştirin. Bu işleme etten su çıkmayana kadar yaklaşık 3 gün boyunca devam edin. Eti, mutfak ipi ile kısa kenarından bağlayın. Güneş olmayan hava akımının çok iyi olduğu bir yerde 9-10 gün süreyle asarak kurutun. Çemeni için sarımsakların kabuğunu soyup kıyın. Kalan malzemeyi ekleyip azar azar su ilave ederek boza kıvamında karışım elde edin. Kuruyan etin üzerine (her tarafını kaplayacak şekilde) bu karışımı sıvayın. Pastırmanın uç kısmını mutfak ipi ile bağlayın ve kurutmak için tekrar beze sarıp soğuk bir yerde asarak 10 gün daha bekletin. İnce ince dilimleyip servis yapın. ■

afiyet olsun...

Malzemeler

1,5 kg dana eti (sırt kısmından)
250 gr tuz
Çemen Malzemesi
100 gr sarımsak
230 gr kırmızı toz biber (tercihen orta acılı)
230 gr çemen tozu
30 gr kimyon
25 gr baharat karışımı (karanfil, tarçın, karabiber, zencefil, yenibahar)
30 gr tuz
Su

Emirgan Köftecisi

Fevzi Çakmak Mah. Sivas Bulv. No: 87
Emirgan Parkı İçi Kocasinan / Kayseri

www.kaytur.com.tr

Kültürden...

Kültür-Sanat Şehri Kayseri

Şehrimizi kültür-sanat şehri haline getirmek için yapılan çalışmalar hız kesmeden sürüyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, kültür sanat alanında yapılan çalışmalarla şehrin tamamına ulaştıklarını belirtti ve düzenlenen etkinliklerle Kayseri'yi ilim, kültür ve sanatın da merkezi yapmak için gayret ettiklerini söyledi. Kültür sanat alanında yapılan çalışmalarla ilgili çok çarpıcı rakamlar verdi.

En başta gelen sorumluluklarımızdan birisinin de tarihimizin bize bıraktığı kültürel mirası geleceğe taşımak olduğunu ifade eden Başkan Çelik, "Ticaret Şehri, Sanayi Şehri, Hayırseverler Şehri, Planlı Şehir gibi vasıflarla tanınan Kayseri'nin aynı zamanda bir Kültür Şehri olduğunu vurgulamak ve bu vurgunun gereği olan çalışmaları yapmak zorundayız. Bu bilinçle kent merkezi ve ilçelerimizde alt ve üst yapıda çok ciddi çalışmalar yapıyoruz; ancak aslında biz her alanda kapsamlı bir altyapı çalışması gerçekleştiriyoruz. Sporda, kültür ve sanatta, bilimde ve diğer alanlarda güçlü bir altyapı kurma gayreti içindeyiz. Kayseri'den daha çok sanatçı, daha çok yazar, daha çok sporcu, daha çok bilim adamı çıkmasını arzu ediyoruz. Bunun tek yolu da sanatla, sporla, bilimle, kültürle uğraşan insan

sayısını artırmaktan ve isteyen herkese bu imkanları sunmaktan geçiyor. İşte bu nedenle Kayseri'de çok ciddi bir kültür sanat hamlesi başlattık. Artık şehrimizin özellikleri arasına Kültür-Sanat Şehri özelliği de eklenmiştir" dedi.

690 ETKİNLİK 577 BİN İZLEYİCİ

Büyükşehir Belediye Başkanı Çelik, okullarla birlikte sezonu açarak her ay çocuk tiyatroları, gezi, sinema, yetişkin tiyatroları, dinleti, söyleşi gibi birçok etkinlik gerçekleştirdiklerini ifade ederek, yapılan her etkinliğin halkın büyük bir ilgisiyle karşılaştığını belirtti. Son üç yılda 690 adet etkinlik yapıldığını ve bu etkinliklere yaklaşık 577 bin izleyicinin katıldığını kaydetti.

"MÜZE KÜLTÜRÜ OLUŞTU"

Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, Kayseri'ye kazandırdıkları müzelerle Kayseri'de önemli bir müze kültürünün

oluşturduğunu ve şehir dışından gelen misafirlerin de bu müzelere büyük ilgi gösterdiğini söyledi. Selçuklu Uygarlığı Müzesi ve Kayseri Lisesi Milli Mücadele Müzesi'nin Kayseri'nin görülmesi gereken noktaları haline geldiğini ifade eden Başkan Çelik, her iki müzeyi yılın ilk 6 ayında 100 bini aşkın ziyaretçinin gezdiğini belirtti.

YENİ SANATÇILAR YETİŞİYOR

Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, kültür-sanat alanında yaptıkları önemli bir çalışmanın da konservatuvar imkanını artırmak olduğunu söyledi. Kayseri Mahallesi'nde açtıkları şube ile konservatuvarın kapasitesini artırdıklarını dile getirdi ve "Konservatuvarımızda 21 branşta kurslar veriyoruz. Kursiyerlerden hiçbir ücret talep etmiyoruz ve bütün giderleri Büyükşehir Belediyesi olarak biz karşılıyoruz. Yaz ve kış döneminde verdiğimiz kurslar büyük ilgi görüyor. Geçen yıl toplamda 1600 kişi olan yaz kursları kapasitesini bu yıl iki kat artırarak 3 bin 250'ye çıkardık. Bu çalışmalarımızla yeni sanatçılar yetişmesine imkan sağlıyoruz" diye konuştu.

"OKUYAN VE OKUTAN ŞEHİR"

Kültür sanat alanındaki en önemli çalışmaların başında kütüphane hizmetlerinin geldiğini belirten Başkan Mustafa Çelik, yaptıkları kütüphanelerle daha büyük

bir kitleye hizmet vermeye başladıklarını söyledi. Kayseri'ye 800 kişilik merkez kütüphaneyi kazandırdıklarını ve iki ayrı kütüphaneyi de kapasitesini artırdıklarını ifade eden Çelik, 2018 yılının 7 ayı dahi dolmadan kütüphanelerden yararlananların sayısının 1 milyon 50 bine ulaştığını kaydetti. Yeni kütüphane projelerinin devam ettiğini de dile getiren Büyükşehir Belediye Başkanı Çelik, "Tüm bu çalışmalarla Kayseri önemli bir kültür sanat şehri haline gelmiştir. Bunun en önemli göstergesi de geçen yıl yaptığımız Kitap Fuarı olmuştur. 9 günde 250'nin üzerinde etkinliğin yapıldığı Kitap Fuarı'nı 580 bin kişi ziyaret etmiştir. Bu rakam ve mükemmel bir organizasyonla fuarı düzenlememiz Kayseri'yi Türkiye'nin her yerinde takdirle konuşulur hale getirmiştir. İnşallah bu yıl da aynı başarıyla Kitap Fuarımızı gerçekleştireceğiz ve kültür sanat camiasının dikkatini çekmeye devam edeceğiz" dedi.

Büyükşehirden Bilime Destek

Başkan Mustafa Çelik, yatırım ve hizmetler için yoğun mesai harcarken geleceğimiz olan çocuklarımızın daha iyi yetişmelerine de özel önem gösteriyor. Bu anlamda Kayseri Bilim Merkezi'nde yapılan çalışmaları dikkatle takip eden Başkan Çelik, yaz bilim kampındaki çocuklarla bir araya geldi ve verilen eğitimi yerinde gördü.

İnsana yatırımın önemli unsurları olan bu hizmetlerin kalitesini takip eden ve hizmet alanlarla bir araya gelerek memnuniyetlerini aldı ve Kayseri Bilim Merkezi'ndeki yaz bilim kampını da ziyaret etti.

Bilime olan ilgiyi artırmak için üçer günlük periyotlar halinde açılan 9-13 yaş grubunun katıldığı 7. Dönem Yaz Bilim Kampı'nı ziyaret eden Başkan Mustafa Çelik, farklı dallarda bilimi yaşayarak öğrenen öğrencilerle bir araya geldi. Yapılan bilimsel çalışmalar ve deneylere öğrencilerle birlikte katıldı ve çocukların bilimi sevmesi için onları teşvik etti, bilimsel merakın artması için her zaman destek vermeye devam edeceklerini söyledi.

Kayseri Bilim Merkezi'nin bu şehirde yaşayan özellikle çocuklar ve gençler için bir şans olduğunu vurgulayan Başkan Çelik, "Çocuklarımız kendilerini geliştirebilmek için uzay teknolojileri, astronomi, temel bilimler konularının tamamında incelemelerde bulunup deneyler yapabiliyorlar. Merkezimiz bilimi teknolojiye pratik dönüştürerek geleceğin bilim adamlarının yetiştirilmesine katkıda bulunuyor. Tüm çocuklarımızı ve ailelerini kendilerine sağlanan bu imkandan yararlanmaya davet ediyorum" dedi.

Festivaller Zamanı

Festivaller bir toplumun kültürünü gelecek nesillere aktarmada ve canlı tutmada en önemli popüler kültür etkinliklerindendir. Hem kültürel boyutu, hem eğlence boyutu insanları bir araya getirmede, diri tutmada ve kaynaştırmada en önemli etkidir. Festivallerin kültürel ve sanatsal boyutlarının yanı sıra şehrin ekonomisini canlandırma-daki etkileri de önemlidir. Dolayısıyla geleneksel hale gelen festivaller şehir kimliği ve kültürünün oluşmasına birinci derecede katkıda bulunur.

Yaz dönemi insanlar için memleketle-rine gitme, tatillerini memleketlerinde geçirme dönemi de denilebilir. Bu anlamda gerek yurt dışındaki gurbetçile-rin ve gerekse şehir dışındaki insanların yoğun olarak bir araya gelmesi festival-lerin de yaz döneminde yapılmasının önemli nedenlerindendir.

Bu anlamda yaz döneminde de Kayseri’de birbirinden güzel ve önemli festivaller yapılıyor.

UZUNYAYLA ÇERKES KÜLTÜR FESTİVALİ

Pınarbaşı ilçesine bağlı Kaynar Mahalle-si’nde Çerkes kültürü ve dilinin korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla yapılan Uluslararası Uzunyayla Çerkes Kültür Festivali’nin 9’uncusu, 22-23 Ağus-tos tarihlerinde Kayseri Kafkas Derneği ve Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Dünyaca ünlü Çerkes halk ozanı Kuşha Doğan Özden, çerkes sanatçılar Nehush Cherim, Sati Kazanova, Hatti müzik grubu, Abhaz Devlet Sanatçısı Erik Mika, Pşina-voe Berkuk Kaynak, Surhay Göç, Şınaho Betül Bilgin, Woynax müzik grubu, Psine çocuk dans topluluğu, Maze müzik grubu, Aşamez, Elbruz ve Sozraş halk dansları topluluğu festivalde sahneye çıktı.

Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik de bu yıl 9’uncusu yapılan Uluslararası Uzunyayla Çerkes Kültür Festivali’nde Çerkes vatandaşlarımızla bir araya geldi. Türkiye’nin birçok şehrinden ve dünya-nın farklı ülkelerinden gelen misafirlere seslenen Başkan Mustafa Çelik, birlik beraberlik mesajları verdi ve mazlumların umut ışığı alan ülkemizi çok daha güçlü hale getirmek için elbirliği ile çalışmamız gerektiğini belirtti. Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, Uluslararası Uzunyayla Çerkes Kültür Festivali için gittiği Pınarbaşı-Kaynar’da atlılar tarafından karşılandı. Atlıların eskortluğunda festival alanına giren Başkan Mustafa Çelik, alanda kurulan satış noktalarını gezdi ve katılımcıların Kurban Bayramı’nı tebrik etti. Satış noktalarını gezerken bir akordiyon olarak bir süre çalan Başkan Çelik, ikramlar için Çerkes lezzetlerini hazırlayan bayanlarla da sohbet ederek kolaylıklar diledi. Oyun oynayan gençleri de izleyerek tempo tutan Başkan Çelik, alanda yapılan atlı gösterileri de takip etti.

Festival alanında yaptığı konuşmada bir ve beraber olmanın önemini vurgulayan Başkan Çelik, sözlerinin başında 154 yıl önceki sürgüne de değindi. Alandaki Çerkezce selamlayan Başkan Mustafa Çelik, şöyle konuştu: “154 yıl önce dünya tarihinin gördüğü en büyük acılardan birisinin yaşandığı Çerkes sürgünün anlatıldığı bir şiirde,

‘Elveda! Elveda!

Bu çok uzun bir veda sana,

benim sevgili anavatanım’ deniyor.

Allah kimseyi sevdiklerinden uzak eyle-mesin. Bununla birlikte Allah kimseyi vatansız, bayraksız, inandığı değerler-den uzak da eylemesin. Bir tarif ihtiyacı hissedilirken Türk, Kürt, Çerkes, Boşnak gibi ifadeler kullanıldığını; ama artık bu ülkede yaşayanların etle tırnak olduğunu dile getiren Başkan Mustafa Çelik, “Çerkes kültürü Anadolu kültürü oldu. Kayseri kültüründe Çerkes kültürünün pek çok özelliği var. Düğünlerimizde Çerkes oyunları oynanıyor, sofralarımıza Çerkes yemek-leri geliyor. Aynı dertle dertlenen, aynı sevinçle şevklenen insanlar olduk. Aynı bayramı yaşıyor, aynı acıya ağlıyoruz. Aynı bayrağın gölgesinde, aynı marşı okuyoruz. Bu devlete vatandaşlık bağıyla gönülden bağlanmışız. Allah birliğimizi, dirliğimizi bozduymasın. Bozmaya kalkanlara da fırsat vermesin” diye konuştu.Festival konserler ve gösterilerle tamamlandı.

36. ULUSLARARASI ÂŞIK SEYRANİ KÜLTÜR VE SANAT FESTİVALİ

Bu yıl 36’ncısı kutlanan Uluslararası Âşık Seyrani Kültür ve Sanat Festivali Develililerin büyük coşkusu ve katılımlarıyla 2 - 4 Ağustos tarihlerinde yapıldı. Develi Belediye Başkanı Mehmet Cabbar’ın selamlama konuşmasının ardından Azeri Halk Sanatçısı Elmeddin Memmedli’nin sahne performansı Develililerden büyük beğeni topladı. Sazı ve sözleriyle Azeri tür-küleri seslendiren Memmedli’nin ardından Uluslararası Âşık Seyrani Kültür ve Sanat Festivali kapsamında bu sene ilki düzen-

lenen 1. Âşık Seyrani Anısına Erciyes Zirve Tırmanışına katılanlara katılım sertifikası verildi. Katılım sertifikalarını takdim eden Başkan Cabbar “Seyrani anısına böylesi zorlu tırmanışı gerçekleştiren kardeşleri-mizi tebrik ediyor, önümüzdeki senelerde daha fazla katılımcıyla bu etkinliğimizi gelenekselleştirmek istiyoruz” açıklama-larında bulundu. TÜRKSOY ekiplerinin Kazak ve Özbek halk danslarıyla tam bir görsel şov izleyen Develililer daha sonra Kazak Sanatçı Lara’nın konseriyle coştı. Kafkas, horon, seğmen, kılıç, zeybek, sema, semah oyunları ile göz dolduran Biz Türkiye’yiz ekibi ayrıca Seyrani’nin şiirleri ve şiirlerinden bestelenen deyişlerle de kulakların pasını sildi. Gösterinin sonunda dev Türk Bayrağı açarak ‘Biz Türkiye’yiz vurgusu yapan ekibi performanslarından dolayı tebrik eden Başkan Cabbar ekip adına programın sunuculuğunu yapan Ahmet Coşkun’a teşekkür ederek Türk Bayrağı hediye etti.

36. Uluslararası Âşık Seyrani Kültür ve Sanat Festivali’nin diğer bir konuğu da bağlama sanatçısı Esat Kabaklı’ydı. Sazı, sözü ve beyefendi kişiliğiyle büyük beğeni kazana Kabaklı birbirinden güzel kahramanlık türkülerini Develililer için seslendirdi. Âşık Seyrani’nin ‘Eski Libas Gibi’ şiirinden bestelenen türkü ve Everek Dağı türküsünü seslendirmesiyle büyük alkış toplayan usta sanatçı Esat Kabaklı ayrıca henüz çıkmayan yeni albümünden türküler de söyleyerek Develililere jest yaptı. Uğur Işılak’ın hazırladığı Seyranimizin şiirlerinden oluşan muhteşem albümün galasıyla sona erdi.

ÖZVATAN ŞENLİKLERİNİN 3’SÜ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Özvatan Belediyesi Kültür, Turizm ve Bal Şenliklerinin bu yıl üçüncüsü 18-19 Ağustos tarihleri arasında yapıldı.

Kayseri’nin Özvatan İlçesinde Geleneksel hale getirilen Kültür, Turizm ve Bal Şenlikleri geniş katılımı, renkli görüntüleriyle gerçekleştirildi. 2 gün süren şenlikte Ünlü Sanatçılar Ali Kınık, Hamiyet ile TRT Sanatçıları Selma Geçer ve Mustafa Kemal Şimşek sahne olarak muhteşem birer konser verdi. Binlerce kişinin katıldığı şenlikte davetlilere yöreye özgü etli bulgur pilavı ikram edildi.

Şenliğin ikinci günü 19 Ağustos Pazar günü ise şenlik ilk olarak yöresel bulgur pilavı ikramı ile başladı. Özvatan Belediyesi garajında sabahın erken saatlerinde başlayan hazırlıklar sonucu 20 kazanda etli bulgur pilavı yapıldı. Yapılan duanın ardından pilavlar araçlara yüklenerek Şelale Park ve şenlik alanında davetlilere dağıtıldı.

Özvatan Belediyesi Kültür, Turizm ve Bal Şenliklerinin ikinci gününde mahalli sanatçılar konser verdi. Daha sonra plaket törenine geçildi. Özvatan’ın ismini güreşte duyuran ve Türkiye dereceleri alan Koca kardeşler ile Fotoğraf Yarışmasında dereceye girenler ve şenliğe sponsor olan Sedat Kılınç plakette ödüllendirildi.

Erciyes, Bisikletin de Zirvesi

Büyükşehir Belediyesi'nin yatırımlarıyla dünya çapında kış turizm merkezi olan Erciyes, yazın da birbirinden önemli organizasyonlara ev sahipliği yapıyor. Erciyes, son yıllarda düzenlenen ulusal ve uluslararası etkinliklerle bisikletin de zirvesi haline geldi. Bu kapsamda gerçekleştirilen Erciyes, FESTA 2200 Bisiklet Festivali Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik'in verdiği start ile başladı.

Erciyes ve Kayseri önemli bir organizasyona daha ev sahipliği yaptı. Bisiklet tutkunları Erciyes FESTA 2200 Bisiklet Festivali için Kayseri'de buluştu. Dört gün sürecek olan birbirinden zorlu yarışların yapılacağı festivale Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik start verdi. Start öncesi tüm yarışçılara başarılar dileyen Başkan Mustafa Çelik'e bisiklet sporuna ilgisinden dolayı forma hediye edildi.

"SPORUN VE SPORCUNUN YANINDAYIZ"

Sporun ve sporcunun her zaman yanında olduklarını vurgulayan ve kitlelerin katılımıyla yapılan organizasyonlara verdikleri önemi dile getiren Başkan Mustafa Çelik, "Kitle sporlarıyla ilgili çalışmaları ya kendimiz düzenliyoruz ya da organizasyonlara destek oluyoruz. Bugüne kadar binlerce kişinin katılımıyla 'Her Pedal Bir Nefes' adı

altında organizasyonlar yaptık. FESTA 2200 Bisiklet Festivali organizasyonuna da memnuniyetle katıldık. Bizim amacımız bu organizasyonu da geleneksel hale getirmek" dedi.

TANDEM BİSİKLETLERLE ENGELLİLER DE YARIŞIYOR

Büyükşehir Belediye Başkanı Çelik, yarış öncesi organizasyonun sosyal yönüne de dikkat çekti. Tandem bisikletlerle görme engellilerin de yarışlara katıldığını vurgulayan Başkan Çelik, "Çok ciddi bir sosyal sorumlulukla engelli kardeşlerimizin engellerini kaldırıyoruz" diye konuştu.

Erciyes FESTA 2200 Bisiklet Festivali'ne küçük çocuklu ailelerinde birlikte katılması dikkat çekti. Başkan Çelik, böyle aileleri yarış öncesi özellikle tebrik etti.

DÖRT GÜN SÜRECEK

Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik'in startıyla başlayan Erciyes FESTA 2200 Bisiklet Festivali'nin ilk gününde şehir merkezinde pedal çevirecek olan bisikletçiler, ikinci gün dünyanın en önemli sulak alanlarından Sultansazlığı Kuş Cenneti'ni turlayacak. Sporcular festivalin 3'üncü gününde ise Talas ilçesini ve Koç Dağı'nı aşacak. Festivalin son gününde ise 250 bisikletçi, Erciyes Dağı'nın Hacılar Kapı bölgesinde 40 km'lik parkurda yarıştı.

Selçuklu Uygarlığı Müzesinde İki Sergi Birden

Tarihi ve kültürel etkinliklere hız kesmeden devam eden Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Selçuklu Uygarlığı Müzesi içerisinde iki ayrı sergiyi aynı anda açtı. Ziyaretçiler, müzedeki eşsiz eserlerin yanında "Kayseri'nin Manevi Mimarları" ve "Gençlerin Gözünden Selçuklu Medeniyeti" adlı sergileri de görme şansı buldular.

Selçuklu Uygarlığı Müzesi'nde Kayseri'nin manevi değerlerini yaşatmak ve yeni nesil gençliğe tanıtmak amacıyla "Kayseri'nin Manevi Mimarları" adlı sergi açıldı. Sergide Hz. Mevlana'nın Hocası Seyyid Burhaneddin, Davud-i Kayseri, Şeyh Hamid-i Veli Somuncu Baba, İbrahim Tennuri, Zeynel Abidin gibi önemli isimlerin yaşantılarından kesitler sunuluyor. Sergide ayrıca Kayseri'nin manevi mimarlarının hayatlarına örnek teşkil eden Dört Halife Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali ile ilgili bilgiler de yer alıyor.

Selçuklu Uygarlığı Müzesi'nde açılan ikinci sergide ise Selçuklu şehirleri bulunuyor. Selçuklu Uygarlığı'nın etkin olduğu Kayseri, Konya ve Sivas şehirlerini gezerek bu üç şehirdeki mimari eserleri fotoğraflayan Anadolu Sinemacılar Derneği üyesi gençler "Gençlerin Gözünden Selçuklu Medeniyeti" adlı bir sergi açtılar.

Betonart Mimarlık Yaz Okulu AGÜ'de Başladı...

Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği (TÇMB) tarafından, bu yıl Çimsa'nın ana sponsorluğuyla gerçekleştirilen ve Türkiye'nin dört bir yanından mimarlık öğrencilerini bir araya getiren BETONART Mimarlık Yaz Okulu'nun 17'ncisi Abdullah Gül Üniversitesi'nde (AGÜ) düzenlendi. Mimarlık öğrencilere profesyonel yaşamın kapılarını açan, sektöre güçlü bir başlangıç yapmalarını sağlayan BETONART Mimarlık Yaz Okulu'na 17 yıl boyunca 400'den fazla genç mimar aday katıldı. Sektör profesyonellerinin, akademisyenlerin ve alanında lider kurumların desteğiyle hayata geçirilen BETONART Mimarlık Yaz Okulu, güçlü bir ekosistem oluşturuyor ve genç mimarlara yol gösteriyor.

AGÜ Sümer Kampüsü'nde düzenlenen BETONART Mimarlık Yaz Okulu 24 öğrencinin eserlerinin yer aldığı, bu yılın temasına da adını veren "Beton Olmak, Morfogenetik Bir Yaklaşım" sergisiyle sona erdi. BETONART Mimarlık Yaz Okulu'nun kapanışında, TÇMB CEO'su İsmail Bulut, Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) Mimarlık Fakültesi Dekan Vekili İpek Akpınar ve AGÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Cengiz Yılmaz söz aldı.

BETONART projesi ile ilgili değerlendirmede bulunan Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği (TÇMB) CEO'su İsmail Bulut; "Ülke ekonomisine katkı sağlamanın yanı sıra toplumsal kalkınmada etkin rol oynuyor ve geleceğin mimarlarının sektörle tanışmasına öncülük ediyoruz. 17 yıldır, aynı heyecan ve özveriyle parçası olmaktan büyük gurur duyduğumuz BETONART Mimarlık Yaz Okulu, bu yıl da tamamladık. Gördüğünüz gibi genç mimarlar, geleceğin mimarları yapıtaşımız betona yeni bir anlam katarak, onu yeniden şekillendirdiler. Güçlü ve sektör için büyük önem taşıyan bir ekosistemin 17 yıl önce temellerini attık ve bu yolculukta 400'den fazla genç mimarın hayatına dokunduk, birçoğu yeni dönemlerde BETONART'ta görev aldı. Biz de bu sinerjinin verdiği güçle aralıksız çalışmaya devam edeceğiz" şeklinde konuştu.

AGÜ Mimarlık Fakültesi Dekan Vekili Doç. Dr. İpek Akpınar, yaz okulu etkinlikleri süresince, beton gibi çok sert ve adı çok kötüye çıkmış bir malzemeyi daha yumuşatarak ve daha özel kılarak daha deneysel olarak nasıl kullanabilirizi araştırdıklarını belirterek, "Hepimiz müthiş bir deneyim yaşadık" dedi.

Tasarım işinin kolay olmadığını, çok ciddi yetenekler ve bilgi birikimi gerektirdiğini

belirten AGÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Cengiz Yılmaz da "Özellikle betonla yapılabilecek olan tasarım çok daha zor. Hem teknik bilgi hem yaratıcılık hem de biraz akılcılık gerekiyor. Bunların tamamını bizim öğrencilerimizle birlikte ortaya koymuş olmak, öğrencilerimizin bu konulardaki bilgi ve tecrübe birikimini mümkün olduğunca daha ileri bir seviye taşımış olmak bizim için çok önemli" diye konuştu.

BETONDAN SANATA: BETON OLMAK, MORFOGENETİK BİR YAKLAŞIM

Küratörlüğünü Deniz Aslan ve Nursen Gümüşsoy'un, moderatörlüğünü Tomris Akın, Melike Altınışık, Gürkan Okta, Hakan Tüzün Şengün, Birge Yıldırım Okta, Özlem Kevseroğlu ve Ayşegül Kızıdık'ın yaptığı BETONART Mimarlık Yaz Okulu, bu yıl "Beton Olmak, Morfogenetik Bir Yaklaşım" teması ile düzenlendi. BETONART, Mimarlık, İç Mimarlık, Güzel Sanatlar Tasarım ve Peyzaj Mimarlık Bölümleri'nde 3. sınıfı bitirmiş, 4. sınıfa geçmiş öğrencileri buluşturdu. Yaz okuluna katılan 24 öğrenci bu yılın temasından yola çıkarak, yoğun bir program sonunda özgün eserler ortaya çıkardı.

Moderatörlerin yönlendirmesiyle ekiplere ayrılan öğrenciler, yaz okulu boyunca top-rağı ve betonu tanıdı. Hayata geçirecekleri eserin çizimini yapan gençler, prototipini yaparak planlamadan uygulama aşamasına geçti ve eserlerini ortaya çıkardılar. Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği gibi profesyonel yaşamın öncelikli konularıyla ilgili de sunumlara katıldı ve bilgi sahibi oldular.

TRT Genç İletişimciler Yarışması'na 'Erciyes' Damgası

TRT 4. Geleceğin İletişimcileri Yarışması ödül töreni, TRT'nin Tepebaşı Stüdyosu'nda, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, TRT Genel Müdürü İbrahim Eren, Anadolu Ajansı (AA) Genel Müdür Yardımcıları Metin Mutanoğlu, Mustafa Özkaya ve çok sayıda davetlinin katılımıyla gerçekleştirildi. Bu yıl 4'üncüsü düzenlenen yarışma, "Sesli-Görüntülü Habercilik, Radyo Yayıncılığı, Televizyon Yayıncılığı ile İnternet Yayıncılığı" olmak üzere 4 ana dal ve 10 alt kategoriden oluştu.

ÖDÜLLERİN ÜÇTE BİRİ ERCİYES İLETİŞİM'E

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri, 42 üniversiteden 764 öğrencinin 560 eserle katıldığı yarışmada, 8 dalda ödül alarak büyük bir başarıya imza attı. 4 ana kategoride toplam 30 ödülün yer aldığı yarışmada ödüllerin neredeyse 3'te birini Erciyes İletişim öğrencileri topladı. Fakülte öğrencileri, yarışmadan biri birincilik, dördü ikincilik, üçü üçüncülük olmak üzere toplam 8 ödülle dönerken, Erciyes Üniversitesi en fazla ödüle layık görülen üniversite oldu. Ödül törenine katılan İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Akdağ; "Bu süreçte emeği geçen akademik personelimize ve öğrencilerimize teşekkür ediyorum. Tabi ki bu başarının arkasında emek, özgüven ve tecrübe yatıyor. Bu noktada fakültemizde oluşturduğumuz atölye çalışmalarının ve derslerde teorik

bilginin yanında pratiğe yönelik faaliyetlerin önemli bir katkısı var. Bu alanlarda toplumsal sorunlara yönelik özgün eserler üretiliyor. Bu ortam sayesinde kazanılan tecrübeyle öğrencilerimizin iş hayatında da başarılı olduklarını görüyoruz. Bu noktada belirtmeliyim ki TRT kurumunda da birçok öğrencimiz bulunuyor. Bu durum bizim için ayrı bir gurur kaynağıdır." diye konuştu.

- Televizyon Spor Haberi dalında "E-spor'a Ragbet Artıyor!" isimli çalışmayla Enis Melih Eliaçık ve Osman Çakır'a birincilik,
- Televizyon Haber Programı dalında "Kayıp Patiler" isimli çalışma ile Rabia Tergelen, Cansu Atbaşı ve Orhan Baytekin'e ikincilik,
- Kısa Film dalında "Takas" isimli çalışmasıyla Muhammed Aktan'a ikincilik,
- İnternet Sitesi dalında "Özel Haberler Dükkanı" projesi ile Tuğçe Dinç'e ikincilik,
- Belgesel dalında "Fünye" isimli çalışmalarıyla İlkay Dikici ve Burhan Kılıç'a ikincilik,
- Belgesel dalında "Abla" isimli çalışmasıyla Kenan Diler'e üçüncülük,
- Televizyon Programı dalında "Orası Burası" çalışmalarıyla Edanur Karaçağır, Akınsel Uvaçin ve Abdülsamed Karadağ'a üçüncülük,
- Sosyal Medya Projesi dalında "Savunma Sanayi Org" çalışmasıyla Yasin Özkan'a üçüncülük ödülü layık görüldü.

22. UPOK NNYÜ'de Yapıldı

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü öğrencileri ile Türk Psikoloji Öğrencileri Çalışma Grubu (TPÖÇG) tarafından "Söyle (ye) mediklerimiz" temalı 22. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi (UPOK) düzenlendi.

NNYÜ kampüsünde Süleyman Çetinsaya Kültür Merkezi'nde 27-29 Temmuz 2018 tarihleri arasında yapılan, TPÖÇG'nin en çok ilgi gören ve en kapsamlı organizasyonu olarak kabul edilen kongreye ülkemizdeki çeşitli üniversitelerin psikoloji bölümlerinde öğrenim gören yaklaşık 600 öğrencinin yanı sıra çok sayıda akademisyen ve uzman psikolog katıldı. Açılış konuşmalarından sonra akademisyen ve uzman psikologlar, 3 gün süren kongre programı kapsamında düzenlenen konferans, çalışma grupları, öğrenci sunumları, poster bildirileri, tartışma platformlarında psikoloji bölümü öğrencileri ile bir araya gelerek bilgi ve deneyimlerini aktardılar.

Psikoloji bölümü öğrencilerinin akademik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmelerine katkı sağlamayı hedefleyen kongrede birçok sosyal etkinliğe de yer verildi. NNYÜ kampüsünde hazırlanan oyunlarda birbiri ile tanışma fırsatı bulan öğrenciler, açık hava sineması ve tiyatro oyunu izleyerek keyifli ve eğlenceli vakit geçirme fırsatı buldular. Nuh Naci Yazgan Üniversitesi'nde düzenlenen kongre sebebiyle Kayseri'ye gelen öğrencilerin şehrin doğal ve tarihi güzelliklerini keşfetmelerini sağlamak amacıyla kültür gezileri düzenlendi. 3 gün boyunca NNYÜ'de ağırlanan öğrenciler hem üniversitenin ev sahipliğinden hem de Kayseri'yi tanıma fırsatı bulmanın memnuniyetiyle şehrimizden ayrıldı.

ERÜ'de Gazetecilere "Mesleğe Saygı ve Onur Ödülü" Verildi

Erciyes Üniversitesi ve Kayseri Gazeteciler Cemiyeti işbirliği ile "24 Temmuz Basın Bayramı Etkinlikleri" kapsamında gazetecilik mesleğinde 30, 40 ve 50 yıl ve üzeri görev yapan gazetecilere "Mesleğe Saygı ve Onur Ödülü" verildi.

Turizm Fakültesi Konferans Salonu'nda düzenlenen etkinliğe, Vali Vekili Mehmet Emin Avcı, Sağlık Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Muhammet Güven, Vali Yardımcısı Ali Uslanmaz, Melikgazi Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, Kocasinan Belediye Başkanı Ahmet Çolakbayrakdar, Talas Belediye Başkanı Mustafa Palancıoğlu, İl Sağlık Müdürü Dr. Ramazan Benli, Vergi Dairesi Başkanı Ahmet Günçavdı, Kayseri Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü Metin Tanrıver, önceki dönem yardımcıları Prof. Dr. Murat Doğan, Prof. Dr. Mustafa Kemal Apalak, Prof. Dr. Emine Alp Meşe, Prof. Dr. Kurtuluş Karamustafa, Prof. Dr. Nafiz Kahraman, Prof. Dr. Derviş Boztosun, fakülte dekanları, yüksekokul, enstitü ve meslek yüksekokulu müdürleri ile çok sayıda akademisyen ve gazeteci katıldı.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan Erciyes Üniversitesi Kurumsal İletişim

Komisyonu Başkanı ve Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Murat Doğan, yerel sorunların dile getirilmesi ve şehrin tanıtılmasında yerel basının önemli bir unsur olduğunu söyledi.

Kayseri Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Veli Altınkaya ise konuşmasında Kayseri'nin basın tarihi hakkında bilgiler verdi. Altınkaya, "Üniversitelerin bir ülkenin, bir şehrin kalkınmasında çok büyük emeği vardır. Erciyes Üniversitesi 40 yıllık tarihi ile bu şehre ve bilime önemli katkısı olmuştur. Bu açıdan baktığımızda Erciyes Üniversitesi, her manada Kayseri'nin gelişmesine katkı vermiş önemli bir eğitim kurumudur." diye konuştu.

Sağlık Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Muhammet Güven de konuşmasında, üniversite ve şehirlerin birlikte gelişen unsurlar olduğunu kaydetti. Konuşmalarının ardından etkinlik, meslekte 30, 40 ve 50 yıl ve üzeri görev yapan gazetecilere plaket takdimiyle son buldu.

Büyükşehir'den Anlamlı Sergi

Büyükşehir Belediyesi Türkiye'nin farklı illerinden gelen şehit aileleri ile Hunat Kültür Merkezi'nde anlamlı bir sergi açtı. Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik'in de katıldığı sergide 160 şehidimizin kıyafetleri yer aldı.

Hunat Kültür Merkezi'ndeki Şehitlerimizimizin Emanetleri sergisinin açılışına Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik'in yanı sıra Vali Vekili Mehmet Emin Avcı, Enerji ve Tabi Kaynaklar Eski Bakanı ve Kayseri Milletvekili Taner Yıldız, Garnizon Komutanı Tuğgeneral Ercan Teke, Emniyet Müdürü İbrahim Kulular, ilçe belediye başkanları, bürokratlar, şehit aileleri ve vatandaşlar katıldı.

Serginin açılışında konuşan Mustafa Çelik, bu vatani canları pahasına savunan şehitlerimiz için böylesi bir serginin seve seve içinde olduklarını belirtti. Şehit ailelerinin her zaman yanlarında olduklarını vurgulayan Başkan Çelik, "Şehitlerimizimizin emanetleri bu sergide yer alan eşyalar; ama asıl emanetleri aileleri. Önemli olan şehit ailelerimizin yanlarında olup acılarını paylaşabilmek. Bu anlamda şehit ailelerimizden gelen her türlü talepte yanlarında olduğumuzun bilinmesini isterim" dedi.

Büyükşehir Belediyesi Hunat Kültür Merkezi'nde açılan Şehitlerimizimizin Emanetleri sergisinde terörle mücadelede şehit olan vatan evlatlarımızın kıyafetleri sergilendi. Sergide aralarında Kayserili şehitlerimiz de bulunduğu 160 şehidimize ait kıyafetler yer aldı. Sergi için şehir dışından da çok sayıda şehit ailesi Kayseri'ye geldi. Sergi 10 gün boyunca ziyarete açık kaldı.

Her Yaşta Spor, Katılımda Rekor

Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik, kitle sporları, yaz spor okulları ve salon sporlarına ilişkin önemli rakamlar verdi. Spora Minik Adımlar, Okullar Sporla Dolsun, Bisiklet Turları, Doğa Yürüyüşleri, Dans ile Spor, Buzda Minik Adımlar, Doğa Kampları, Spor A.Ş. Bizim Mahallede gibi kitlelere yönelik programlara geçen yıl 350 bin kişinin katıldığını ifade eden Başkan Çelik, bu yılki hedefin 450 bin kişi olduğunu belirtti ve yapılan faaliyetlere katılımın bu hedefin de üstüne çıkılacağını gösterdiğini kaydetti. Kitle sporlarına yönelik organizasyonların yanı sıra spor okullarıyla da önemli bir kitleye ulaştıklarını belirterek sadece yaz döneminde 9 tesisin yanı sıra 16 parkı da eğitim tesisi haline getirerek üç dönemde 60 bin öğrenciye spor imkanı sağladıklarını söyledi. Talas TOKİ Spor Tesisi, Fuar Sağlıklı Yaşam Merkezi, Sümer Yüzme Havuzu ve Spor Tesisi, Beyazşehir Spor Tesisi ve Kadınlar Spor Merkezi ile Fizyospor Merkezi'nde yıl içinde 10 bin üyeye hizmet verildiğini, ilçelerdeki Sosyal Yaşam Merkezlerindeki spor tesisleri ve yaz spor okullarıyla da binlerce insana ulaştıklarını vurguladı.

Tüm bu rakamların bu yıl içinde açılacak olan Köşk Sosyal Yaşam Merkezi, Talas Sosyal Yaşam Merkezi ve Beyazşehir Sosyal Yaşam Merkezi'ndeki imkanlarla daha da artacağını ifade eden Başkan Çelik, yıl içinde 550 bin kişiyi aşkın bir kitleye spor yapma imkanı sağlamış olduklarını kaydetti.

“SADECE ŞEHRİN DEĞİL İNSANIMIZIN ALT YAPISIYLA DA İLGİLİYİZ”

Dile getirdiği rakamların ulaşılması güç bir rekor olduğunu vurgulayan Büyükşehir Belediye Başkanı Çelik, spor faaliyetleri ile merkezdeki nüfusun yarısına ulaşan bir başka şehrin olmadığını söyledi. Sağlıklı nesillerin yetişmesi ve her türlü katkıyı vermek için çalıştıklarını belirtti ve “Bizim asli görevlerimiz arasında şehrin alt yapısı geliyor. Bireylerin altyapısına yönelik bir çalışma bizim yazılı görevlerimiz arasında değil; ama biz sadece tesisler yapmakla kalmıyor, o tesislerden mümkün olduğu kadar çok insanın yararlanması için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. Bundan sonra da herkesin spora yönelmesi için aynı düşünceyle çalışmaya devam edeceğiz. Çünkü insana yatırımı her yatırımın üstünde tutuyoruz. Bu anlamda Kayseri Büyükşehir Belediyesi olarak şehrin altyapısına verdiğimiz önem kadar insan alt yapısına da önem veriyoruz. Sporda, kültürde, sanatta, bilimde ve diğer alanlarda da alt yapımızın güçlü olmasına özen gösteriyoruz. Bu nedenle her yaş grubundan daha çok kişinin spor yapmasına imkan sağlamaya çalışıyoruz” dedi.

Kayseri Elektrik Perakende Satış A.Ş.

KEPSAS

“1928'den beri elektrik veriyoruz”

2018 - 2019 Eğitim - Öğretim Yılında
tüm öğrenci ve öğretmenlerimize
başarılar dileriz.

Tüm Enerjimizle Hizmetinizdeyiz.

www.kepsas.com.tr

ZANZIBAR

DÜNYANIN EN FAZLA ÜLKESİNE
UÇAN HAVAYOLUYLA KEŞFET

TANZANYA

[TURKISHAIRLINES.COM](https://www.turkishairlines.com)

A STAR ALLIANCE MEMBER

